

Häire 112

Päästeteenistuse ajakiri 4/4 • 2007

Tartu linnas põles 3. septembril motoklubi.
Foto autor Erko Nugis.

Ohutuspäev Pärnus

Fotod: Ants Liigus / Pärnu Postimees

Viktor Saaremets

Lääne-Eesti Päästkeskuse
pressiesindaja

Oktoobri keskel korraldati Pärnus turvalisuse nädal, mille eesmärgiks oli panna inimene mõtlema, kas tema kodu on tulekahju- ja vargakindel, kas tema autojuhtimisoskus vastab ikka ohutusnõuetele ja kuidas ohuolukordades käituda.

Turvalisuse nädal võeti kokku ohutuspäevaga Kaubamajaka parklas, kus erinevad turvalisusega tegelevad ametkonnad oma valdkondi tutvustasid. Kohal olid päästjad, politseinikud, demineerijad, maanteeameti spetsialistid, turvafirma ja naabrivalve esindajad, esmaabi andjad ja korstnapühkijad. Lisaks teoreetilisele poolele said kohaletulnud jälgida ka, mis juhtub, kui ohutusnõudeid eirata. Nii mõnelegi inimesele tuli üllatusena tulesammas, mis kerkis kööginurgas, kui pannil põlevat rasva veega kustutada üritati. Samuti tekitasid palju elevust demineerijate etteasted ja Aide autokooli kohale toodud simulaator, mis võimaldas proovida autoga üle katuse rullumist. Kohapeal said huvilised lisaks katsumisele esmaseid ohutusvahendeid ka koju kaasa osta.

Ohutuspäeva juhatasid sisse Lääne-Eesti Päästkeskuse direktor Ivar Kaldasaun ja Pärnu linna pea Mart Viisitamm, kes ristas šampanjapudeliga ka Pärnu linna poolt päästkeskusele ostetud paakauto. Päeva lõpetas päästjate suurejooneline vee-show. Ohutuspäeva kordaläinuks lugenud korraldajad plaanivad ürituse muuta traditsiooniks.

Ohutuspäeva vee-show

Politseikoer "jälitatavat" tabamas

Vesi ja põlev rasv ei sobi kokku

- 2 Ohutuspäev Pärnus
- 3 24-tunnine tööaeg ei jäänud tabuteemaks
Narva keskkomando päästja võitis reisi
- 4 Kanaaridele
USA kinkis Päästeametile uut
demineerimisvarustust
- 5 Euroopa päästepealikud Eestis
- 6 Ain Karafin: Räägi inimesega
- 7 Päästjatele turvalisem tulevik
- 8 Mis on ORS?
Uuel aastal operatiivkorrapidamine
- 9 tõhusamaks
- 10-11 "See töö on minu õppetund elus"
- 12-13 Ennetustöö invasioon päästeteenistusse
- 14-15 Häirekeskuse tööine aasta
- 16-19 Elliste raba tulekahju
- 20-21 Varjatud tuli meeste maailmas III
- 22-23 Tuleohutud sigaretid
- 24-25 Saagem tuttavaks perekond päästjatega
- 26-27 Narva elektriijaamade komando
- 28-29 Õlireostuse likvideerimise uus
varustus ja tehnika
- 30 Õppus: Virumaa ranniku "õlireostused"
- 32 Uudses simulatsioonikeskuses
matkiti suurõnnetust haiglas
- 33 Kärkna kütusebaasi põlengu likvideerimisel
kasutati uut vahukonteinerit
- 34-35 Ajalugu: Karl Lorenz – Pärnu
tuletõrje suurmees

24-tunnine tööaeg ei jäänud tabuteemaks

Käesoleval aastal on päästeteenistust ärevana hoidnud 2008. aastal rakenduv valveteenistuse töötajate tööaja muutus 12-tunnisele režiimile. Tegemist on ajaloolise otsusega. Mitte, et see muutus oleks midagi ülimalt erakorralist, vaid selgub, et see, mida muudetakse, on tabu. Kui keegi hakkab tabusid murdma, siis ilmuvad välja "oraaklid", kes ennustavad maailma lõppu, süsteemide kokkukukkumist jne. Loomulikult on neil lihtne veenvana mõjuda, sest iga muutus on oma olemuselt juba konfliktne ning selle mittevajalikkust on alati lihtsam massidele selgeks teha. Muutuste selgitamine saab olla edukas vaid juhul, kui inimesed neid selgitusi ratsionaalselt vastu suudavad võtta. On suur erinevus, kas tehtud otsused mulle ei meeldi või ei ole need põhjendatud. Täna tahetakse siia paraku aga võrdusmärki tõmmata. Kas mingi muutus kellelegi meeldib või mitte, ei ole tegelikult üldsegi arutlusteema, sest see on emotsioonide küsimus. Siiski peab iga muutja omama alati vastutustunnet, et muutustes peegelduksid ratsionaalsed põhjused, mitte kinnisideed.

Miks on 12-tunnise tööajarežiimiga päästeteenistus oma olemuselt efektiivsem kui 24-tunnine? Täna 24-tunnine režiim tähendab, et tööaeg, mil valveteenistuse töötajatelt töö tegemist saab oodata, on teatud piirangutega. Kogu valveteenistuse töökorraldus on üles ehitatud põhimõttel, kus tööandja vastutab selle eest, et päästjaid ei kurnataks töövahetuse ajal liialt ära ning et nad oleksid võimelised igal ajahetkel asuma piisavalt puhanuna päästetöid teostama. Seetõttu näeb täna valveteenistuse kord ette pikki puhkeaegu. Pärast tööaja muutust 12-tunniseks kahaneb see piirang oluliselt. Enam ei ole vaja hoida töökoormust päevasel või öhtueelsel ajal teadlikult madalal selle nimel, et päästetöötajad oleksid vajaduse korral valmis sõitma ööistele päästetöödele. Vastutus töövoimeliselt tööle tulla liigub töötajale. Meil on võimalus anda valveteenistusele uus sisu. Valmisolek reageerimaks päästetöödele tuleb muuta valmistumiseks päästetöödele reageerimiseks. Kas sõnademäng või sisuline muutus?

Margo Klaos
Lõuna-Eesti
Päästkeskuse
direktor

Ida-Eesti Päästekeskus õnnitleb juubeli puhul

50

*Aleksandr Ljubimtsev**Valeri Pronin**Kalev Õmmik**Erich Olup*

55

*Sergei Košeleov**Nikolai Gorbenko**Anatoli Makharov**Vladimir Goncharov**Viktor Judin*

60

*Mikhail Lavrentjev**Vladimir Ait*

Soojale maale läheb Maksim Garafutdinov koos elukaaslasega.

Narva keskkomando päästja võitis reisi Kanaaridele

Novembri alguses loositi päästeteenistujate vahel välja reis Gran Canariale, loosionn naeratas Ida-Eesti Päästekeskuse Narva keskkomando päästjale Maksim Garafutdinovile. Reisibüroo Happy Travel algatusel premeeritakse nüüdsest igal aastal ühte tublit päästeteenistajat mõnusa puhkusereisiga.

Käesoleva aasta märtsis päästis Maksim koos oma paarilisega põlevast elumajast kaks inimest, mille eest teda autasustati Elupäästja III klassi Medaliga.

"Väga meeldiv, kui meie tööd

hindavad inimesed väljastpoolt päästeteenistust," on Maksim tänulik. "Päästja töö pole alati piisavalt hinnatud, mistõttu on selline auhind tugevaks motivaatoriks selle töö tegemisel," lisab ta. Maksim töötab Narvas päästjana alates 2003. aastast. Teda iseloomustatakse kui oma eriala suurt fanaatikut, kes erakorralistes situatsioonides tegutseb väga arukalt, leidlikult ja vapralt.

Reisiloosis osalesid 2007. aastal päästeteenistuse aumärgi saanud valvevahetustes töötavad päästeteenistujad.

USA kinkis Päästeametile uut demineerimisvarustust

8. novembril andis Ameerika Ühendriikide suursaadik Stanley Davis Phillips Päästeametile üle demineerimisvarustust kokku enam kui 1,67 miljoni krooni väärtuses.

USA valitsuse humanitaardemineerimisprogrammi raames said Päästeameti demineerimiskeskuse pommirühmad kolm rasket pommiülikonda, sukeldumisvarustust, mootorpaadi ja palju muud, mis aitab tõhustada demineerimistöid. Demineerimisvarustuse võtsid Eesti poolt vastu Siseministeeriumi kantsler Märt Kraft ja Päästeameti peadirektor Kalev Timberg.

1998. aastast alates on Ameerika Ühendriigid toetanud Päästeameti demineerimiskeskust ligikaudu 2,9 miljoni dollariga, mille abil on soetatud mitmesugust varustust ja korraldatud treeninguid.

Demineerimiskeskuse juhataja Arno Pügoneni sõnul on koostöö ameeriklastega kestnud pea kümme aastat. "Ameeriklased on andnud kõrge hinnangu demineerimiskeskuse tööle. Nähes, palju me ise oleme suutnud oma valdkonda edasi arendada, soovivad ameeriklased anda sellele ka oma panuse," lisas Pügonen.

Arno Pügonen jagab USA suursaadik Stanley Davis Phillipsile näpunäiteid.

Euroopa päästepealikud Eestis

MARGO KLAOS

Lõuna-Eesti Päästkeskuse direktor

JAANUS TEEARU

Lääne-Eesti Päästkeskuse päästetödeteenistuse juht

6.-8. septembrini külastas Eestit esinduslik päästealane delegatsioon. Tallinnas toimus FEU sügis-seminar, millel osales 33 esindajat 19 riigist. FEU on organisatsioon, mille peamiseks eesmärgiks on edendada tuleohutust ja pakkuda ekspertide tuge Euroopa Liidule ja teistele Euroopa organitele. See ühendab erinevate riikide mitteilunduslikke päästepealike või -ohvitseride organisatsioone ning viib ühtseid lähenemisi ja eesmärgi ellu konsensuslike meetmetega. Eesti Tuletõrje- ja Päästepealike Liit on FEU täisliige alles alates 2006. aastast. Enamik FEU tegevustest on suunatud erinevate tuletõrje- ja päästeala arendavate ühisprojektide elluviimisele.

Kui suurem osa organisatsiooni tegevusest tähendab aastaringset tööd erinevate projektidega, siis

kaks korda aastas koguneva täiskogu kohtumistel on kõige huvitavamaks osaks arutelu muutustest, mis kuskil toimuvad. Eesti päästeteenistuses toimunud või ees ootavatest muutustest pakkusid enim kõneainet üleminek 12-tunnisele valvegraafikule ning vabatahtliku tuletõrje arenguperspektiiv. Tallinna seminari üheks keskseks aruteluteemaks oli just EL tööajadirektiivi ja sellega seotud kohtulahendi mõju päästeteenistustele. Selgus, et erinevad riigid on sellele küsimusele lähenenud täiesti erinevalt ning vanu EL liikmesriike mõjutab see direktiiv kõige enam. Kõige üllatavamaks oli arusaam, et 24-tunnine valveteenistus on erinevates riikides kasutusel ennekõike majandusliku kokkuhoiu nimel – tööpäeva sisse jäävat puhkeajaga ei tasustata või tasustatakse osaliselt.

Tallinna kohtumine omab suurt tähtsust ennekõike seetõttu, et vastu võeti mitmeid FEU tulevikku jaoks olulisi otsuseid. Organisatsioon sai endale ka uue presidendi, kelleks valiti järgnevas kolmeks aastaks Dieter Nuessler Saksamaalt. Sellise

Rob Brons (vasakul) annab presidendi-haamri üle Dieter Nuessler'ile.

ürituse Eestis toimumise tähtsust ei saa alahinnata. Enamik osalenuid viibis siin esmakordselt ning saadud muljed meie riigist ja päästeteenistusest kasvatasid meie tösiseltvõetavust. Kui negatiivses

valguses paistame silma ennekõike ebanormaalselt suure tuleõnnetustes hukkunute arvu poolest, siis muudel teemadel oleme teistega samas suunas liikuv ja samu probleeme lahendav päästeteenistus.

Kehra tugikomandol uus põhiauto

Kehra tugikomando uus põhiauto on ehitatud Scania P340 alusele. Masinal on viiekohaline meeskonnakabiin, mis on varustatud hingamisaparatuuride kinnitustega. Neljarattaveoline põhiauto kaalub üle 16 tonni. Automaatkäigukastiga päästeauto on varustatud mittelekeeruvate ABS-piduritega. Masina pealisehitus on valmistatud klaasplastist ning kapiüksed ja kapisu mereveekindlast anodeeritud alumiiniumist. Veepaak mahutab 3162 liitrit. Vahuainepaakidesse mahub 234 ja 64 liitri vahuainet. Põhiautol on pronksist tuletõrjetsentrifugaalpump RUBERG R30-2 (15 bar – 2000 l/min). Imemissüs-

teem on alusauto suruõhuga töötav süsteem W. Ruberg AB Pnevac Automatic Primer. Vahusüsteemi segisti AWG Z4R töötab tootlikkusel 475 liitrit minutis.

Auto on varustatud üheksakilovatiise pealisehituse küttesüsteemiga. Pealisehitusel on ka hajusvalgusprožektorid ja valgusmast nelja pööratava prožektoriga.

Kokku soetab Päästeamet 20 põhiautot. Ülejäänud masinatest üheksa tarnitakse aprillis ja kümme juulis. Põhiautod ehitatakse Poola tehases Inzynieria Samochodow Specjalnych (ISS), mis on tuletõrjeautode juhtivtootja Kesk- ja Ida-Euroopas.

IN MEMORIAM

Endel Murumägi

09.10.1950-03.12.2007

*Muld, vesi, tuli on mu sugulased,
kõrd kõik me kokku saame, ühte taas,
suur vend ja väike sõsar, inimraas. /--/*

*/--/ Jäi hingeläblikas ei tea kühu,
kuid lainlev valgus kõigest üle uhuib
ja tuuleleulu aegumatu kohin.
/Minni Nurme/*

Väljakutsule saadetud vabatahtlik päästja leiti koduhoovist surnuna – selline oli üks hetk karmist reaalsusest emaspäeva, 3. detsembri hommikul vaikes Varbolas. Vabatahtlik päästja ... Ta oli üks meie seast, osa meie teenistusest. Ja omasid tuleb hoida, nii heas kui halvas, nii pidupäevadel, kui rasketel hetkedel. Mõtleme Endli peale, mõeldes samas ka kõigile teistele priitahtlikele pritsumeestele, kes meie ajalugu ja traditsiooni siin Maarjamaal hoidnud ning meid raskes igapäevatoos toetanud. Sügav siiras kaastunne kõigile Varbola priitahtlikele pritsimeestele, kolleegidele Märjamaa tugikomandost ja loodetavasti leevendab meie toetus pisutki ka Endli lähedaste kaotusevalu.

KUIDAS EDASI

Räägi inimesega

AIN KARAFIN

Päästeameti peadirektori asetäitja

Laenasin mõtiskluse pealkirja ühe mobiiloperaatori kunagisest reklaamlausest. Päästeameti juhtkond külastas oktoobris-novembris peaaegu kõiki komandosid eesmärgiga selgitada 1. jaanuaril 2008 esseeisvaid muudatusi ja vastata töötajate küsimustele. Mida rohkem komandosid olime läbi sõitnud, seda kindlmini see lause mind painas.

Muudatuste juhtimine on inimeste kaasamine, pidev informeerimine ja toetamine. Muudatused sisaldavad määramatust ja tekitavad ebakindlust, suureneb infovajadus lisaks niigi probleemsele infolekkumisele. Nii muutuse eel, ajal kui järgselt liigub ringi palju erinevaid arusaamu uutest eesmärkidest, standarditest, otsustest. Määramatust väheminformeeritute seas tekitab muremõtteid ja legende. Inimese vajadus toimuvat mõista vallandab seletuste ja väljamõeldiste voo, mis suurendab segadust.

Tekivad liidrid, kes kasutavad segadust oma huvides ära. Hea, kui huvid kattuvad organisatsiooni eesmärkidega. Halvem on olukord siis, kui segadust kasutatakse ära muudatustele vastuseismiseks peamiselt enese huvides.

Sõnad saavad erineva tähenduse, seda juhtub nii tahtmatult, kuid mõnikord kasutatakse olukorda ka tahtlikult ära. Tuleb meelde laste telefonimäng, kus sõnu öeldakse edasi nii, kuidas ise nendest aru saadakse või tahetakse saada.

Tüüpilisem näide on sõna "palk"

kasutamine. Võrrelda tuleb võrreldavaid asju. Astmepalk, diferentseeritud astmepalk, lisatasud õhtuse ja öötöö eest ning töötamise eest riigipühadel, lisatasu ületunnitöö eest, netopalk, brutopalk. Toon näite kõige enam väärkasutamist leidnud mõiste – päästja palk – kohta. 2007. aastal on päästja palgaks planeeritud 9190 krooni. Mida see number tähendab? Komandodes töötab käesoleval aastal 1355 päästjat. Kui me liidame kokku aasta jooksul kõikidele päästjate astmepalgad koos erinevate lisatasudega ning liidame sinna tulemustasud (preemiad, hüvitised) saame päästjate aastase palgakulu. Jagades palgakulu päästjate arvuga (1355) ja kuude arvuga aastast saamegi päästja keskmise palga. Keskmise palk tähendab aga seda, et kui on keskmisest palgast suuremat palka saavaid töötajaid, siis on ka kindlasti keskmisest palgast väiksemat palka saavaid töötajaid.

OLULISEMAD MUUTUSED

Kuna külastatud komandodes olid töötajad erinevalt informeeritud sellest, millised muudatused toimuvad päästekomandodes 1. jaanuaril 2008 ja kõigil ei olnud võimalik kokusaamistel osaleda, siis toon veelkord ära põhilise informatsiooni.

- Komandode arv jääb samaks. Käesoleval ajal on olemas 98 ja jääb alles 98 riigieelarvest finantseeritavat päästekomandot.

- Komandode hierarhia jääb samaks, muutub mõnede komandode paigutus. Komandod on käesoleval ajal jaotatud kolme gruppi (kesk-

Muudatuste juhtimine on inimeste kaasamine, pidev informeerimine ja toetamine. Muudatused sisaldavad määramatust ja tekitavad ebakindlust, suureneb infovajadus lisaks niigi probleemsele infolekkumisele.

tingikomandod ning eraldipaiknevad meeskonnad), jaotatus kolme gruppi säilib ka 1. jaanuarist – III grupp (põhiliselt keskkomandod), II grupp (põhiliselt tugikomandod) ja I grupp (põhiliselt eraldipaiknevad meeskonnad). Ühine nimetus "komando" antakse päästeteenistusest välja-poolse lihtsama arusaadavuse nimel. Gruppidevahelised komandode liikumised on tingitud muudatustest komando väljasõidupiirkonnas. Nimelt on Eesti erinevates piirkondades olnud inimeste liikumine erinev. Piirkondades, kuhu on lisandunud inimesi, on ka riskid suurenenud ja vastupidi.

- Päästeteenistujate üldarv komandodes jääb samaks. Komandodesse, kus nähakse ette rohkem töökohti kui praegu, täidetakse need ainult juhul, kui vabanevad kohad komandodes, kus töötab praegu rohkem päästeteenistujaid kui teenistumudel ette näeb.

- 61 komandos minnakse üle 12-tunnisele valvegraafikule. Lühemale valvegraafikule ülemineku põhjused on:

- 1) viia päästeteenistujate töörežiim vastavusse üldiste suundumustega töövahetuse pikkuse määramisel (maksimaalselt 12-tunnine vahetus);

- 2) viia töörežiim vastavusse läbiviidavate päästetööde arvu ja mahukusega;

- 3) muuta päästeteenistujate töörežiim sarnaseks teiste sisejulgeoleku struktuuridega.

- Tõuseb päästeteenistujate palk. Päästeteenistujate keskmine palk tõuseb 10 950 kroonilt 14 500 kroonini (sh päästja palk 9190 kroonilt 13 260 kroonile). Päästeteenistuja palga suurus hakkab rohkem sõltuma töötaja kvalifikatsioonist. Sellega väärtustame elukestvat erialast enesetäiendamist.

- Viieteistkümnes depoos on planeeritud läbi viia remonditööd, et parandada töökeskkonna tingimusi. Aasta jooksul liisitakse täiendavalt 26 põhiautot.

KOMANDOPEALIKE TÄHTIS ROLL

Need ongi muudatused, mis komandodes 1. jaanuaril toimuvad. Miks on need siiski tekitanud küllaltki laialatuslikku ja emotsiooniderohket vastuseisu?

Organisatsioonides läbiviidud rahulolu-uuringud on näidanud, et kõige olulisemad võrreldes teiste rahulolu teguritega on suhted vahetu juhiga.

rahulolu-uuringud on näidanud, et kõige olulisemad võrreldes teiste rahulolu teguritega on suhted vahetu juhiga. See, kauaks töötaja jääb organisatsiooni, sõltub suhetest vahetu juhiga. Käesoleva aasta kevadel viidi päästeasutustes läbi sisekommunikatsiooni uuring (vt Häire 112 eelmisest numbrist – toim). Kevadine uuring näitas, et päästetööde valdkonnas hinnati kõige paremaks info liikumist otseselt juhilt töötajatele, töötajalt otsesele juhile ja sama tasandi töötajate vahel. Seega on komandodes info liikumisel väga suur roll komandopealikul.

Kõige suuremateks takistusteks peeti ebapiisavaid infokanaleid (48% vastuseid "pigem takistab" ja "takistab väga"), liigset bürokraatiat (57%) ja infokanalite vähest informatiivsust (47%). Seega peaksime info edastamisel keskenduma mitte info hulga, vaid sisule.

Seesama uuring andis ka teistsuguse tulemuse. Küsimusele, millised on kõige suuremad probleemid tööl, vastas ainult 2% küsitletuid, et selleks on puudulik infolekkumine.

Sõites tagasi viimastelt kohtumistelt Lääne-Eesti Päästkeskuse komandodes ja mõeldes tagasi vestlustele kõigis komandodes on järeldus ühene: kui inimesed ei ole saanud piisavalt informatsiooni ning muretsevad oma tuleviku pärast, siis tuleb küsida ja küsimused peavad saama vastuse. Räägi inimesega!

Organisatsioonides läbiviidud

Päästjatele turvalisem tulevik

JÜRI PIHL

Siseminister

Inimeste elu, tervise ja vara kaitse on üks riigi tähtsamatest ülesannetest. Sisejulgeoleku ametkondade tegevus on eripärane – tööülesannete keerukas iseloom, pidev valmisolekuseisund ning oht töötaja enese elule ja tervisele osundavad, et tegemist on vastutusrikka ja keeruka ametiga, mis nõuab tava-
pärastest töösuhetest erinevat lähenemist.

Päästjad on aastaid oodanud võrdväärset kohtlemist politseinike ja piirivalvuritega. Riigi senist suhtumist näitab kõige ilmekamalt, et siiani pole kehtestatud päästeteenistuse eriseadust, millega reguleeritaks päästjate teenistusküsimused ja sotsiaalsed tagatised. Aastasepikune venitamine on pannud päästealal töötavad inimesed sundseisu ning loonud ebanormaalse olukorra: põhitöö ei toida.

Ma ei pea õigeks, et turvalisuse eest vastutav inimene on sunnitud äraelamiseks kasutama oma puhkeaja lisasissetuleku saamiseks. Ei ole õiglane, et päästja peab võtma täiendavaid riske endale ja oma perele, et kindlustada toimetulekut. Riik peab siinkohal olema senisest tähelepanelikum. Tahan kiita neid mehi ja naisi, kes sellest hoolimata on suutnud anda endast parima, et tagada inimestele turvalisus.

Käesoleva aasta kevadel võtsime eesmärgiks päästevaldkonna arendamise. Leian, et oleme palju saavutanud: taganud palgakasvu, esitanud riigikogule menetlemiseks päästeteenistuse seaduse eelnõu ning teinud ka ajalugu: sisejulgeoleku valdkonnas oleme jõudnud esimese sotsiaalpartnerlusleppeni. Nende arengute keskseks ideeks on väärtustada päästetöötajaid, kes tegelikult tagavad inimeste turvalisuse. Seetõttu on loomulik, et kõige tundlikumalt reageerinud päästjaid ise. Puudutavad ju muudatused kõige otsesemalt neid.

Päästevaldkonna arendamisel on olnud kõige keerulisem leida tasakaalu ühiskonna ning päästetöötajate ootuste ning tegelike võimaluste vahel. Riigielarve vahendid

Siseministerium ja ROTAL allkirjastasid esimese päästevaldkonda puudutava kollektiivleppe.

on piiratud ning olemasolevate ressurssidega tuleb pakkuda võimalikult kvaliteetset turvalisuse teenust, mida maksumaksjad ootavad ning millele neil on õigus. Samuti on oluline jälgida ühiskonnas toimuvaid muutusi – inimeste ümberpaiknemine ning majandustegevuse muutused toovad kaasa teisenenud olud ka päästeteenistuse jaoks. Sellest tulenevalt on komandode klassifitseerimine ja sellega seotud teenistusregulatsioonid mõistlik samm. Edaspidiselt suureneb ka vabatahtlike roll päästeteenuse pakkumisel.

Olen sel aastal kohtunud paljude päästjatega üle Eesti, vastanud päästeala puudutavatele küsimustele kirja teel ning selgitanud ajaleheveergudel kavandata vaid arenguid. Siseministerium ning Riigi- ja Omavalitsustöötajate Ametiühing on pidanud läbirääkimisi päästeteenistuse alastes küsimustes. Seda kõike kokku võttes võib öelda, et on toimunud aktiivne sotsiaaldialoog Siseministeriumi ja päästjate vahel. Detsembri alguses sõlmitud kollektiivleping 2008. aasta palgamaärade kehtestamiseks on garantii, et päästetöötajate seisukohti kuulatakse ja arvestatakse. See on garantii, et riigielarves ettenähtud personalikulude kasv jõuab tegeliku töö tegijani.

Ka riigikogus menetluses oleva päästeteenistusseaduse üks põhilisi eesmärgi on õiglasemate tingimuste loomine tegeliku töö tegijatele. Päästealal töötamine on tugevas seoses inimese tervisliku seisukorraga ja seetõttu on ülimalt oluline, et päästjatele oleks loodud tagatised töövõime kaotuse puhul. Seadusega reguleeritud sotsiaalsed tagatised annavad iga päev oma eluga riskivatele päästeteenistujatele kindlustunde, et haiguste ja vigastuste korral säilib nende elukvaliteet.

Elu näitab, et päästealal töötamise võimekus langeb viiekümneandates eluaastates. Sellega seoses on päästeteenistuse seaduse eelnõusse sisse kirjutatud päästetöötajate pensionide küsimus. Olenevalt päästeteenistuse staažist suurendatakse päästjate riiklikku vanaduspensionini seaduse jõustumisel 10-50% võrra. Vähemalt 15 aastat päästjana teeninud saavad õiguse minna kolm aastat enne vanaduspensionini ea saabumist ootele, mil neile tagatakse pensioniga võrdne riigi toetus. Seadusega tagatakse sarnast tööd tegevatele päästjatele, olgu nad ametis avaliku teenistuse või töölepingu seaduse alusel, samasugused pensionisätted. Selline regulatsioon annab

kindlustunde ennekõike pikaajasetele päästealal töötajatele.

Lisakseenimetatule on eelnõus olulisel kohal töö- ja puhkeaja reguleerimine. Üleminek 12-tunnisele vahetusele on mõistlik töötervis-
hoiu seisukohast. Puhunud päästja on tõhusam töötaja. Samuti on edaspidiselt mugavam tööajagraafikut planeerida. Ümberkujundatud graafik ei suurenda töötundide arvu ega koormust, vaid jaotab tööaja mõistlikumalt nii, et töö- ja puhkeaja vahekord on tasakaalustatum kui praegu. Selline ajajaotus loob paremaid võimalusi ühitada mõistlikult töö- ja pereelu, maandab tervisriske ning ennetab üleväsimusest tingitud ohtusid igapäevatoos.

Kõik need muudatused jõustavad päästevaldkonda ning ühtlustavad sisejulgeoleku õigusruumi. Palgaleppe ja päästeteenistuse seaduse rakendumine on oluline edasimineku. Olen kindel, et praeguseks saavutatud julgustab paljusid, kuid töö ei ole lõppenud. Tööturu põhine palk ja sotsiaalsed tagatised annavad päästjatele küll kindlustunde, kuid oluline on korraliku tehnika soetamine – päästja peab end turvaliselt tundma ka tööd teh-

Mis on ORS?

Ene Hauvmann

Häirekeskuse direktori asetäitja

Eesti operatiivteenistused saavad enda käsutusse uue töövahendi. Uus operatiivraadioside (ORS) võrk loob paremad võimalused erineva iseloomu ja ulatusega sündmuste lahendamise ning päästeoperatsioonide juhtimise korraldamiseks.

ORS võrk on üleriigilise katvusala ja sõltumatu teistest sidesüsteemidest. Selle operatiivraadioside võrgu vahendusel saame võimaluse kasutada andmeedastuseks turvalist juurdepääsu erinevatele infoserveritele. Samuti on ORS kasutatav piiriülese koostöö korraldamiseks mõnede naaberriikide operatiivteenistustega.

Palju ja õigustatult on räägitud meie raadioside ebarahuldavatest levitingimustest. Täna on meil valdavalt kasutusel analoograadioside võrgud, kus kõne jõudmiseks adressaadini kasutame vaid õhus levivaid raadiolaineid. Sellest tulenevalt sõltub raadiojaama tööraadius raadiomastidesse paigaldatud seadmete tegevusulatusest, pinnasevormidest ja ilmastikuoludest. ORS võrgus saavutatakse üleriigiline katvusala, kasutades kombineeritult kaabelvõrke ning raadiolaineid, mis loob võimaluse raadiojaama tegevusraadiuse oluliseks laiendamiseks.

See aga ei tähenda, et iga raadiojaama kasutaja saab pidada raadiovahetust ükskõik milliste ORS võrgus töötavate raadiojaamadega või kuulata kogu riigi ulatuses ükskõik millise ORS võrku kasutava organisatsiooni raadiovahetust. Siin on sidevõrgu ressursi ratsionaalseks kasutamiseks seatud piirangud, millega määratletakse, kes, kellega ja kuhu ning millistel tingimustel ühendust saab. Need määratlused sõltuvad iga ORS võrku kasutava organisatsiooni töökorraldusest ja lepatakse kokku organisatsiooni sees. See tähendab, et kõik päästealal kasutatavad raadiojaamad küll programmeeritakse ühesuguste võimalustega, aga konkreetse raadiojaama kasutaja juurdepääsuõigus neile võimalustele määratakse organisatsioonis eelnevalt kokkulepitul ulatuses.

ORS võrgu töökorraldusliku loogika aluseks on funktsionaalsed kasutajagrupid, seda nii organi-

Ene Hauvmanni sõnul saab uut operatiivraadiosidevõrku (ORS) kasutada käesoleva aasta lõpust.

ORS võrgus saavutatakse üleriigiline katvusala, kasutades kombineeritult kaabelvõrke ning raadiolaineid, mis loob võimaluse raadiojaama tegevusraadiuse oluliseks laiendamiseks.

satsiooni sees kui ka kokkulepitul tingimustel asutuste vahel. Kasutajagrupid võivad olla nii statsionaarsed kui ka dünaamilised. On kokku lepitud, et päästealal moodustuvad statsionaarsed kasutajagrupid päästeauto meeskonna ja komando põhiselt. Dünaamilisi kasutajagruppe saab luua sündmustepõhiselt juhtimisvajadustest lähtuvalt.

VÕIMALDAB KA ANDMEEDASTUST

Kõikide ORS võrgus kasutatavate seadmete (raadiojaamad, raadiomastide seadmed, kaabelvõrk jm) üle teostatakse järelevalvet kontrollseadmetega. Kontrollseadmed tagavad

selle, et iga raadiojaama kasutaja saab ühendust oma kasutajagrupiga ja kasutajagrupi liikmed üksteist kuulavad. Samuti tagavad kontrollseadmed, et iga raadiojaama kasutaja saab kasutada võrgu võimalusi selles ulatuses, millised on tema kasutajaõigused. Täiendavalt toimub pidevalt kogu raadiovahetuse salvestamine. Iga organisatsioon saab salvestusi kasutada vastavalt oma vajadustele.

ORS võrk võimaldab ka andmeedastust. Esialgu võetakse kasutusele staatussõnumite edastamine, kuid peagi peaksime saama kasutada ka muid võimalusi, nagu asukoha määramine, juurdepääs erinevatele infoserveritele, e-post jne.

Eelpool on kirja pandud vaid väga lühike ülevaade ORS võrgu võimalustest. Selleks, et me saaksime ORS võrku kasutada kui väga efektiivset töövahendit, tuleb meil, endale selgeks teha kõik kasutaja võimalused ja omandada oskused nende võimaluste kasutamiseks. Esmaseks eelduseks ORS võrgust tõhusa töövahendi kujundamiseks päästealal on organisatsioonisisel kokkulepped kasutajate õiguste osas tulenevalt iga konkreetse

kasutaja tööülesannetest. Lisaks veel kokkulepped koostööpartneritega erinevate organisatsioonide kasutajate liitmiseks ühte kasutajagrupi. Teine väga oluline eeldus on, et iga erinevate õigustega võrgu kasutaja õpib korrektselt tundma oma töövahendit (raadiojaam, dispetšerkonsool) ja selle võimalusi.

Uut operatiivraadiosidevõrku (ORS) saab kasutada pärast võrgu üleandmist käesoleva aasta lõpust kasutajate lõppseadmete (raadiojaamade jm) olemasolul üle terve Eesti. Autoraadiojaamade vahenduse-lahendusi üle Eesti. Suuremal osal Eesti territooriumist on need võimalused olemas ka käsiraadiojaamadega. Enamikus linnades on ettenähtud ka raadiokatvus hoonete sees. ORS võrgu ehituse teises etapis planeeritakse saavutada käsiraadiojaama katvusala üle terve Eesti.

Seega ei ole ORS võrk veel kaugeleki valmis. Kindlasti tuleb seda laiendada, tihendada ja uuendada, mis omakorda loob meile jälle täiendavaid võimalusi täiustada täna keerulisena tunduva töövahendi kasutamist ikka selleks, et meie kõigi töös nii olulist infovahetust paremini korraldada.

Foto: Maily-Maria Kiviselg

Uuel aastal operatiivkorrapidamine tõhusamaks

Uuest aastast muutub päästetööde juhtimine efektiivsemaks, mil jõustub peadirektori käskkiri "Korrapidamisgruppide töökorralduse juhend", mis reguleerib täpselt korrapidamisgrupi funktsioonid.

Heiki Kurissoo

Päästeameti päästetööde osakonna korrapidamisteenistuse juht

Päästetööde juhtimise süsteem on jaotatud nelja tasandisse:

- I meeskonnavanema ja rühmapealiku juhtimise tasand,
- II operatiivkorrapidaja juhtimise tasand,
- III regionaalse päästkeskuse vastutava korrapidaja juhtimise tasand,
- IV Päästeameti korrapidamisgrupi tasand.

Käesoleva aasta viimases kvartalis sai läbi viidud põhjalik analüüs senise II tasandi päästetööde juhtimise efektiivsuse kohta.

Et süsteemi parendada, kaardistati olukord ja viidi läbi analüüs II tasandi päästetööde juhtide töö hindamiseks. Lisaks analüüsiti, kui palju rakendub operatiivkorrapidajale erinevaid tegevusi oma väljasõidupiirkonnas teenistusliku järelevalve teostamiseks ja operatiivvalmiduse tagamiseks. Loodi ülevaade, kui palju on piirkondades selliseid sündmusi, millele operatiivkorrapidaja reageerib päästetööde juhina automaatselt väljasõiduplaani alusel.

Sellest tulenevalt loodi kontseptsioon II tasandi päästetööde juhi parimast rakendusest ja töökorra. Töötati välja põhjalik töökorraldusjuhend ning muid dokumente, mis tuleval aastal jõustuvad ja forsseeritud funktsionaalsusega korrapidamisgruppide tööd reguleerima hakkavad. Eestvedajateks on Heiki Kurissoo Päästeametist ja Jaanus Teearu Lääne-Eesti Päästkeskusest. Töörühma, mis ka tuleval aastal intensiivselt koostööd teeb, kuuluvad veel päästkeskuste korrapidamisbüroode juhatajad.

Senini on kahtlemata kõigile päästeala töötajatele selge olnud, et korrapidamisgruppide põhiülesandeks on päästetööde juhtimine ja seda automaatselt reageerimise põhiselt alates II väljasõidu astmest ning Põhja-Eesti Päästkeskuses alates III astmest. Samas on üheselt reguleerimata olnud korrapidamisgruppide muud tööülesanded.

KORRAPIDAMISGRUPI FUNKTSIOONID

1. jaanuaril rakenduv peadirektori käskkiri "Korrapidamisgruppide töö-

Foto: Reimo Raja

korralduse juhend" reguleerib suhteliselt täpselt ka muud väga olulised funktsioonid, mida operatiivkorrapidaja täitma peab. Konkreetselt võib siinkohal välja tuua kuus peamist korrapidamisgrupi funktsiooni, milleks on:

- päästetööde juhtimine;
- operatiivse valmisoleku tagamine (väljasõidupiirkonnas);
- komandode teenistuslik järelevalve (funktsiooni objektiivseks ja efektiivseks täitmiseks kinnitatakse lisaks eraldi juhend);
- koolituse korraldamine;
- sündmusejärgne arutelu ja analüüs (töötatakse välja selle toimuva läbiviimise juhend);
- operatiivtöös kasutatavate dokumentide koostamine ja täitmine. Sätestatud on ka koostöö teiste struktuuridega ja muud täiendavad kohustused, millega üldjuhul kokkupuude harvem.

Korrapidamisgruppidele eeldatava võimekuse taotlemisel ei unustata ka neile läbi viidava koolituse vajadust. Senini on enamik korrapidamisgruppide valvegraafiku põhises valveteenistuses operatiivvalmiduses, mõningates piirkondades aga tagatakse II tasandi päästetööde juhtimine n-ö koduse valveteenistuse põhiselt, kus korrapidamisgrupi funktsiooni täitmine toimub oma põhitöö kõrvalt. Selline töökorraldus ei ole aga paraku efektiivne täitmaks kõiki korrapidamisgruppide antud

funktsioone. Päästetööde juhtimiseks ja väljasõidupiirkonnas paiknevate meeskondade operatiivvalmiduse tagamiseks ning ressursside haldamiseks peab korrapidamisgrupi liikmel olema pidev valmisolek.

Alates 1. jaanuarist on kõigis päästeosakondades põhikohaga valveteenistuses töötavad operatiivkorrapidajad. Seega suurimad muudatused korrapidamisgruppide töökorralduses läbivad Haapsalu, Kuressaare ja Rapla päästeosakond. Lisaks luuakse analüüsist ja praktilistes kogemustest tulenevalt täiesti uus korrapidamisgrupp Narva. Ainsaks erisuseks on Hiiu, kus korrapidamisgrupi töökorraldus jääb üldplaanis samaks – funktsiooni täidetaks põhitöö kõrvalt. Selle tingib asjaolu, et valveteenistuse põhiselt toimiva korrapidamisgrupi ülalpidamiseks tehtavad kulutused ja väljakutsete (statistiline) sagedus oleks selles piirkonnas ebalproportsionaalses suhtes.

ERITASANDILISED GRUPID

Analüüsis joonistus välja kaks eritasandilist korrapidamisgruppi: suurema ja väiksema väljasõidukoormusega. Neis piirkondades on piirkonnas paiknevatel ohtlikel objektidel ja elanike arvul oluline roll esitamaks nõudeid operatiivkorrapidaja pädevusele. Jaanuarist kehtestatavad kahetüübilised grupid on oma põhiülesannete poolest ühesugused, kuid suurema vastutuse ja töökoor-

muse põhjal diferentseeritakse need palgaga. Suurema väljasõidukoormusega ehk operatiivkorrapidamisgrupid on Ida-Harju, Lääne-Harju, Jõhvi, Narva, Tartu ja Pärnu. Ülejäänud kuuluvad esimesse ehk väiksema koormusega gruppi.

Sellise korrapidamisgruppide töökorralduse forsseerimine kannab endas erinevaid eesmärgi, kuid lühidalt kokkuvõttes annab see lootust päästeteenistuse operariivstruktuuride kiiremaks ja ühtlustatumaks arenguks ning paremaks toimivuseks.

Uus süsteem on oluline ka sisekommunikatsiooni poole pealt, sest nii komandod kui ka päästkeskused hakkavad saama paremat tagasisidet toimuvast.

Teenistuslik järelevalve on 2008. aastal väga tõsiseltvõetav märksõna, kuid asju tuleb osata ka laiemalt näha – see ei ole kellegi kiusamiseks!

Kuna meeskondade tegevusele pööratakse nüüdsest suuremat tähelepanu, võib meeskonnaliikmetele näida, et neilt nõutakse korraga liiga palju. Julgen välja öelda, et sellisel juhul tuleb tõeale näkku vaadata ja mõelda, et ekki on siiani liiga vähe teatud.

Operatiivkorrapidaja ametit pidavate meeste jaoks võib koorem, mida nüüd kanda tuleb, näida ebamugavalt raske, kuid samas on see valdavalt töö meestega, kellega koos "luurele" minnakse.

PERSOON

“See töö on minu õppetund elus”

Elupäästja medali saanud Pärnu keskkomando päästja **Antti Lääts** (34) usub, et igapäev on elus oma õppetunnid, mis tuleb omandada. Päästja töö on üks Antti õppetundidest.

Sirle Matt

Lääne-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Kuidas sa tuletõrjesse sattusid?

Tuletõrjesse ma tulin niimoodi tööle, et nägin lehes kuulutust ja läksin lihtsalt proovima, kooli ajal. Kutsekeskkool oli mul läbi, keskharidus oli olemas, tegin katsed ära ja sain Viljandisse tööle. Olustveres koolis ja Viljandis tööl käisin korraga. Olustvere tehnikum jäi lõpetamata, sest neljanda kursuse pealt läksin sõjaväkke. Viljandimaal töötasin 11 aastat. Seejärel kandideerin Tallinnasse, kus sain kesklinna tõrjuja kohta. Seal olin aasta ja tulin siis Pärnusse.

Kuidas sa jõudsid selleni, et lasteaiakasvatajakaks õppida?

Ma ise suurest perest. Teiseks – mul on endal hulk lapsi. Päästekompaniis sõjaväes olles nägin, kuidas kolmekuune laps jäi tulle. Võib-olla sealt hakkasid asjad jupikaupa pihta.

Miks sa lasteaia tööst loobusid?

Lasteaias ei võetud meeskasvatajat omaks. Lastele sobis, aga naiskasvatajates tekkis mingi kadedus.

Aga mida laste vanemad arvasid?

Vanematele meeldis. Lastele ma olin tädi-onu Antti. Nad on harjunud tädi ütlemale, aga meesterahvale siis tuligi tädi-onu Antti. See oli vahva. Esimese kahe nädalaga saime vanematega kenasti hakkama, ei olnud probleemi.

Kui kaua sa seal olid?

Neli-viis kuud. Siis nad arvasid, et ma ei ole ikka hea variant. See lasteade oli kuues, kuhu ma üldse tööle sain. Kesklinna komandos töötades otsisin lasteaia töökohta.

Kui oleksid teistele kasvatajatele sobinud, kas sa siis poleks laste-

aiast ära tulnud?

Ei oleks jah. No tegelikult Suure-Jaani lasteaia see alguse sai. Mulle meeldis, kuidas seal õpetajad lastega ümber käisid. Oma lapsed käisid seal lasteaia, kui ma Suure-Jaanis elasin. Lastega mul on kogu aeg klappinud. Mul on kolm venda ja õde, kokku seitsmeliikmeline pere. Endal on viis tüdart pluss elukaaslane kaks last. Kolm tüdart kasvavad ema juures, kaks elavad koos minuaga. Aga need kolm tüdart käivad ka minu juures ja me suhtleme.

Sa said nüüd elupäästja medali. Mis sa arvad, kas elupäästmine on juhus või kangelastegu?

See on mu töö. Tegelikult, kui nüüd minna ajas tagasi, siis ma olen toonud kolme kaupa inimesi välja. Aastaid tagasi, Viljandimaal, kus tegelased jäid suitsuga magama keset päeva. Aga mul on neid päästmisi veel olnud. Kunagi anti selle eest preemiat. Küsiti, et mis te mehed tahate? Küsisime preemiat omale. Ma ei pea seda [elupäästmist – S.M.] põhiliseks, see ei ole mingi hurraa. See on osa mu tööst. Mul on neid [elupäästmisi – S.M.] veel olnud, aga varem seda ei pandud niimoodi tähele. Nüüd on nagu rohkem hindama hakatud. Varem anti käskkiri, et avaldati kiitust ja loeti rivi ees ette.

Kas on parem, kui asi on pidulik?

Kuidas ma sulle ütlen? Selles mõttes ütles üks inimene mulle õigesti: “Aga sind on meeles peetud”. See on kõige tähtsam. Ega neid elupäästja medaleid nii palju ei anta ka. Kui päris aus olla, siis see on ainuke medal, mida mina võib-olla üldse oleksin tahtnud ka. Konkreetse asja eest.

Praegu sul on ju veel tegevusi, nii tööalaseid kui ka harrastusi.

Harrastusi mul eriti ei ole, sest mul on kõik tööga seotud. Massaaži juurde tõi mind mu elukaaslane. See on mõnus hobi. Kaks päeva nädalas

olen ma Pärnu hotellis massöör. Tegutsen ka õppesõidu õpetajana. Saan teistele edasi anda seda, mida ma ise oskan.

Kui kaua sa massaaži oled õppinud?

See käib kursuste kaupa. Praegu võtan Jaapani massaaži. Seda peab õppima kolm aastat, enne kui tohib inimestele tegema hakata. See on selline teistmoodi asi hoopis. Mul on personaalne õpetaja, kelle peal saan harjutada.

Mis neid ameteid ühendab?

Tuletõrjetöö, see on rohkem elustiil. Õpetamise puhul tundsin, et mul on midagi edasi anda. Päästetöö samamoodi.

Kas massööritööd tahad pikemalt teha?

See on hobi. See on mõnus ja vahva asi kui paned inimesele käed külge. Sa tunned, mida tema tunneb ja kus on pinged. Jaapani massaaž annab oskuse seostada neid asju. Inimene on jagatud juppideks, mingisugused hädad on seotud kehaosade ja mõtlemisega. See on meeletult huvitav. Jaapani massaaži mina veel ei tee, alles õpin seda. Aga ma soovitan seda kõigile. Keda klassikaline massaaž ei aita, neil soovitan Jaapani oma proovida. See on väga võimas asi.

Aga lasteaia juurde ei ole mõtet tagasi viinud?

Ma tahan järgmisel suvel Tallinna Pedagoogilisse Seminari lasteaiaõpetaja erialale proovida. Ega ma seda mõtet veel maha matnud ei ole. Massaaž on hobi, tuletõrjetöö on hea ja mõnus töö, nagu elustiil. Autosõidu õpetamine jääb vaikselt tahaplaanile.

Miks sa autosõidu õpetamisega tegeled?

Raske küsimus. Võib-olla läbi

selle ma õpin ise ka autoga sõitma.

Kas tulekahjule sõites oled roolis või tagapingil?

Nüüd tikutakse rohkem autojuhiks panema. Aga ma olen selline autojuht, kes paneb auto seisma ja läheb siis tulekahjule tõrjuna toimetama. See oli Viljandis ka nii, ma sõitsin kohale ja auto jäi ühe autojuhi hooldada.

Kas su lapsed sinust puudust ei tunne, kui oled nii tihti ära oma paljude tegevuste tõttu?

Mul ei ole palju tegevusi. Alustan hommikul kell üheksa ja lõpetan õhtul viiest-kuuest. Ma olen väga laisk. Lihtsalt kaks poolikut päeva olen Pärnu hotellis massaaži tegemas ja siis jagan ennast õppesõidu auto peale. Kella kuuest jõuan koju. Ainult siis mind õhtuti ei ole kui ma tuletõrjes tööl olen. Hommikul viin lapsed lasteaeda ja õhtul toon ära. Kui ma tuletõrjes ei ole, siis nädalavahetused on kõik vabad. Ma püüan kodus olla nii palju kui vähegi võimalik.

Foto: Erakogu

Foto: Toomas Viks

Antti päästis Pärnus põlevast majast vanema naisterahva elu, kangelasliku teo eest tunnustas teda Elupäästja Medaliga siseminister Jüri Pihl (paremal)

Kas sa süüa oskad teha?

Oskan. Kui hakkkan retseptist kinni pidama, siis läheb tuksi, kui viskad üle käe, tuleb hästi välja. Lähen poodi ja mõtlen, mida ma süüa tahan ning need mõtted tulevad iseenesest. Kui sa võtad mingi raamatu lahti, siis see ei lähe niisama nalja pärast kusagilt lahti. Ükski asi ei juhtu siin ilmas niisama.

Seega asjad juhtuvad sinu arvates põhjusega. Kas seda saab ise ka kuidagi valida või ei saa?

Mõtteviisiga, tuleb positiivselt mõelda. Ega meile eriti valida ei anta. Me tuleme siia ellu ja meil on mingi kindel õppetund, mille peame siin elu jooksul omandama. Ükski asi siin ilmas ei ole juhuslik, selles ma olen raudselt veendunud. Palju on muidugi mõtteviisis kinni – kui sa vingud ja virised iga pisiasja pärast, siis sa mõtledki ennast haigeks ja segaseks.

Päästeteenistuses tegeled ka lastega?

Noorteringiga ja ekskursiooni-dega, mis tulevad. Üks mu lastest käib ka tuletõrjeringis, teised on liiga väikesed. Lastelaagris käisin suvel ja tahan edaspidi ka minna, kohe kindlasti. Ma läksin oma puhkuse ajast nädalaks laagrisse, aga see oli vahva.

Milliga sa veel võiksid tegeleda?

Mul on väga vedanud, et olen saanud tegeleda sellega, millega ma tahan tegeleda. Kindlasti ma ei taha istuda kusagil laua taga. Siis kindlasti ma ei taha olla kuskil ehitusel tööl, sest ma olen hästi püsima tu ja ei kannata sellist tööd. Mulle meeldib liikuda. Võib-olla lastega meeldib ka sellepärast tegeleda, et lasteaias mitte ükski päev ei kordu. Ma olin söimerühma õpetaja. Nad on ikka nii vahetud ja siirad.

Kas sa massaaži tehes näed ka, millised inimesed on ennast ise haigeks mõelnud?

Üldiselt küll. Need kehapiirkonnad on kohe tunda. Näed, kust ta

kinni on ja oskad kohe seostada, mis liin ja kui palju ta kinni on. Kui on käed kinni, siis on väljendusega probleeme. Meridiaanid algavad ja lõpevad varvaste ning sõrmedega. Kui energia ei pääse liikuma, siis sa oled haige.

Kas sa teed lastega koos koolitöid ka?

Nad on veel liiga väikesed, käivad lasteaias. Aga miks ma peaksin lastele töö ette ära kirjutama. See on laste õppetund – sündida sellesse perre, õppida elult ja minna edasi. Kui nad hätta jäävad, ma võin suunata, aga ei hakka nendega koos õppima.

Aga kontrolliisid õppimist?

Ega nad mulle ei õpi, iseendale. Ma olen ise läbi elu vedanud kolmede ja kahtedega. Mul keelati spordikool sellepärast ära, et olin loll, laisk ja lohakas koolis. Jalgpalli mängisin spordikoolis.

Millise spordialaga hetkel tegeled?

Saalibändit mängin ja esimesel võimalusel ka jalgpalli, kus meeldib olla väravas, et ei peaks jooksma.

Kas päästetöid tehes vigastada oled saanud?

Kukkunud olen, põlvvajast pärast opereerimist. Minu jaoks on tuletõrjes nii, et kui ma kardan, siis on kõik hästi. Kui ma ei karda, siis on midagi valesti ja on viimane aeg töölt ära minna. Enese alalhoiduinstinkt peab olema. Mu naine ütles mulle “tea, et sind oodatakse”. Rohkem polegi vaja. Sõidad sa autoga, lähed üks-kõik kuhu.

Kas sulle tundub, et inimene ei ole ainult iseenda oma?

Kindlasti. Nii nagu koer külale nii küla koerale. Kui sa vingud ja virised, siis ei saa ju sinu ümber olla mõistlikke inimesi.

Kas töökaaslased on mõistlikud?

Kuule, siin on päris hea.

Mees mitme ametiga

• Päästeteenistus on Antti esimene töökoht, kuid aastate jooksul on ta tuletõrjuja töö kõrvalt pidanud lasteaiasõpetaja, bussijuhi, autosõiduõpetaja ja massööri ametit. Massaaži ja noorte juhtide õpetamisega tegeleb ta ka praegu.

• Antti on Põltsamaa Kutsekesk-koolis õppinud traktoristiks, Olustvere Tehnikumis agronoomiks ja Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledžis poolteist semestrit lasteaiasõpetajaks.

• Päästeteenistuses töötab ta 1993. aastast, viimased kaks aastat Pärnu keskkomandos. Oma vahtkonnaga võitis Antti sel aastal Pärnumaal autopumbast hargnemise võistluse, Viljandimaal töötamise ajast on ta samal ajal kolmel korral Eesti esimeseks tulnud.

• Töö päästeteenistuses on elustiil, kui sa ise vingud ja virised, siis ei saa ju sinu ümber olla mõistlikke inimesi ning ükski asi siin ilmas ei juhtu juhuslikult, võib lühidalt kokku võtta Antti arvamise elust.

• Antti on ise üle elanud kaks tulekahjut, jäädes mõlemal korral ilma kogu varast. Ühel korral põles vanematekodu, kui mees hommikul päästeteenistusest töölt tuli. Neli aastat tagasi hävitas tuli Antti pere kodu Viljandimaal. Õnneks jäid inimesed terveks.

Ennetustöö invasioon pä

Kuidas on ennetustöö muutnud päästeteenistust, Eesti ühiskonda, maailma...

VIOLA MURD

Päästeameti ennetustöö osakonna juhataja

Me oleme harjunud mõtlema, et maailm muutub omasoodu ja üksikisikul pole sinna midagi parata. Kui me kõik teeksime asju, mida oleme suutelised tegema, siis usun, et hämmastaksime ka iseend.

Oleme uhked päästeteenistuse kõrge usaldusväärsuse üle. Selle taga on kõigi päästeteenistuse töötajate pikaajaline töö ja päästeteenuse kiire areng Eesti riigis. Samas oleme juba "harjunud" olema maailmas esirinnas tules hukkunute arvu poolest. Kui vaadata tingimusi, siis ei räägi ka need meie kasuks. Võrreldes teiste riikidega on meil kõik olemas, et tulekahjud juhtuks: pikk kütteperiood, põuased suved, erakordselt palju puitelamuid, maapiirkondade hajaasustus, alkoholi tarbimise tase, suitsetajate kõrge osakaal elanikkonnas hulgas jmt.

Hea on teada, et inimesed usuvad päästeteenistusse ja loodavad päästjate peale, vaatamata sellele, et 90% tules hukkunute arv on surnud juba enne päästjate kohalejõudmist. Kas see pole mitte põhjendamatu lootus? Teisalt peavad 65% Eesti elanikest tulekahju puhkemist oma eluruumis väga ebatõenäoliseks. Päästjad ei saa aidata inimest, kes ise midagi selleks teinud pole. Päästetöötajad jõuavad õigeaks ajaks kohale siis, kui suitsuandur on varakult tulekahjust märku andnud. Ei saa aidata inimest, kes ei suuda tarvitada alkoholi tõttu Häirekeskusele teadet edastada. Raske on päästa inimest, kes on oma kodu varaste vastu kaitses end hoopis trellide ja turvaustega tulelõksu sulgenud. Päästjad käivad vahel korduvalt sama maja kustutama, kuni ühel päeval on seal ka hukunu. Millal oleks saanud midagi teha ja kes oleks pidanud tegema? Kas inimene ise ka midagi oleks saanud teha või tegemata jätta? Vaadates statistikat ja õnnetuste põhjusi, on peaaegu olematu selliste õnnetuste hulk, mida poleks ennetada saanud.

Miks siis seatakse ikkagi ohtu enda ja teiste elud?

2007. aasta on olnud elluärkamise aeg – ennetustöötajaid märgati. Meie muret tules hukkunute kõrge arvu pärast teatakse nii poliitike kui ka rahva hulgas.

ENNETUSTÖÖ ÜLERIIGILISED TEGEVUSED

KODU TULEOHUTUKS!

Eluruumide ohutusele suunatud projekt, mille tegevusteks on infopäevad kohalikes omavalitsustes, inimeste individuaalne nõustamine nende kodudes, suitsuandurite soetamine ja paigaldamine toimetulekuraskustes inimestele. Sel aastal viidi tuleohutusalane ülevaatus läbi 4000 kodus ja osaleti 174 kohaliku omavalitsuse üritusel. Kohalike omavalitsuste toel soetati ligikaudu 13 350 suitsuandurit toimetulekuraskustes peredele. Projekt jätkub järgmisel aastal, kodukülastuste võimalus suureneb vabatahtlike organisatsioonide abil 5400-ni.

NUBLU KAITSEB JA ÕPETAB

Kõik esimesse klassi minevad lapsed saavad suitsuanduri. Alates 2004. aastast on igal aastal suitsuanduri saanud rohkem kui 12 000 peret. Järgmisel aasta viiakse projekt läbi viimast korda.

VABARIIKLIK PÄASTEALA NOORTELAAGER

Laagris osaleb 200 last üle Eesti, need on oma piirkonna tublimad päästeala huviringide esindajad. Laagris on osalenud ka Soome, Rootsi ja Armeenia grupid. Toimub alates 2002. aastast. Tegevustes liigutakse süsteemsema õppeprogrammi poole.

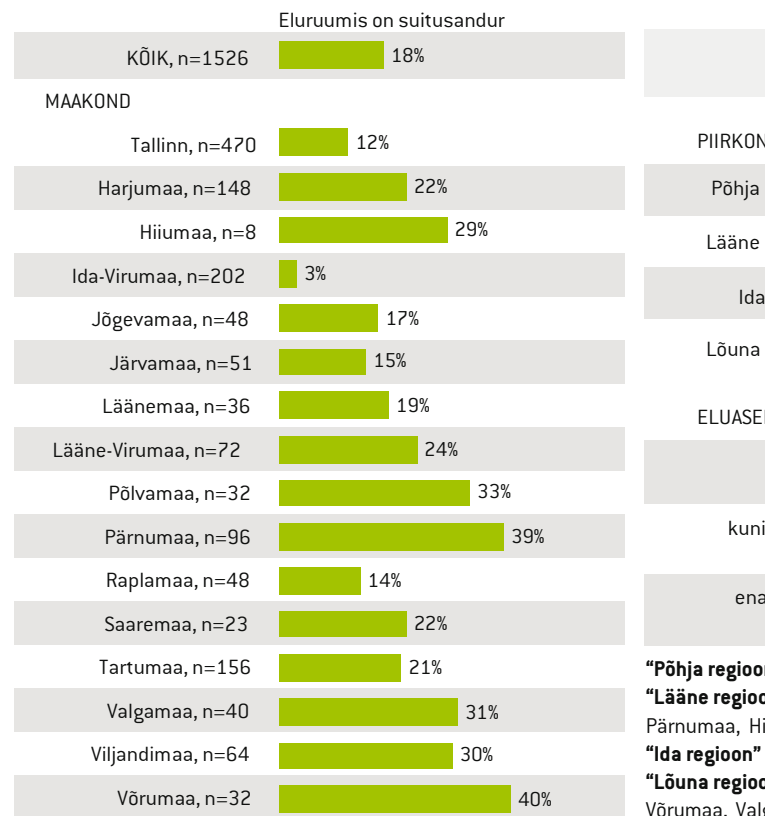
PRIIHTLIKE PRITSIMEESTE FOORUM

Päästeala vabatahtlusele ja kogukonna kaasamisele suunatud ettevõtmine. Osalejad on kohalike omavalitsuste esindajad, päästealaal tegutsevad vabatahtlikud ja päästeteenistuse esindajad. Toimub alates 2002. aastast. Esimesest, Väandras toimunud paarikümne osavõtjaga üritusest on tänaseks saanud sündmus, mida teatakse ka päästest kau-

Suitsuandurit oma peamises eluruumis oma osakaal regiooniti ja eluaseme tüübiti

Kas Teie peres praeguses (peamises) eluruumis on suitsuandur või mitte? (% kõigist)

ästeteenistusse

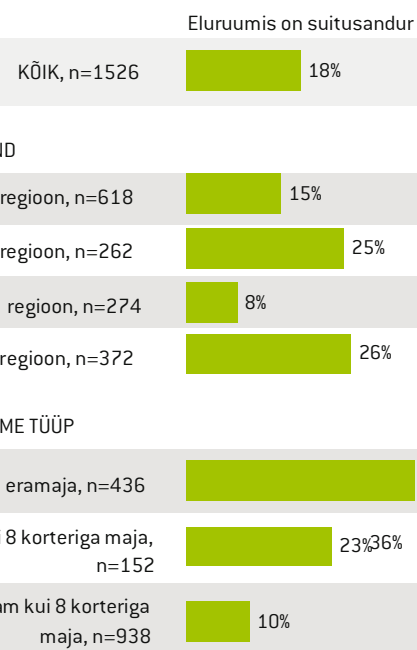

Foto: Eve Ojala

avate leibkondade

st vastajatest, n=1526] leibkonna kaal

u tulekahju avastamise seade?

n" on Harjumaa, sh Tallinn.

n" on Järvamaa, Raplamaa, Läänemaa, Iumaa, Saaremaa.

on Ida- ja Lääne-Virumaa

n" on Jõgevamaa, Tartumaa, Põlvamaa, amaa, Viljandimaa.

gemate inimeste poolt. 2007. aastal oli osalejate arv 250. Uuel aastal on korraldajaks Türi vabatahtlikud ja foorum toimub 3.-4. juulil Türil.

VABARIIKLIK PÄÄSTEALA LASTE LOOMINGUVÕISTLUS

Projekti eesmärk on anda lastele võimalus väljendada loomingus turvalisusega seotud tundeid ja mõtteid, saades neilt samas tagasisidet valitsevast ohutusalasest olukorrast (näiteks suhtumisest suitsuandurisse, korstnapühkimisse jne). Toimub alates 2003. aastast. Sel aastal laekus 3700 tööd: joonistused, kirjatööd, meisterdused, helilooming, animatsioonid jpm.

MEEDIAKAMPAANIAD

2006. aastal oli esimene kodusele hooletusele pühendatud kampaania, mille märgatavus oli 14%. Sel aastal tehti kaks üldist suitsuandurikampaaniat: märtsikuist kampaaniat nägi 67% ja oktoobris toimunud 84% elanikkonnast. Lisaks tehakse iga aasta lõpus veel kampaania anduri hooldusest. Järgmise aasta meedia-kampaaniate sisu muutub spetsiifiliseks.

EVAKUATSIOONIÕPPUSED

Käesoleval aastal tehti päästeteenistuse toel evakuatsiooniõppusi 200 koolis ja lasteasutuses. 2008. aastal on õppuse läbiviimine koolijuhile ülesanne. Õppuse ettevalmistamisel saab nõu ennetustöötajalt.

LASTEAIAD

Tuleval aastal on plaanis alustada üleriigilisel Lääne-Eesti Päästkeskusest alguse saanud projektiga, mis on suunatud lasteasutustele, et need lastelt vanematele kodus edasi saaksid antud.

KOHALIKUD OMAVALITSUSED

2008. aastal anname omavalitsusele teada nii sündmustest, hukkunustest kui ka kaardistatud probleemidest ning osaleksime ka lahenduste väljatöötamisel.

KOMANDODE OLULINE ROLL

Eestis on ligikaudu 1,35 miljonit elanikku ja 680 000 eluruumi, 582 000 leibkonda, neist umbes 100 000 toimetulekuraskustes. 300 000 üle 65-aastasest inimest, 300 000 last (alla 18 eluaasta) ja 100 000 erineva puudega inimest. Üle 600 üldhariduskooli ning 700 lasteada. Töötajaid, kelle põhitöö on ainult

päästeala ennetustöö, on järgmisel aastal kokku 30.

Kuidas jõuda kõigi sihtgruppide, iga inimeseni? Mis võiks olla ühe või teise valdkonna ametimehe roll ennetustöös? Vaba mõttevooluna esitan oma nägemuse.

Ennetusvaldkonda juhivad keskusen ennetustöö büroo juhataja, kelle peamised ülesanded on tegevusülesannete ja -põhimõtete jagamine maakonna tasandile, tugiteenuste tagamine tegevustele, valdkonna kulude juhtimine ja teiste valdkondadega koostöö planeerimine. Ennetustöö büroo koosseisus töötavad inimesed vastutavad ennetustöö eest kindlas piirkonnas (enamasti maakond). Maakonna tasandi kooridinaator planeerib maakonnas aasta tegevused ja peab nende üle arvet, korraldab logistika ja instrueerib teiste valdkondade töötajaid ennetustöö projektidest. Lisaks nõustab maakonna tasandil ennetustöö küsimustes nii sisse kui välja ja viib läbi ennetusalaseid tegevusi.

Järelevalve hoovad on seadused, mille täitmiseks on ette nähtud sunnivahendid. Heaks näiteks on Lõuna-Eesti Päästkeskuses rakendatud kogemus, kus järelevalve pool nõuab koolijuhilt evakuatsiooniõppuse läbiviimist ja ennetustöötaja nõustab koolijuhit õppuse korraldamisel.

Menetluse poolel peitub mitmeid võimalusi, kuidas hangitud teavet on võimalik koheselt ennetustöösse rakendada. Menetlejate ja ennetustöötajate vahelist infovahetust ei ole ka keeruline korraldada – saagem tuttavaks olemasoleva infoga ja seejärel mõelgem edasi.

Operatiivkorrapidajad jääksid ka edaspidi läbi viima koolitusi, õppusi ja hindama evakuatsiooni tulenevalt oma piirkonna tundmise vajadusest.

Kõige suuremad lootused on komandodel. Ilma nendeta me päästealase ennetustöoga massidesse ei jõua. Vaadates, kuidas ennetustöö on korraldatud mujal maailmas, siis põhitegevuste läbiviijateks on igal pool komandod. Komandopealikul on ennetustöös oluline roll. Teda kuulatakse ja usutakse. Komandopealik tunneb ja teab oma piirkonna probleeme ja nende eest vastutajaid. Ta selgitab ohtusid ning aitab ka lahendusi leida. Komandode ja meeskondade peamiseks tegevusteks oleks kodukülastused, õppused

ja teabepäevad oma piirkonnas ning lastele suunatud tegevused: lapsed komandosse ja päästjad kooli, oma piirkonna ohutuslaste probleemide tõstatamine ja osalemine lahenduste otsimisel.

KUIDAS TEISI KAASATA?

Selleks, et teiste valdkondade töötajaid kaasata, peame küsima kolm küsimust: Millal? Milliste vahenditega? Millise ettevalmistusega? Ennetustöö planeerimisel tuleb arvestada teiste osapoolte aastaplaani ja päevarutiiniga. Iga tegevus näeb ette konkreetseid vahendeid, mis peavad komandos või teistel läbiviijatel õigel ajal olemas olema. Iga üleriigilise projekti juurde kuulub selge tegevusjuh, mis kõigi läbiviijateni kahjuks esimesel aastal alati ei jõudnud. Ennetustöötaja peaks kindlustama, et kõik kaasatavad osapooled teaksid, millise projektiga on tegemist, milleks, kellele, millal ja milliste vahenditega seda tehakse.

Iga üleriigiline ennetustöö tegevus on teenus, mille juurde käib selle standard. Ennetustöö pakub mitmekülgseid võimalusi ja eeldab ka loomingulisust. Standardid mitte ei välista loovat mõtlemist, vaid tagavad ühtlase taseme, võimaldavad hinnata ja võrrelda, suurendavad kindlustunnet. Standard annab tegevusele turvalise raami, mille sees saab loovalt tegutseda.

Ennetustöö ressursi panustamisel on meil kaks väga erinevat lähenemist vajavat riskipiirkonda. Ühelt poolt tuleb ohutuslast võimekust suurendada neis piirkondades, kuhu väljasõidu aeg on pikem. Teiselt poolt on vaja enam tegeleda linnadega, kuna seal on sündmusi rohkem.

KOOSTÖÖ VÄLJASPOOL

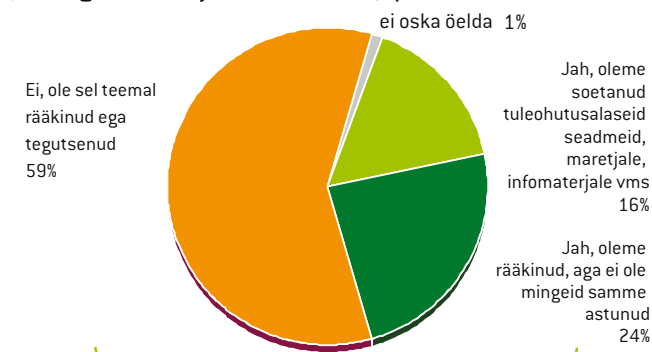
Organisatsiooni väliselt kaasame ennetustöösse ühisosa omavaid organisatsioone. Lisaks paljudele suurematele ja väiksematele päästeala vabatahtlike organisatsioonide ning sotsiaaltöötajate kaasamisele oleme ühistest tegevustest ja koolitustest rääkinud Naabrivalvega, liikumisega Kodukant ja Korstnapühkijate Kojaga.

Kõige tähtsamad partnerid on kohalikud omavalitsused, kellest oli abi suitsuandurite soetamisel. Tegevuste amplituud on aga oluliselt laiem.

JÄTKUB JÄRGMISEL LEHEL >>

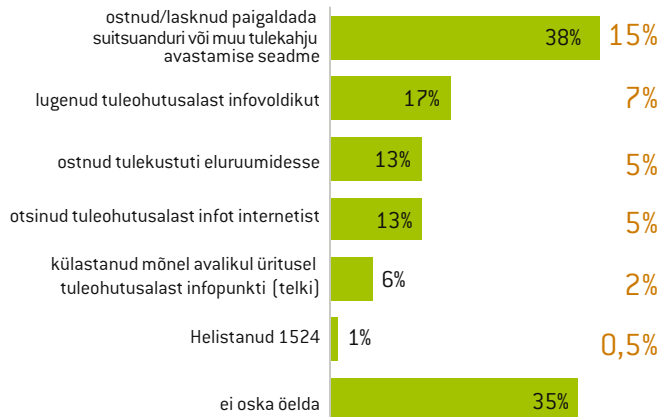
Sügiskampaania järgne uuring

(% kõigist vastajatest, n=504) pere kaal

Mida täpsemalt tehti, n=211

Kõigist leibkondadest, n=504

Tulekahju avastamise seadme on paigaldanud suhteliselt sagedamini eramaja elanikud. Hinnanguliselt on sügisperioodil:

- paigaldanud tulekahju avastamise seadmeid 88 000 peret (hinnanguveega 65 000-110 000)
- ostnud tulekustuti 30 000 (16 000 – 43 000) peret
- helistanud 1524 telefonile (1000 – 4000) isikut/peret

>> ALGUS LK 12

Tooksin siinkohal ära võimalikud tegevusväljad:

- ülevaade hoonete kasutusest;
- sotsiaaltöötajate kompetentsi tõstmine ohutuse küsimustes;
- korstnapühkimisteenuse kättesaadavus;
- küttekollete korrasolek ja pottse-pateenuse kättesaadavus;
- elektri- ja gaasiteenuste kättesaadavus;
- koolid: hoonete olukord, personali ettevalmistus ja evakuaatsiooniõp-pused;
- organiseeritud prahipõletamine sügisel;
- sotsiaaleluruumides tuleohutus-nõuete täitmine;
- erivajadustega inimeste tulekahju avastamiseseadmega varustatus ja 112 ühendus (arvestades puude liiki);
- toimetulekuraskustes inimeste varustatus suitsuanduritega.

KANGELANE LASTEAIAS

Päästjad on kangelased igal pool. Elupäästjad saavad teenitult teise elu päästmise ja oma eluga riskimise eest päästeteenistuse medali. Meid kõiki liigutab vaimusilmas pilt mehest, kes kannab tulesid välja last.

Sama kangelaslik on pilt mehest, kes lasteaias oma kogemustele ja läbielatudle tuginedes annab teadmised lastele edasi ja päästab sel moel elusid, mida ei ole võimalik kokku lugeda. Sellega päästetakse väike inimene juba traumeerivast kogemusest.

Kõigil meist on võimalus olla keegi, kes muudab maailma turvalisemaks. Ainult naeratusest jääb sedapuhku väheseks. Ootan mõtteavaldusi teemal, kuidas keegi oma ametist lähtuvalt näeb iseenda rolli ennetustöös, et saaksime ühiselt parema ettekujutuse päästeteenistuses peituvatest võimalustest.

Kõigest üks lugu:

17. september. Kortertulekahju, kus põles elumaja teine korrus ligi kolme ruutmeetri ulatuses. Põleng likvideeriti kahe päästeautoga kella 18.19-ks. Tulekahjust andis õigeaegselt märku suitsuandur ning seejärel päästis kiire häirekeskuse teavitamine ja päästjate sündmuskohale jõudmine maja suuremast hävingust. Korterris viibinud pere – ema, isa ja viis last – kannatada ei saanud. Päästjate esialgsel hinnangul sai põleng tõenäoliselt alguse elektrijuhtmetest. "Kodu tuleohutusk" projekti raames käidi peret eelnevalt nõustamas ja elektrijuhtmetele juhtiti tähelepanu. Tuleohutuse spetsialisti poolt oli paigaldatud suitsuandur.

Häirekeskuse töö

JANEK LAEV

Häirekeskuse direktor

Järjekordne teine aasta on jõudnud lõpusirgele ning paras aeg on vaadata tehtule korra tagasi ja tunda heameelt saavutatut üle. Alustuseks võib tõdeda, et 2007. aasta on raskete operatiivsündmuste osas olnud tunduvalt rahulikum kui mullune ning see on positiivselt tunda andnud ka Häirekeskuses. Oli ju 2006. aasta äärmiselt sündmusterohke – tuletagem vaid meelde linnugripi, varakevadist saastumist läänearannikul või ulatuslikke metsa- ja maastikupõlenguid Ida- ja Põhja-Eestis. Rahulikum töötempo on andnud suurepärase võimaluse pöörata rohkem tähelepanu organisatsioonile ning selle poolt osutatavale teenusele, sest kõrge töökoormusega perioodidel, mil organisatsiooni ressurss on suunatud pigem sündmuste käsitlemisele, ei õnnestu oluliselt arendusi ette valmistada ega ka ellu viia.

Lõppevast aastast tooksin välja kuus olulisemat protsessi: päästekorraldajate kutseõpe, muutused häirekeskuse arstide töökorralduses, meditsiinilise kutsetööluse juhendi väljatöötamine ja kasutuselevõtt, hädaabikõnede ülevoolu lõplik juurutamine, liitumine Šveitsi finantsinstrumendiga ja väliskoostöö jätkuprojektid.

PÄÄSTEKORRALDAJATE KUTSEÕPPE TEETÄHISED PAIGAS

Väike-Maarja päästekooli esimene lend päästekorraldajaid, kes sel kevadel lõpudiplomid kätte said, olid igati tublid, ning tänaseks on nad kõik Häirekeskuse neljas regionaalses keskses tööle asunud. Õppetöö käigus õpiti põhjalikumalt tundma nii meditsiini kui ka päästevaldkonda, samuti psühholoogiat, kutse-etteikat, arvutit, keeli ja palju muud. Esimese õppeaasta kogemusi arvesse võttes on vajadus teatud asju õppeprogrammis muuta ja seda me koostöös kooliga kindlasti ka teeme. Koolipere tunnustuseks tuleb öelda, et soov hoida õppeprogrammi kaasaegsena on tugev ning ollakse igati koostööle suunatud. Täna on Väike-Maarjas päästekorraldaja kutseharidust omandamas kaheksaliikmeline õppegrupp.

MUUDATUSED HÄIREKESKUSE ARSTIDE TÖÖKORRALDUSES

Kohe aasta alguses käivitati protsess Häirekeskuses töötavate arstide funktsioonide ümberkorraldamiseks. See rakendus täies mahus oktoobrist. Ümberkorralduste peamiseks põhjuseks kujunes asjaolu, et arsti teenusega ei olnud kaetud kõik keskused ning pärast perearsti infotelefoni 1220 käivitamisest langes 78% senistest meditsiinilistest konsultatsioonidest Häirekeskuse arstidelt ning viimased said võimaluse keskenduda oma põhi-tegevusele – abistada päästekorraldajaid raskete meditsiinikutsete menetlemisel. Uue töökorralduse järgi töötab ühes valvehetuses kaks arsti. Kummagi teenindada seega kaks regiooni. Kuna teenus käivitus alles hiljuti, siis on siin kindlasti veel kohendamisruumi ning töö käigus tekkivatele kitsaskohtadele üritame kiiresti ja paindlikult lahendusi leida.

MEDITSIINILISE KUTSETÖÖTLUSE JUHENDI VÄLJATÖÖTAMINE JA KASUTUSELEVÕTT

Lõppjärku on jõudmas meditsiinalaste väljakutsete töötlemise juhendite väljatöötamine ning kasutuselevõtt kõikides Häirekeskuse keskustes. Artikli kirjutamise hetkel on veel käimas kooskõlastusprotsess tervishoiuasutustega, mille lõppedes viiakse juhenditesse mõningad täpsustused ja parandused. Nende kasutuselevõtt eeldab aga head ettevalmistust (kõikide töötajate täiendkoolitust), mistõttu on ülimalt tõenäoline, et see lükkub 2008. aasta algusesse. Vajadus juhendmaterjali järele ei tohiks enam kellelegi arusaamatu olla, mistõttu sellel teemal enam pikemalt ei peatuks. Lihtsustamiseks nende kasutust, on edaspidi kavandatud väljatöötatud juhenditele elektrooniline vorm ning integreerida SOS programmiga. Siinkohal on lugejail ehk oluline teada, et juhendid on välja töötatud tervishoiuvaldkonna erialaspetsialistide poolt ning selle aluspõhimõtted on läbi räägitud ja kokku lepitud konsensuspõhiselt kõikide suuremate kiirabi-asutuste ja teiste erakorralise meditsiiniabi eest vastutavate organisatsioonidega. Samuti on valminud töö läbinud keelelise korrektuuri ning kahekordse simulatsioonitestimise Häirekeskuses. Seega peaks olema läbitud kõik olulised etapid juhendite edukaks

öka meeskonna tööine aasta

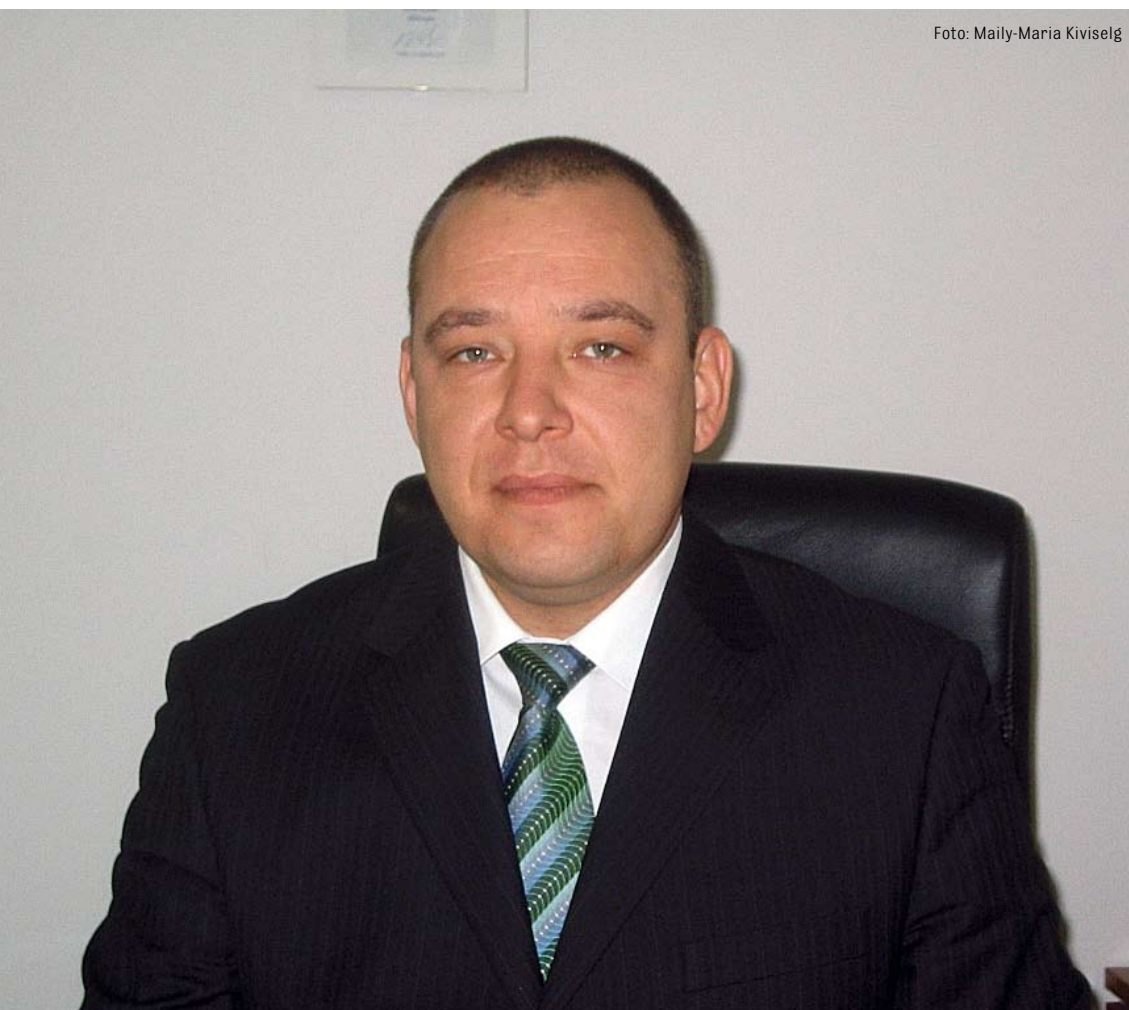

Foto: Maily-Maria Kiviselg

Organisatoorsed ja tehnilised muudatused olid ja on vajalikud eelkõige selleks, et muuta oma tööd, ühest küljest lihtsamaks, võttes appi kaasaegses tehnoloogias peituvad võimalused, teisalt jällegi kvaliteetsemaks, abistades parimal võimalikul moel abivajajaid ja meie koostööpartnereid operatiivteenistustes.

kasutuselevõtuks. Suur vajadus on ka päästealaste väljakutsete töötlemise juhendite järele, mistõttu on plaanis koostöös päästeasutustega ka see protsess lähitulevikus käivitada. Seda enam, et protsessipõhine kogemus on nüüdseks saadud.

HÄDAABIKÕNEDE ÜLEVOOLU SÜSTEEMI LÕPLIK JUURUTAMINE

2006. aastal sai loodud ja kasutusele võetud keskustevaheline kõnede ülevoolusüsteem. Süsteemi rakendamise tulemusel võeti vastu ja töödeldi 2006. aasta jooksul 1300 väljakutset. 2007. aasta tulemused alles selguvad, kuid juba täna võib öelda, et vähe on neid päevi, kus ülevoolusüsteemi kaudu ei võeta erinevates keskustes vastu kiireloomulisi väljakutseid. Meile teadaolevalt kaaluvad analoogse lahenduse väljatöötamist ning kasutuselevõttu meie eeskujul ka kolleegid Rootsis ja Soomes. Käesoleval aastal aga on kavas kõnede ülevoolusüsteemi tehnilist taset veelgi täiustada, lühendades kõnede vastamise ajalist parameetrit.

Lühidalt öeldes oleme selle keeruka ja raske ülesandega hästi hakkama saanud ning süsteem on end igati õigustanud, aidates abivajaja n-ö liinile ka olukordades, kus üks keskus töötab ülekoormuse tingimustes.

Kasutuselevõtu sisulisse ettevalmistusfaasi on jõudnud ka üleriigiline operatiivraadiosidevõrk (ORS) ning vastavaid tegevusi on koostöös Pääste- ja Tervishoiuametiga juba alustatud. Sellest kõigest täpsemalt saate lugeda veel samast ajakirjanumbrist.

OSALEMINE ŠVEITSI FINANTSINSTRUMENTI PROJEKTIS

Samuti on algust tehtud Šveitsi finantsinstrumenditoelväljatöötatava info- ja kommunikatsioonitehnoloogilise rakenduse ettevalmistamisega. Rakenduse väljatöötamine on planeeritud aastatele 2008-2011 ning selle tulemusena peaks tekki- ma üks ja ühine elektrooniline kaart, millele on kantud reaajas helistaja või sündmuse asukoht, GPS-tehnoloogiat kasutades erinevate

ametkondade operatiivõidukid jne. Eelpoolkirjeldatud näitajad on tulevikus elektrooniliselt üle kantud ka operatiivõidukitesse, abistamaks kiirabibrigaadi või päästemeeskonda sündmuskohale jõudmisel ning, miks mitte, ka jooksvate andmete vahetamisel. Usun, et siinkohal on tegemist äärmiselt olulise tehnoloogilise edasiarendusega ning selle vajalikkuses ei kahtle keegi. Üritame selle siis üheskoos vajalikul kvaliteetivsel tasemel ellu kutsuda, lihtsustamaks meie kõigi tööd ja koostööd sündmustele (ohtude) reageerimisel.

VÄLISKOOSTÖÖ JÄTKUPROJEKTID

Lisaks koostööprojektile Armeenias on meile alates käesolevast aastast koostöös Rootsi kolleegidega usaldatud ka koostööprojekt Ukrainas. Pean välistegevust oluliseks ning organisatsioonile lisaväärtust andvaks. On üsna kasulik ja huvipakkuv vaadelda kolleegide mõttekäike ja ettevõetavaid lahendusi. Siinkohal tahaks välja tuua Armeenia kolleegide ideed käivitada Tallinna linna abitelefoni 1345 sarnane projekt ja seda suure tõenäosusega ka teha, andes positiivset kinnitust meie senisele edukale praktikale.

PAIGALSEIS ON TAGASIMINEK

Vaatamata sellele, et oleme väike organisatsioon avalikus sektoris, oleme olnud vägagi toimekas meeskond ja olgu selle kinnituseks eelpooltoodud näited. Püüdes etteruttavalt vastata võimalikule küsimusele, miks nii palju muudatusi ja seda järjepidevalt, on vastus tegelikult lihtne – paigalseis on tagasimine. Eilsed ja tänased organisatoorsed ja tehnilised muudatused olid ja on vajalikud eelkõige selleks, et muuta oma tööd, ühest küljest lihtsamaks, võttes appi kaasaegses tehnoloogias peituvad võimalused, teisalt jällegi kvaliteetsemaks, abistades parimal võimalikul moel abivajajaid ja meie koostööpartnereid operatiivteenistustes.

Tahaks loota, et peagi saame mahti üle vaadata ka organisatsiooni n-ö pehmed väärtused, olgu nendeks siis sportimisvõimaluste tekitamine või suvepäevade korraldamine. Siinkohal tahaks tänada kõiki organisatsiooni liikmeid ja ka koostööpartnereid antud energia ja panuse eest ning soovida edu ja jaksu järgmise aasta ettevõtmistes.

AASTA PÄÄSTEOPERATSIOON 2007

Sündmuse kulg ja areng

Laupäev 9. juuni

14:37 teatati Elliste turbaraba tulekahjust Harjumaal Nissi vallas Ellamaa külas. I astme järgi saabus Lääne-Eesti Päästkeskuse Risti tugikomando paakauto ja tulekustutusautoga sündmuskohale ca 15 minutiga.

15:38 kinnitati II astme tulekolded rabas ja tule levik metsa.

16:38 teade sündmuskohalt, et põleb mets ja raba umbes viie hektari ulatuses. Kohale sõidab Lääne-Harju operatiivkorrapidaja.

16:43 kinnitati III väljasõidu aste Lääne-Harju operatiivkorrapidaja poolt. Sündmuskohal oli algselt prioriteediks otsida välja võimalikud veevõtukohad, mis õnnestus teostada tänu turbaraba esindajale, kuna viimane teadis ja tundis piirkonda kõige paremini.

18:40 kinnitati IV väljasõidu aste Põhja-Eesti Päästkeskuse regiooni vastutava korrapidaja poolt.

19:00 esitati taotlus kaasata päästetöödele Piirivalve Lennusalga helikopter.

20:00 regiooni vastutav korrapidaja alarmeeris Tallinna ja Harjumaal Reservpäästerühma.

21:33-ks oli sündmuskohale moodustatud staap, osaliselt ka magistraalne voolikuliin ja paigaldatud teisaldatast raadioside repiiter. Helikopter teostas kustutuslende. Õöl vastu pühapäeva teostati kustutuslende vähesemal määral. Moodustati magistraal- ja tüviliine kustutusvee tagamiseks ja koondati varustust. Kaitseleidlale esitati ametiabi taotlus 40 kaitseleidlase kaasamiseks.

Pühapäev 10. juuni

Kaitseleidu Tallinna ja Harju malevalt saabus hommikuks tagasiside, et ei tule ühtki kaitseleidlalt. Õnneks saabus päeva peale viis Harju maleva kaitseleidlalt. Tallinna maleva sõnul on osalemine ja reageerimine Harju maleva probleem, nemad on aga Tallinna jaoks. Tegeleti aktiivselt kustutamiseks. Moodustati kaks eraldi töötavat sektorit: lääne ja põhja. Päästetöid juhtis Lääne-Harju operatiivkorrapidaja. Läänesektor tehti juurde, kuna tugev kirdetuul seadis ohtu Soosalu küla Märjamaal. Päästemeeti eestvedamisel toodi sündmuskohale laagrivarustus. Päästemeet alustas teiste päästkeskuste kaasamisega päästetöödele. Kohila tugikomando päästeteenistuja sai pealelõunasel ajal vingumürgituse. Kiirabi vaatas teenistuja üle ning saatis ta koju puhkama. Tuli levis

kiiresti Soosalu küla suunas.

14:47 loodi päästetööde juhi korraldusel Rapla maakonna piirile Soosalu küla kaitseks II sektor, kuhu lisaks Lääne-Eesti jõududele reageerisid Kaitseleidu Lääne Maleva 20 kaitseleidlalt ning viis Nissi valla vabatahtlikku. II sektori juhiks määrati Läänemaa operatiivkorrapidaja. Lääne-Eesti Päästkeskuse metsamoodulitega Banvageni abil paigaldati Raplamaa piirile paari tunniga kahe ja poole kilomeetri pikkuselt 150 millimeetrise läbimõõduga magistraalliini. Lääne maleva kaitseleidlalt saabudes oli magistraalliinilt võimalik peatada tule levik ca 200 meetrit enne Soosalu küla taluhooneid.

Esmaspäev 11. juuni

Päästeteenistujaid saabus turvama kaheliikmeline kiirabibrigaad. Lisaks vabatahtlikele kaasati päästetöödele ka 16 päästekooli õpilast. Hiisõhtul toodi laagrialale juhtimisbuss MM 500. Seal toimus läänesektori juhtimine.

Teisipäev 12. juuni

Tugeva tuule tõttu võttis pealelõunasel ajal päästetööde juhtimise üle Põhja-Eesti Päästkeskuse regiooni vastutav korrapidaja. Tuleleviku oht tootmises olevate turbarabale (põlenguala oli tootmiseks ettevalmistatud turbarabas) oli äärmiselt suur. Olukorra muutis keerulisemaks ka lennumasinade puudumine sündmuskohal. Koheselt sai kaasatud Piirivalve Lennusalga kopterid ja hiljem kaitseväge kustutussüsteemiga lennuk AN-2, mille presentatsioon oli samaaegselt planeeritud Ämari lennuväljale. Teostatud luurelennu põhjal oldi kindel, et tule levikut tootmises olevatele väljadele ära hoida ei õnnestu. Õhtul tuul vaibus ja oli põhjust kiita tublisid päästjaid, kuna tule levik tootmises olevale väljale õnnestus siiski ära hoida.

Kolmapäev 13. juuni

13:02 Kaitseväge lennukil AN-2 vajus maandumisel pehme pinnase tõttu telik pinnasesse, lennuki sabaosa tõusis õhku ja töötav propeller muutus „rootortüüpi kartulivõtu masinaks”. Tänu turbaraba esindajale leiti kiirelt kraana ja toetusmaterjal ning vahetati lennuki propeller, et õhusõiduk saaks lennubaasi tõsisemale remondile lennata.

16:00 Teade põhjasektorist, et tuli hakkab perimeetrist tugeva tuule

tõttu taas kord läbi murdma. Oli oht, et tulle jäävad nii voolikuliinid kui ka mõned vee transportimiseks paigaldatud autod.

16:36 Purunes helikopteri kustutuskoti lukumehhanism. Samaaegselt kui lennumasinade abil polnud võimalik kustutustöid õhust toetada, tõusis tuli põlenguala kagukaares latva ning ületas perimeetri. Päästemeetile esitati palve kaasata kustutustöödele naaberriikide lennumasinad.

17:20 Kopteri kustutuskoti lukk õnnestus kohapeal töökorda seada. Kustutustöid asuti taas õhust toetama nii kagukaarel kui ka teistel tuule mõjul ohustavatel lõikudel. Tule levik tootmises olevale turbarabale suudeti taas ära hoida. Päästjatel tuli reeglina tööd teha hingamisaparaati lülitatuna. Tule levikut pidurdati ka turbapinnase niisutamiseks, mida teostati turbarabastuses olevate traktorite järeletoetavate niisutussüsteemidega.

Neljapäev 14. juuni

Olukord rahulikum kui eelnevatel päevadel.

Reede 15. juuni

Kustutustöödele kaasati 31 kaitsevägeüksik-sidepataljonist.

Laupäev 16. juuni

Tootmiseks ettevalmistatud turbaväljal tuli kustutatud ning koristati sealset varustust.

Pühapäev 17. juuni

Eelmisel õhtul lahkunud üksik-sidepataljoni kaitsevägeüksik-sidepataljoni kaitsevägeüksik-vahipataljoni 22 kaitsevägeüksik.

08:37 Tulekahju lokaliseeritud. Tehti luurelend infrapunakaameraaga varustatud Kaitseväge Robinson tüüpi helikopteriga. Tänu kaamerale sai tuvastatud mõningad tulekolded tootmiseks ettevalmistatud alal.

Esmaspäev 18. juuni

Kaitseväge lahkus ja sündmuskohale jäid võrreldes eelnevate päevadega (sündmuskohal töötas keskmiselt 100 inimest) väga väikesed ressursid.

Põhja-Eesti Päästkeskus lõpetas päästetööd Elliste turbarabas 27. juunil kaitseväge helikopteriga teostatud tulelure alusel.

Mõtiskl

RAOUL RAIDNA

Põhja-Eesti Päästkeskuse päästetöödeteenistuse juhi asetäitja

Paljud suured sündmused saavad alguse kas nädalavahetusel, riiklikul pühäl või öösel. Nii ka laupäeval, 9. juuni keskpäeval alguse saanud maastikutulekahju Nissi vallas Elliste rabas.

Päästeteenistuste valmisolek juhtimise ja selle toetuse osas nädalavahetusel toimuvate sündmuste korral on oluliselt nõrgestatum kui tööpäevadel.

Toimunud sündmuse lahendamise tegid algselt keerukaks järgnevad asjaolud:

- teenistujate kättesaamine juhtimise toetamiseks ja väljakutsumise raskendatus;
- reageeriva ressursi suurus nii Põhja- kui Lääne-Eesti Päästkeskuse piirkonnast ning nendevaheline koostöö;
- Põhja-Eesti Päästkeskuse mõlema operatiivkorrapidaja reageering

usi Elliste raba tulekahjust

Foto: Põhja-Eesti Päästkeskus

Turbaraba tulekahju oli esimene sündmus, kus võeti kasutusele Põhja-Eesti Päästkeskuse teisaldatav repiiter, mille kaudu korraldati operatiivjuhtimissidet.

ja sellest tulenevalt korrapidaja staatusesse asumine regiooni vastutava korrapidajana;

- sündmuskoha distantsiline kaugus ja sündmuse asukoht Harjumaal vahetult Raplamaa piiri ääres;
- hulk päästetööde juhi vajadusi, mida tuli hakata tema toetuseks võimalikult kiirelt lahendama;
- regiooni vastutava abi puudumine valveteenistuses;
- dünaamiliselt arenev maastikutulekahju ajalises ruumis;
- maastik oma piiravate teguritega ning kustutusvee hankimise võimalused.

Hilisemas staadiumis mõjutasid tegevust kriitiliselt tulekahju asukoht ning muutlik tuul. Tugeva ja muutliku tuule tõttu suurenes põlenguala lõpuks 205 hektarile.

Elliste turbaraba tulekahju kustutamine andis praktilise õppetunni kõikidele osapooltele. Juhtimise ülesehitus oli rajatud vastavalt päästetööde juhtimiskoolitustele ning kooskõlas kehtivate õigusaktidega. Praktilised kogemused sellest ja ka varasematest sündmustest kinnitavad, et juurutatav juhtimismudel õigustab oma olemust nii kujul kui sisul, võimaldades juhtimisressurssi optimaalselt ära kasutada.

Päästetööde juhtimine viidi ellu läbi moodustatud staabi ja operatiivjuhtimisstruktuuri kahel erineval kujul. Sündmuse alg- ja lõppfaasis kasutati sündmuskoha ülemaga juhtimisstruktuuri, kuid vahepeal, tulenevalt ohust Soosalu külale, tulekahju arengule ja ligipääsu raskendatusele, rakendati sektorjuhtimist – moodustati lääne- ja põhjasektor.

Saime kinnitust Päästeameti operatiivkorrapidaja rakendatusele ja otsustusõigusele. Ta oli otsustajaks ja korraldajaks mitmete abijõudude kaasamisel nagu teised päästkeskused, kaitsejõud, Eesti Loodusfond ja päästeala infotelefonil 1524 registreerunud vabatahtlikud. Päästetööde juhtimise IV tasandi rollitäitjast oli igati kasu positiivsete ettepanekute ja lahenduste näol.

Turbaraba tulekahju oli esimene sündmus, kus võeti kasutusele Põhja-Eesti Päästkeskuse teisaldatav repiiter, mille kaudu korraldati operatiivjuhtimissidet. Takistuseks sai isegi see, et Lääne-Eesti Päästkeskusele ei olnud võimalik seda sidekanalit kasutada. Probleem seisnes ka raadiojaamade vähesuses. Nüüd oleme võimekust suurenandanud ehk koos teisaldatava repiiteriga jõuab sündmuskohale ka suurem kogus raadiojaamu. Kahtlemata tasub päästeteenistustes kasutatav lokaalne side viia ühtsetele põhimõtetele. Kui täna on kasutusel ühtsetel sagedustel toimiv suitsu-

sukeldumis- ehk meeskonnaside, siis tulevikus peaks olema ka samadel sagedustel toimiv operatiivjuhtimisside ning täiendavalt veel võimalikud lokaalsed repiiterside kanalid.

STAABI TÖÖ JA SÜNDMUSKOHA TEGEVUSE TÕHUSTAMINE

Luureülem

Paralleele võib siinkohal tõmmata kaitseväge pataljonistaabi S2 osakonnaga, mis tegeleb vastase analüüsiga (luure) ja info jagamisega. Eesmärgiks on adekvaatse ja ajakohase informatsiooni olemasolu ilmastikutingimustest, maastikust, takistavatest või piiravatest teguritest ja sündmuse arengust läbi tulekahju leviku. Tema ülesanneteks on luureandmete kogumine, kaardistamine ja edastamine. Tõhustamiseks GPS, kaardid, vajalikud arvutiprogrammid, ATV-d, lennukid ja dirižabel ning vajalik isikkoosseis eeltoodud vahendite kasutamiseks.

Veemees

Tema vastutusala on kogu tulekustutusvee tagamise korraldamine (v.a õhust) läbi veeallikate, -pumpade, magistraal- ja tüviliinide kuni hargmikeni. See selgus ja allutatud tagab edukuse operatsiooni juhtimisel nii päästetööde juhi kui sündmuskoha ülemate, sektori või tööloju juhtide tasandil.

Suurem juhtivkoosseis

Mahukama metsatulekahju likvideerimiseks planeerida esimesel võimalusel suurem juhtivkoosseis sündmuskohale, eriti logistika peale. Logistiliste puuduste korral on tagajärjed muserdavad. Pigem kindlustada erinevate funktsionaalsete ülesannete täitmiseks hulk logistikuid (kütus ja määrdeained, toitlustus, varustus ja tehnika, vabatahtlikud ning teised kaasatud jne), kui loota, et üks mees saab hulga erinevate ülesannetega hakkama. Ja et logistikud suudaks oma ülesandeid täita, on oluline vajaliku hulga juhtide, spetsialistide ja tehnikute olemasolu.

Märksõnad tulevikuks: töökorralduse täpsustumine, dokumentatsiooni korrastamine, koostöö MTÜ-dega ja kindlasti koolitus erinevatele sihtrühmadele.

Vabatahtlike kaasamine nõuab ettevalmistusi

Halvasti koheldud vabatahtlik lihtsalt ei tule järgmine kord appi.

PRIIT JANNO

Lääne-Harju
päästeosakonna juhataja

Esmakordselt kasutati värbamiseks päästeala infotelefoni 1524. Abistamise soov tavakodanike seas oli üllatavalt suur, kuid iga sooviavaldus vajab personaalset lähenemist ja lahendamist. Inimesed kippusid saabuma suvalistel ajahetkedel ja ühe- või kahekaupa ning see raskendas oluliselt nende tööerakendamist. Päevade möödudes hakkas süsteem paika loksuma ja igal hommikul väljus kokkulepitud kohast buss, millega kõik soovijad õnnetuspaigale said.

Mitu päeva kestva sündmusel on oluline, et abijõudude suurus oleks prognoositav ning jõud saabusid üheaegselt. See kergendab inimeste registreerimist ja tööloikudesse toimetamist, varustuse ning tööülesannete jagamist ja tootlustamist. Samuti annab see päästetööde juhile parema ülevaate sündmusest. Omal käel tulijatele peab tagama täpsed juhised ja viidad sündmuspaigani.

Lisajõu kaasamine vabatahtlike näol nõuab asutuse poolt ettevalmistusi, samuti inimeste sündmuskohale, kelle ülesandeks on ainult vabatahtlikega seotud küsimused. Ellistes oli selleks inimeseks kas logistikaulem, staabisekretär või isegi päästetööde juht, kes ei peaks tegelikult oma aega sellele raiskama.

Kindlasti vajab ülevaatamist olemasolev riie- ja kaitsevahendite varu ning tuleb mõelda täiendavatele magamiskohtadele. Kogu vabatahtlike puudutatav inventar võiks olla koos ühes konteineris, mida saaks kasutada ka riietusruumina ja n-ö tugipunktina. Oluline on ka pesemisvõimaluse olemasolu.

Vabatahtlikud on suure potentsiaaliga ressursid suurõnnetuste likvideerimisel. Narr oleks seda kasutamata jätta lihtsalt teadmatusel või puudulikust organiseerimisest. Koostöö vajab veel harjutamist ning mõned kitsaskohad silumist, kuid järgmisel korral oleme targemad.

Sündmuse tipphetkel osales kustutustöödel 59 vabatahtlikku.

Elliste raba tulekahju kustutamisel osalenud vabatahtlikud:

- Tallinna ja Harjumaa Reservpäästerühm
- Eestimaa Looduse Fond
- Kaitseliidu Harju, Lääne, Tallinna ja Alutaguse malevad
- Päästeala infotelefoni 1524 kaudu registreerunud inimesed
- Väike-Maarja Päästekooli kadetid
- Sündmuse kõrghetkel oli hõivatud 59 vabatahtlikku

KAITSELIIDU KOMMENTAAR

Istuti tunde teadmatuses

MIKK PUKK

Kaitseliidu kontaktisik Elliste rabatulekahjul

Lõik Lääne Maleva ettekandest: 10. juunil saadeti Lääne malevast esimese korralduse peale välja 12 kaitseliitlast. Sündmuskohale jõudes olid päästjad üllatunud. Jäi arusaamatuks, kas meid ei oodatud, puudus ülevaade meie saabumisest või ei olnud ise olukorda sisse elatud.

Mehed saabusid hommikul kell üheksa, tööle asuti alles lõuna paiku. Kusjuures esimesel õhtul kella viieks ei olnud mehed veel süüa ega joogivett saanud. Võtsin Haapsalust söögikoorma peale ning viisin meeste süüa. Kell kuus õhtul said nad toidu kätte ja siis selgus, et päästjad olid ka söömata, tootlustasime ka neid. Segadus läänesektoris ketis esimesed paar-kolm päeva.

Vahetevahel istuti mitu tundi teadmatuses. Esines ka organiseerimatust ja ebakõlasid juhtivate üksuste vahel. Esimestel päevadel tuli ette olukordi, kus tekkis tunne, et üks ei tea mis teine teeb. Kasutusel

Kuival rabapinnal küiresti liikev tuli põletas läbi 128 voolikut

olid erinevad sündmuskoha kaardid (plaanid), mis ei ühtinud omavahel ja juhtivad töötajad ei osanud neid kohati lugeda.

Kaitseliidu vabatahtlike väljakutsumine hädaolukorras oli pikaajaline ja ametnikud informatsiooni edastamisel ebapädevad. Peale Elliste juhtumit on Kaitseliidus sellega aktiivselt tegeletud.

Samas laabus koostöö iga päevaga järjest paremini. Oldi avatud ja konstruktiivsed ning väljas ühise eesmärgi eest. Vabatahtlikega osati käituda: suruti kätt, öeldi aitäh ning motiveeriti tegutsema.

Mängureeglid peaksid olema ühtsed ja arusaadavad. Vabatahtlik vajab selget eesmärki ja ülesannet, miks ja mida ta peab tegema. Probleeme tuleb ühiselt tunnustada ning koostöös leida parim lahendus.

Kaitseliit osales hädaabitöödel seitse päeva. Kaasatud olid Tallinna, Harju, Rapla ja Lääne malevad, kokku 157 kaitseliitlast. Lisaks toetati hea läbivusega tehnikaga.

Naiskodukaitsjaid osalesid staabiassistentidena.

VABATAHTLIKU RESERV PÄÄSTERÜHMA KOMMENTAAR

Rohkem infot ja selgitusi!

LIIS TRUUBON

Vabatahtlik Reservpäästerühm

Rõõmu tegi see, et rühma liikmed said n-õ oma lõigud, mille kustutamisel tegutseti ühtse päästemeeskonnana. Kui kuskil jäadi hätta või tekkis kõhklus, sai elukutselistelt päästjatel kohe nõu ja abi küsida.

Vabatahtlikele natukene häirivaks teguriks oli ootamine enne metsaminekut. Kõige rohkem ärritas aeg-ajalt otsalõppenud vesi. Kuidagi mõistmatuna tundus olukord, et mets põleb, aga kustutada ei saa, sest pump ei tööta. Seetõttu on väga tähtis info jagamine – miks ootame, kaua läheb, mida tegema

hakatakse jms. Nii mõistaksid vabatahtlikena appi tulnud paremini tekkinud olukorda.

Märksõnad, mis seoses Elliste rabapõlengu sündmusega kõlama on jäänud: õine rabas müttamine, kohati väga tihedas suitsus toimetamine, kustutusvee puudus, korralikud söögid, sõbralikud, teotahetelised ja abivalmid inimesed ning mis kõige tähtsam – ühise eesmärgi nimel olla olemasolevate oskuste ja tahtega abiks.

Vabatahtlik Reservpäästerühm võttis kustutustöödest osa kaheksal päeval. Iga päev oli sündmuspaigal keskmiselt kaheksa inimest.

Paksu suitsu tõttu pidid tule-tõrjujad raskematel lõikudel töötama hingamisaparaatides.

Tehnika

1 Piirivalve lennusalga kopteriga MI 8 viidi põlengualale korraga 1,5 tonni kustutusvett.

2 Rabapõlengu kustutamiseks ümberehitatud lennuk AN 2, mis viiendal päeval õnnetuse tõttu parandusse viidi.

3 Kustutustöödel kasutati tuleluureks, voolikute, kütuse ja toidu veoks amfibmasinat Argo.

4 Muule tehnikale ületamatuks osutunud meetrilaiused ja järskude servadega rabakuivenduskraavid ei takistanud Bandwagente liikumist.

PÄÄSTEAMETI
KOMMENTAARRessurssidest peab
olema parem ülevaade

KUNO TAMMEARU

Päästeameti päästetööde osakonna juhataja

Kuigi alguses oli mahuka päästeoperatsiooni käimalükkamisega mõningaid probleeme, saadi kokkuvõttes Elliste raba tulekahju likvideerimisega hästi hakkama.

Staaip tuleb võimalikult kiiresti tööle rakendada ning piisav koosseis kohale toimetada, määrata täpne eesmärk ja paika panna tööde korralduslik jaotus. Nii suurel päästeoperatsioonil peab päästetööde juht olema sündmuskohale tekkinud organisatsiooni juht, mitte ainult kustutustööde otsene korraldaja. Selleks on talle vaja palju abiväge, kes aitavad juhtimist korraldada ning nõustavad teda tööde planeerimisel.

Päästetööde juhid peavad teadma, kuidas ressursi küsitakse – täpsete ja konkreetsete numbritega, määrates täpse ülesande ning kui kauaks vastavat ressursi vaja läheb. Hea juhtimise planeerimine tagab, et kohtaletoimetatud ressursid kasutatakse maksimaalselt ära ning päästetöödele abiks tulnud vabatahtlik ei tunne enast tundide viisi kasutuna. Alati võib öelda, et ressursi on vähe, küsimus on aga selles, kui otstarbekalt seda kasutatakse.

Nii suurel tulekahjul on äärmiselt oluline logistika. Ülevaade varustusest ja muudest ressurssidest. Päästetöödel osalejatele peab olema tagatud olme ja korraldatud transport. Kohapeal tehakse seadmetele hooldust, peetakse tööaja-arvestust, kõik vajalik tellitakse aegsalt kohale ning vormistatakse vajalikud paberid. Eriti väärib tähelepanu tootlustamine ning selle kellaajaline toimimine.

Millised probleemid ja arendamist vajavad suunad Elliste rabatulekahju välja tõi? Suurt rõhku tuleb panna üldisele logistika ülesehitusele ning selle korraldamisele sündmuskohal. Kindlasti vajab arendamist ka päästetööde staabi juhtimine sh ressursside planeerimine. Oluline on muuta koostöö vabatahtlikega veelgi tõhusamaks, näiteks neid koolitades ja päästetöödeks vajalike vahenditega varustades.

Kustutustöödeks olid tingimused rasked, aga kokkuvõttes saadi ülesandega hästi hakkama. Tule levik tööstuslike turbaväljadeni suudeti ära hoida. Päästjad ning vabatahtlikud olid väga tublid, kuna olid olid füüsiliselt väga rasked.

Varjatud tuli meeste maailmas III

Kõikidele inimestele on väga oluline saada oma töö eest tagasisidet, ka õiglast tasu ja tunnustust. Päästjadki pole siinkohal erand.

Kairi Kilp

Põhja-Eesti Päästkeskus, Ennetustöö ja avalike suhete büroo juhtivspetsialist

Tööga rahulolu on alati kõrgem kui töötaja tajub, et tema töö on väärtustatud. Kui tulemused ei rahulda inimest või ta ei saa nende suhtes väljastpoolt positiivset tagasisidet, võib see olla üheks põhjuseks läbi põlemise teel. Tunnustusvajaduste rahuldamine eeldab märkamist ja positiivset tagasisidet, mis aitavad kujundada ja toetada eneseaustust ja -väarikust. Positiivse minapildi ka inimene talub meelekindlalt ka ebaõnnestumisi ja kriitikat, sest usub, et suudab olukordadest õppida, vead parandada ja eluga edasi minna.

Varjatud tule teemadel jätkates annan kirjasaõna taas üle minuni jõudnud mõtiskluste, arvamuste ja kommentaaride kaudu.

PÄÄSTESPETSIALIST: VÄÄRTUSTA TÖÖTAJAT

Lugedes artiklit "Varjatud tuli meeste maailmas" meenus tahtmatult aeg, mil ma veel igapäevaselt kustutus-päästetöötajana leiba teenisin. Tagantjärele tunduvad siiskogatud meeleolud ja emotsioonid väheoluliste ja kohati lausa tühistena. Omas ajas olid need aga vägagi aktuaalsed.

Meenub seik, kui psühholoog külastas komandot ja lausus: "Mehed, rääkige oma muredest!" Küsimus oli ajendatud soovist panna mehi avameelselt rääkima muredest ning vastuoludest ja ega keegi ei kahelnudki tema siiras kavatsuses. Psühholoog tegi ühe vea – alustas valest otsast. Ta palus meestel mitte rääkida palgaga seotud probleemidest. Kui nad saanuks alguses oma mured ära kurta, oleksid nad hakanud ka palju sügavamaid probleeme lahkama.

Vähemal või suuremal määral algavad probleemid vahendite nap-

Kui mehi piisavalt väärtustatakse, neile mõned mitterahalised motivaatorid leitaks ja pidev ja aina suurenev klassidesse ja gruppidesse jagamine ära lõpetatakse, oleks päästjana töötamine varsti taas au sees.

pusest. Väike palk mitte ainuüksi ei sunni mehi napimate vahenditega läbi ajama, vaid tekitab ka tunde, et neid ei väärtustata. Rahalisest kitskusest suurem probleem on see, et töötajatele ei pöörata piisavalt tähelepanu. Meie valdkonnas on unarusse jäänud mitterahalised motivaatorid. Motiveerimissüsteem kui niisugune tervikuna puudub, seda alles luuakse. Kas ei olda sellega lootuselt hiljaks jäänud? Päästjad on oma olemuselt abivalmis seltskond, kes on harjunud aitama ja enda abivajamist mitte välja näitama. Enamik meestest kannatab vaikides ära, kui neisse üleolevalt suhtutakse. Ka ei aja päästjad pärast õnnestunud päästetöö läbiviimist nina püsti, et "oi me tegime nüüd palju ja oi me tegime nüüd hästi".

Kui mehi piisavalt väärtustatakse, neile mõned mitterahalised motivaatorid leitaks ja pidev ja aina suurenev klassidesse ja gruppidesse jagamine ära lõpetatakse, oleks päästjana töötamine varsti taas au sees. Seni, kuni meil on veel palju vajakajäämisi, tuleks mõelda sellele, et viimasedki tublid mehed erasektorisse tööle ei põgeneks. Pole vaja teha suuri kulutusi, piisab sellest, et usk töötajatesse tagasi tuua. Usk sellesse, et hetkelisse meeleheitesse sattunud töötaja saab oma tegemistega hakkama ja organisatsioon väärtustab teda. Usku tagasi tuua ei olegi alati raske, seda saab teha ka vahetu ülemus.

Teinekord piisab vaid ära kuulamisest ja mõnest julgustavast sõnast.

Juht, millal sina viimati alluva[te]ga rääkisid? Millal ütlesid hea sõna?

Minu enda jaoks toob eneseusu vahel tagasi see, kui võõras inimene tänavalt, kuuldes ära, mis tööd ma teen, paneb käe õlale ja ütleb: "See on ikka kuradima õige asi, mida te teete, jätkake samas vaimus!"

Päästetöötajad, kas te ikka teate, et see on üks väga õige asi mida me kõik ühiselt teeme? Jõudu tööle!

Päästetöös on oluline koht meeskonnatööl. Üksi tegutsedes on võimatu pingelistes ja eluohtlikes (kriisi)situatsioonides efektiivselt toime tulla. Peab tunnetama oma võimete piire ja vajadust ka [enese]abi ning toetuse järele. Samuti võivad päästjal kui aitajal esineda samad perioodid ja tunded, mis abisaajal. Ka päästjal võib tekkida süütunne, kui ta ei saa aidata inimest endisele tasemele.

KOMANDOPEALIK: RÄÄGI MEESTEGA

Kriisisituatsioone on ikka vahel ette tulnud. Endalgi oli vahepeal tõsine hirm teha suitsusukeldumist, kuna kartsin leida hukkunut ja ei tea isegi, millest ja millal see tuli, sest algul ma ei kartnud. Probleem lahenes, kui sain sellest rääkida oma meeskonnale ja nüüdseks on hirm kadunud. Jutuajamine tekkis kuidagi spontaanselt kunagi mees- tega saunas ja oli abiks. Tagantjärele selgus veel, et nii mõnigi sai oma teatud hirmudest üle, kuuldes, et minul on ka probleeme. Nüüd arutame olukordi vähemal või suuremal määral kohe pärast sündmust, aga nagu ma algul ütlesin, siis ei saa ma ise siiani aru, millal mul probleem tekkis. Seega ei ole "sisemise tulekahju" kustutamisel alati sellest kohesest arutamisest kasu. Oma meeskonnaga käime tihti matkamas ja oleme võimalikult palju

Minu enda jaoks toob eneseusu vahel tagasi see, kui võõras inimene tänavalt, kuuldes ära, mis tööd ma teen, paneb käe õlale ja ütleb: "See on ikka kuradima õige asi, mida te teete, jätkake samas vaimus!"

erinevatel üritustel koos. Sedasi tuleb nii mõndagi välja ja leiab ka lahenduse. Sageli aitab ainult probleemist rääkimine – saad rääkida ja ta tuleb sinust välja.

Olen kindel, et päästjad vajavad hingelist ja psühholoogilist abi. Aga kuidas saada meestele nii ligi, et nad rääkima hakkaksid? Usaldusi-

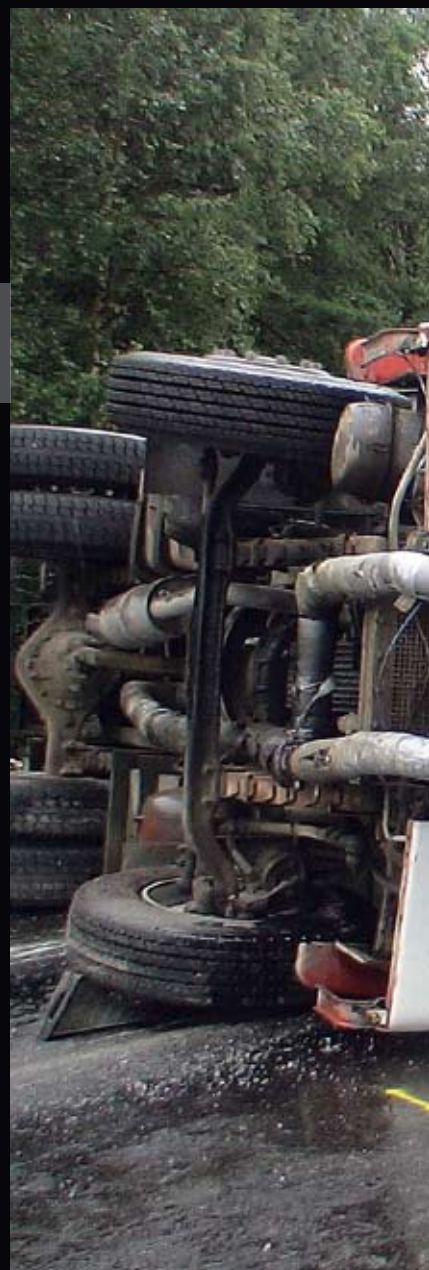

Foto: Urmas Ojaste

sik peaks olema keegi meie seast. Meeskonnavanemate koostis oleks hea ja ka pealik võiks omada teadmisi selles vallas. On loomulik, et kõik ei taha ja pole ka võimalised seda rolli kandma. Osa pealikke on üsna ükskõiksed ja võib-olla ei tajugi seda, et ka meestel on tõsised mured.

Avaldati arvamust, et päästjate töö on raske ning ka töökoormust tunnetatakse suurena. Päästetöö psüühilise koormuse ohtliku mõju ulatusest läbipõlemise kontekstis annab aimu info selle kohta, kui suur on päästjate tööalastest probleemidest rääkimise vajadus. Kõsimusele, kas saate piisavalt rääkida tööga seotud probleemidest, vastati, et suurt osa päästjatest huvitab probleemidest rääkimine, kuid nad ei saa seda teha piisavalt. Ebapiisav võimalus probleemidest

rääkida viitab sellele, et õnnetuste käigus saadud negatiivseid emotsioone ei saa maha laadida ning pingete kuhjumisel ja püsimisel on sellel negatiivne mõju psüühilise töökoormuse tasemele, mõjutades seeläbi läbipõlemist.

KRIISIPSÜHHOLOOG ÜLLE KALVIK: NAISED ON PAREMAD NÕUSTAJAD

Käesolev artikkel on väga aktuaalne kiireid muutusi üle elavas ühiskonnas, kus määravaks on raha ja hea toimetulek. Eriti tugeva pingel all on inimesed, kelle igapäevane töö on seotud valu, kaotuste ja vägivallaga. Toimetulekuks peab olema ettevalmistatud, seda peavad toetama nii väärtushinnangud kui psüühilised protsessid.

Töökogemused kriisipsühholoogina nii poliitset, meremeeste kriisikoolituses kui tollaegses Harjuma Päästeteenistuses kinnitasid

vajadust nii spetsiaalse ettevalmistuse kui ka isiksuseomaduste väljaselgitamise järele. Kutsevalik tehakse väga erinevate põhjuste koosmõjul, kuid kriisidega tegelevad inimesed tulevad paremini toime, kui neil on juba kaasasündinud eeldused. Isiksuseomaduste väljaselgitamiseks saab kasutada vastavaid teste, millele tuginedes saab rajada isiklike toimetulekumehhanisme.

Ka stressiuuringutes on viimastel aastatel tehtud palju korrekture. Kõigepealt peame vaatama stressitaset ühiskonnas ja alles seejärel tööst tulenevat lisapinget. Kui mingi amet ei ole populaarne või on alarahastatud, siis see tõstab stardiplatvormi juba enne sündmuste algust kõrgele.

Suured erinevused on avastatud ka meeste-naiste stressireaktsioonides. "Estonia" katastroofi päästetöid juhtinud soomlane ütles teleesinemises, et eeldatav pilt katastroofi järel oli kordi raskem kui ette arvati ja sellele ei pidanud mehed vastu. Need, kes olid saanud eriettevalmistuse nii teoorias kui praktikas ja läbi teinud palju päästeoperatsioone, läksid šokki. Samas lisas ta, et vastu pidasid ainult naised ja naiselike omadustega mehed. See ei tähenda meeste abistust, vaid seda, et meestel ja naistel toimuvad kehas raskest olukorras erinevad protsessid, peaaegu aktiiviseeruvad erinevad keskused. Siit tuleneb ka järeldus, et kriisilukorras võivad just naised olla paremad toimetulijad ja nõustajad.

Šokireaktsioonide tugevus ja toime on tugevasti seotud ka eelnevalt läbielatud probleemidega. Olles kogu aeg tugev, mida päästjad reeglina on, nad ühel hetkel lihtsalt murduvad. Selle võib vallandada näiliselt täiesti ohutu sündmus, kuid eriti raske reaktsioon võib järgneda oma lähedastega seotud sündmuste toimel. See sündmus ei peagi sel juhul olema katastroof, vaid mõni äge sõna või ähvardus lahkuminekiks.

Šokireaktsioonid kestavad tihti kolm kuni neli ööpäeva, kui erinevaid emotsioone tekib esimese kümne päeva jooksul pärast rasket sündmust. Kõiki neid emotsioone peetakse „õigeteks”, sest aja möödudes paljud reaktsioonid stabiliseeruvad. Oluline on kriisitöös just aeg, sest õigel ajal läbi viidud väljaelamiskoosolekul (debriefingul – Ü.K) on hoopis tugevam tasakaalustav toime kui hilisemal. See peaks toimuma kolm kuni neli tundi pärast rasket sündmust. Hilisem

kriisitöö peaks olema juba psühholoogide osavõtul ja see peaks toimuma kolm kuni neli päeva pärast rasket juhtumit.

Üks oluline faktor kriisidega tegelevate inimeste elus on alkohol. Alkoholi lõõgastavat toimet ei saa eitada, kuid sageli ei teadvustata endale, et alkoholi või ravimitega nõrgestatud kriisireaktsioonid kestavad kauem.

Kõik väsivad ja vananevad, samuti vaprad ja tugevad päästetöötajad. Mida targem on inimene, seda kindlamini ta seda endale teadvustab. Ainult julged ja tugevad suudavad endale tunnistada, et üksi ei peagi toime tulema, selleks on meie kõrval sõbrad, kolleegid ja lähedased. Tihti nende abist aga ei jätku ja sellisteks puhkudeks on olemas vastavad spetsialistid, nende seas psühholoogid.

Tänases Eestis on tõsise löögi all turvalisus, eelkõige usk, et tullaakse toime oma põhiliste elurollidega ja ei jääda elu hammasrataste vahele. Ühelt poolt tuleks teadvustada, et probleemid ja nende lahendamine on elu loomulik koostisosa, nendeta poleks arengut. Teisalt aga tuleb laiemalt levitada infot kõrvõimalikest turva- ja tugiteenustest ning kontaktisikutest, kelle poole pöörduda, kui probleemid kuhjuvad ja üle jõu käivaiks osutuvad. Inimesel peab olema usk, et kui viimane häda käes, on olemas inimesed ja struktuurid, kelle poole pöörduda ning abi saada. Ka päästjatel peab olema võimalus abi saamiseks, on nad ju ise abistajad ja seda suurema pingel all. Abi peab olema kättesaadav tööalasel ja vajadusel spetsialistide poolt, kes suudavad spetsiifilisse teemasse minna ning kaasa mõelda.

Väga olulised on kindlasti ühisüritused, näiteks asutuse suvepäevad, mis sportlike pingutuste kõrval võimaldavad lõõgastavaid ja tujutõstavaid ühistegevusi. Inimesed tunnevad, et neist hoolitakse ja see tõstab nii töö- kui elukvaliteeti.

Eluterve inimene on suunitletud millelegi, pühendunud lähedastele, vajalikule tööle, teatud missioonile jne. V. Fränkl on öelnud: "Miski ei anna põhjust lootusetuseks. Maailma üks on alati lahti, alati on teatud mänguruum!"

Soovin teile, päästjad, palju [hinge]jõudu ja et kõik see hea, mida te oma tööga teinud olete, teile tuhandekordselt tagasi tuleks!

Aitäh kõigile kaasautoritele ja kaasamõtlejatele!

Tuleohutud sigaretid vähendasid hu

Väike sigaret on oma olemuselt petlik, inimene ei teadvusta endale, et õnnetuse korral võivad sellest pisikesest objektist alguse saanud tulekahju tagajärjed olla eluohtlikud.

Priit Laaniste

Siseministeriumi päästepoliitika büroo nõunik

Tulekahjudes hukudud inimeste suu-
rest arvust on Eestis palju räägitud. Teada on ka, et tulesurmaga lõp-
penud sündmuste puhul on kõige sagedasemaks kindlaks määratud põlengu põhjuseks hooletu suitsetamine (suitsetamisel magamajäämine, sigareti järelevalveta jätmine või selle hooletu kustutamine). 2006. aasta andmete järgi põhjustas hooletu suitsetamine Eestis 51 inimese hukkamise (31% tulesurmadest).

Sellisel viisil hukkunute arvu vähendamiseks on üheks võimaluseks tuleohutute sigarettide kasutuselevõtmine.

Paljudes USA osariikides ning Kanadas on müügil ainult tuleohutud sigaretid. Väljanägemise ja kasutamise poolest on need samasugused nagu tavalised sigaretid, kuid erinevate tehnoloogiliste võtetega on nende puhul saavutatud madalam põlemistemperatuur ning kiirem iseseisev kustumine. Põlemistemperatuuri vähendatakse väiksema läbimõõduga sigarettide kasutades ja tubakat hõredamalt pakkides. Iseisva kustumise kiirendamiseks kasutatakse hapnikku juurdepääsu takistavat tihedamat paberit, mis on sigaretile kantud "takistusribadena" (vt joonist). Sellised lihtsad ja ohutud tehnoloogilised võtted vähendavad oluliselt sigarettide põhjustatud tulekahju tekkimise riski.

Takistusribadega tuleohutu sigaret – põlemise jõudmisel takistusribani on hapnikku ligipääs tiheda paberi tõttu piiratud. Edasine põlemine on võimalik ainult siis kui suitsetaja tõmbab järgmise mahvi, järelevalveta jäetud sigaret kustub mõne minuti jooksul.

POLE OLULISELT KALLIM

Oluline on veel märkida, et tuleohutuse saavutamiseks ei kasutata

sellistes sigarettides põlemisprotsessi pidurdavaid kemikaale, s.t need sigaretid ei ole tavapärastest mürgisemad. Kemikaale kasutatakse tuleohututes sigarettides pigem vähem, sest paberit ei immutata põlemist soodustavate ainetega. Sigarettide hinda selline tootmine oluliselt ei mõjuta, kuna jaemüügi-hinnast moodustab suurema osa aktsiisimaks, mitte tootmiskulud.

Tavapärased sigaretid on toodetud nii, et need jääksid ka iseseisvalt hõõguma. Hõõgumisel võib tavalise sigareti otsas olev temperatuur olla kuni 700°C ning seda isegi kuni 60 minuti jooksul. Maha pillatud või ära visatud hõõguv sigaret võib põlevmaterjaliga (mööbel, tekstiilmaterjalid, prügi jms) kokku puutudes selle kergesti süüdata. Prügikastipõlengud saavadki valdavalt alguse just prügi hulka visatud põlevast suitsukonist. Sigareti kui ühe peamise tulekahju tekkeallika süütamisvõime vähendamise asemel on tööstus senini suurt tähelepanu pööranud hoonetes kasutatava sisustuse tulekindluse tõstmiseks. Süttimisohu vähendamiseks immutatakse materjale erinevate põlemist pidurdavate kemikaalidega. See aitab küll vähendada tulekahju tekkimise riski, kuid tulekahju tekkides eralduvad selliselt immutatud materjalidest tavapärasest palju mürgisemad põlemisgaasid. Tules hukkamise põhjustabki eelkõige mürgiste põlemisgaaside sissehingamine, mitte n-õ sissepõlemine. Nii soodustab sisustusmaterjalide tulekindluse tõstmine paradoksaalsel kombel kõrvalmõjuna ka hukkamist tulekahju tagajärjel.

KANADAS JA USA-S KOHUSTUSLIK

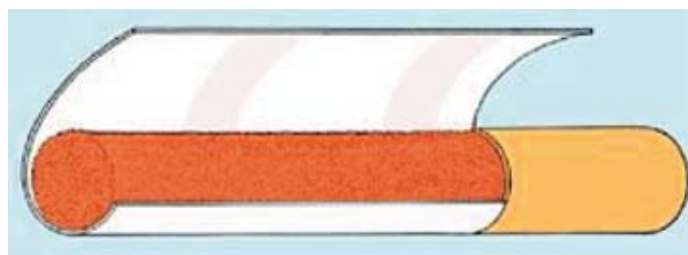
Esimesena maailmas võeti tuleohutud sigaretid kohustuslikuna kasutusele USA-s New Yorki osariigis aastal 2004. Sealsed kogemused näitavad hooletu suitsetamise tagajärjel hukkunute arvu vähenemist ühe aasta jooksul umbes veerandi võrra. Siinjuures on oluline arvestada, et 25-protsendiline langus saavutati ajal, mil kõikides naabero-

Hooletu suitsetamine võttis selles majas mehe ja naise elu. Autor Renato Okspuu

Tuleohutu sigaret võinuks päästa siin ühe meesterahva elu ja kodu. Autor Margo Kruusma

Takistusribadega tuleohutu sigaret.

hukkunute arvu USA-s veerandi võrra

Pildil nähtava põhjustas tõenäoliselt korrusmaja rõdult alla visatud ja alumise korruse rõdule maandunud kustutamata sigaret.
Autor: Kirill Teiter

Viimaste uudiste kohaselt plaanib Euroopa Komisjon selle aasta lõpus teha ettepaneku asendada olemasolevad sigaretid tuleohututega.

Aasta	Hooletu suitsetamise tagajärjel siseruumides hukkunud inimeste arv	Hooletu suitsetamise tagajärjel hukkunute protsent tulekahjudes hukkunute koguarvust
2003	66	47%
2004	64	50%
2005	59	44%
2006	51	31%
2007 (9 esimest kuud)	37	42%

sariikides ning välisriikides müüdi ainult tavalisi sigarette.

Praeguseks on tuleohutute sigarettide kasutamist nõudvad seadused vastu võetud 21 USA osariigis ning Kanadas. Euroopa ja muu maailm on Põhja-Ameerikast kaugemale maha jäänud. Viimaste uudiste kohaselt plaanib Euroopa Komisjon selle aasta lõpus teha ettepaneku asendada olemasolevad sigaretid tuleohututega. Selle järgi soovitakse tuleohutute sigarettide kasutamise muuta Euroopa Liidus kohustuslikuks aastal 2009 või 2010.

Arvestades, et Eestis on kõige levinumaks tulesurmade põhjuseks hooletu suitsetamine, peaks Eesti riik kindlasti toetama tuleohutute sigarettide võimalikult kiiret kasutuselevõtmist EL-s. Pärast vastava

nõude kehtestamist jääb õhku probleem Venemaalt ja teistest riikidest sissetoodavate salasigaretide tuleohutusega. Nende tarbijateks on eeldatavalt just tulekahjudes hukkuvate inimeste riskirühm (asotsiaalsete elukommetega ning vähekindlustatud inimesed). Kui seni on eluohutuks peetud salaalkoholi kasutamist (meenutagem Pärnu metanoolimürgitust), siis edaspidi võib ka salasigaretide kasutamist nende suurema tuleohtu tõttu eluohutuks lugeda. Riik salasigarette tuleohutuks muuta ei saa, vaid peab piirama nende levikut tervikuna.

Tuleohutute sigarettide kasutamine aitaks Eestis säästa mitukümmend inimelu aastas, kuid kõige turvalisemaks on ja jääb siiski mitesuitsetamine.

Kommentaar:

Euroopa Liidu Komisjoni juures tegutseva üldise tooteohutuse direktiivi GPSD (general product safety directive) komitee koosolekul on korduvalt arutatud isekustuvate ehk nn RIP sigarettide (Reduced Ignition Propensity) reguleerimise küsimust. 27 liikmesriigist ning Islandilt ja Norralt kogutud andmete järgi põhjustavad sigarettidega seotud hooletused Euroopas aastas hinnanguliselt ca 40 000 tulekahju, 2000 tulesurma, 7500 vigastust ning materiaalselt kahju ca 150 miljoni euro ulatuses. RIP-nõude rakendamisel on võimalik neid kahjusid ennetada.

28. juulil 2007 toimunud GPSD komitee koosolekul esitles komisjoni otsuse eelnõud, millega soovitakse kehtestada ohutusnõuded tagamaks sigarettide kohta käivad Euroopa standardid. Enamik liikmesriike on põhimõtteliselt toetanud vajadust minna teemaga edasi ühiselt ning reguleerida seda EL-i tasandil. Esmalt on plaanis välja töötada vastavad standardid, võttes eeskujuks USA-s kehtestatud formaat. Toetust sellisele seisukohale on komitee koosolekul väljendanud ka Eesti. Sigarettide ohutusnõudeid käsitleva otsuse eelnõu on kavas komitees heaks kiita käesoleva aasta lõpus.

Kristel Kõiv

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi siseturuosakonna peaspetsialist

Kustutamata suitsukonist alguse saanud traagilisemad tulekahjud

- 10. jaanuari varahommikul süttis Tallinnas Ravi tänaval kahekordne puumaja. Kustutustööde käigus leiti põlenud hoonest hukkunud mees ja naine. Tulekahju sai alguse hooletust suitsetamisest.
- 28. aprilli varahommikul puhkes tulekahju Vasalemma vallas Veski külas asuvas elumajas. Põlevasse majja oli jäänud 1931. aastal sündinud meesterahvas, kelle surnukeha leiti kustutustööde käigus. Maja hävis tules täielikult, lähedal asuvatele hoonetele õnnestus tule levik ära hoida. Tulekahju sai alguse hooletust suitsetamisest.
- 4. novembri varahommikul teatati tulekahjust Tallinnas Sõle tänaval asuvas korteris. Päästjad toimetasid korterist välja põletushaavu saanud meesterahva, kes suri saadud vigastuste tõttu kolm päeva hiljem haiglas. Põles voodimadrats, ülejäänud tuba sai suitsu- ja kuumakahjustusi. Alkoholihoobes korteriomani oli sigarettiga magama jäänud.

PEREKOND PÄÄSTJAD

"Eks see üks väike"

Saagem tuttavaks perekond päästjatega.

Reimo Raja
toimetaja

Viljandi keskkomando meeskonnavanem Indrek Varik (30) ja tema kiirabitöötajast elukaaslane Marge (26) kuuluvad nende inimeste hulka, kellele ilmselt nii mõnigi tahaks kriitilisel hetkel öelda: "Jumal tänatud, et te siin olete," kuid seda ilma naljata.

Marge ja Indrek tutvusid nagu noored inimesed ikka – oli üks pidu. Sedapuhku oli tegemist Indreku õe sünnipäevaga. "Järgmisel päeval tulid tööle ja siis hakkaski asi pihita, sõnumid ja ..." meenutab Indrek seda, mis toimus viis aastat tagasi. Marge õppis sel ajal koos Indreku õega Tartus ämmaemandaks, Indrek töötas juba päästjana.

Ühel hetkel otsustati leivad ühte kappi panna. Kuna Indrek töötas Viljandis, siis otsustas ka Marge sinna töökoha otsida. Ämmaemanda kohad olid sel hetkel hõivatud ja nii sai valitud erakorralise meditsiini osakond. Paar kuud pärast seda läks Marge kiirabiauto peale ja parameedikute tööd teeb ta tänaseni.

Juba esimeses klassis tahtis Marge arstiks saada. Arvati küll, et neiu oma meelt aja jooksul muudab, kuid pärast keskkooli läks ta ikkagi ülikooli arstiteaduskonda sisseastumispabereid viima. Paraku ei õnnestunud ülikooli sisse saada, mispeale otsustas Marge teha harivalt aega parajaks aastaksese meditsiini koolis ämmaemanda eriala omandades. See amet hakkas talle aga aasta jooksul sedavõrd meeldima, et arstiks õppimise plaanid unustati. Nii õppiski Marge viie aastaga selgeks hoopis ämmaemanda ameti. Kuigi põhitöö on kiirabis, tegutseb Marge aeg-ajalt ka sünnitusosakonnas ehk siis kokkuvõttes nii päästab elusid kui ka võtab neid vastu. Tulevikus sooviks Marge end eelkõige sünnitusosakonnas näha, kuid kiirabitöö on aastatega südamelähedaseks saanud ja mingis

osas tahaks kindlasti ka kiirabiautos parameedikuna edasi tegutseda.

PRITSUMEHE AMET SOONTES

Indrekul on aga tuletõrjuja amet vares. Tema isa oli pritsumees, vend on Viljandi keskkomandos Indreku kolleeg ehk samuti päästja ja öde õppis aasta päästekorraldaja ametit ning siirdus seejärel päästja eriala omandama. Üks Indreku vendadest õpib hetkel küll elektrikuks, kuid temalgi on juba tekkinud plaan päästjaametit proovida. "Eks see üks väike perekonna viga ole," arvab Indrek, kellel on kolm venda ja sama palju õdesid. Pole ka võimatu, et jaanuaris kaheaastaseks saav Jaan-Paul sama teed läheb. Huvi tuletõrjeautode järele on ta juba üles näidanud.

Vabal ajal meeldib Indrekul ja Margel n-ö küla peal käia ehk veeta aega koos sõprade ja tuttavatega. Kui aga juhtub nii, et Indrek jääb Jaan-Pauliga kahekesi koju, siis läheb lahti raju rokkimine. Nimelt meeldib Indrekule rasket rokkmuusikat kuulata. Muuseas, sellele vihjas ka raskemuusikaajakiri Nailboard tema töölaual. Marge aga eelistab kuulata rahulikumaid meloodiaid, mistõttu tekivad aeg-ajalt loominguilised erimeelsused. "Eks ma ikka kuulan seda ka (Indreku valitud muusikat – toim), aga mitte nii hullus mastaabis," möönab Marge. "Vähemalt Metsatöllul ja Loitsul teeb vahet," lisab Indrek kerge muigega.

Marge ja Indrek võivad end nende inimeste hulka lugeda, kes nii päästjate kui ka kiirabitöötajate tegemisi paremini tunnevad ja mõistavad. Ikka tuleb omavahel arutlusele teemasid, mis puudutavad tuletõrjujate ja parameedikute koostööd sündmuskohal – milles jäi vajaka ja mida saaks teinekord paremini teha. "Eks me ju teame, kuidas see kiirabi tahab, et tehakse ja eks nemad ka teavad, kuidas meie tahame – kaks asja sobitame ikka kokku," selgitab Indrek. Ühised päästeõppused ja koolitused annavad ka loomulikult korraliku aluse paremaks koostööks.

RASKED PATSIENDID

Nii Indreku kui ka Marge töö on tei-

Marge ja Indrek koos pisipoeg Jaan-Pauliga.

nekord füüsiliselt väga koormav. Indrek hoiab end vormis korvpalliga ja jalgpalliga. Noorpõlves sai ka tihti "spordisaalis elatud". Natuke on tegeletud ka tuletõrjespordiga. Marge käib end aeg-ajalt aeroobikasaalis liigutamas, kuigi spetsiaalselt trenni tema töö ei nõua. "Ma ütleks, et õblukestel on teinekord natuke raske, kui midagi või kedagi tassima peab," räägib Marge. Aga kui parameedikute töös tuleb ette, et on vaja näiteks 180 kilogrammist patsienti kiirabiautosse toimetada, kutsutakse appi päästjad, sest kolmekesi nii rasket inimest autosse vedada ei jõua. Kusjuures sellised olukorrad pole kuigi harvad, mil neli päästjat tuletõrjeautoga parameedikutele appi patsienti transportima lähevad. Seitset inimest (kolm parameedikut ja neli päästjat) korraga ühe patsiendi tassimisel alati

perekonnan viga" ole"

Foto: Reimo Raja

muidugi vaja ei lähe – nii palju tule-
tõrjujaid on kaasas seetõttu, et kui
kuskil midagi juhtuma peaks, saaks
terve meeskonnaga otse sündmus-
kohale sõita.

Kui rääkida kiirabi- ja päästetöö-
tajate tööga seoses rahva hulgas
levivatest müütidest, siis Marge sõ-
nul on üheks valearvamuseks see,
et parameedikud laisklevad ja tööd
neil pole. Tihtipeale hädaabinumbrit
112 valides ei saada aru, et räägi-
takse Häirekeskuse päästekorral-
daja, mitte parameedikuga. Kõige-
pealt üritatakse ikka nõustada ja
uurida, kuidas on ja kas kiirabi peab
välja tulema või on tegemist kerge-
ma situatsiooniga, kus kohest abi
vaja ei lähe. Marge sõnul on mõni-
kord seepeale telefonisse karjutud,
et lõpetage see kohvitamine ja tulge
välja. Arvataksegi, et mis viga selles

süsteemis tööl käia, ainult maga-
takse. "Tavainimene teab tõesti
vähe sellest, mis meil tegelikult toi-
mub ja kui palju me tegelikult välja
sõidame," ütleb ta. Müütide kummu-
tamiseks ning kiirabi- ja päästetöö-
tajate tegeliku töö tutvustamiseks
korraldatakse mõnikord ka lahtiste
uste päevi. Lisaks väljasõitudele
koosneb tööpäev ka praktilistest
harjutustest ja loengutest.

Päästjate tööpäev algab valve
vahetusega. Mehed pannakse ga-
raažis ritta ning komandopealik
loeb ette, mis päeva jooksul teha
vaja. Samuti raporteeritakse vahe-
tuse jooksul toimunud väljasõitu-
dest. Hommikul tegeletakse n-õ õp-
petööga, pärast lõunat aga tehnika
ja varustuse hooldamisega. Korras
tuleb hoida ka komandoruumid ja
neid ümbritsev maastikk. Siia hulka
kuulub näiteks lehtede riisumine.

Kiirabitöötajatel käib asi põhi-
mõtteliselt samamoodi. Rivistust
küll pole, kuid varustus ja tehnika
tahab hooldamist ja ülevaatamist.
"Usalda, aga kontrolli," poetab Mar-
ge ühe töös olulise tarkusetera.

Indreku tööülesanneteks on
lisaks veel suitsuandurite paigal-
damine ja tuleohutusala nõus-
tamine probleemsetes hoonetes ja
nende inimeste kodudes, kes ise
omale vastavaid seadmeid soetada
ja paigaldada ei jaks. Küllastatakse
ka lasteaedasis, et juba varakult
pisipõnnidele selgeks teha, kuidas
tuleohutut käituda. Pritsumehe töö
hulka kuulub ka tuletõrjetehnika
eksponeerimine väliüritustel.

OOTAMINE ON TÜÜTU

Kui uurida Indrekult viimase aja hu-
vitavamate sündmuste kohta, siis
meenub talle üks põleng Viljandist
umbes 11-12 kilomeetrit Tartu poole,
Uusnas. "[Väljakutses – toim]
õeldi ainult, et põleb välikäimla ja
mõtlesin, et ei tohiks nagu hullu
olla," meenutab Indrek. Kohale jõu-
des oli aga asi hullem. Tuulepuhang
viis asja nii kaugele, et lõpuks süttis
ka kemmergule lähedal olnud kõr-
valhoone, mis hävis tules koos seal
sees olnud loomadega. Elumaja
suudeti õnneks päästjate poolt ära
kaitsta ja see jäi alles. Sündmusi,
mille puhul kohale jõudes avasta-
takse, et olukord on palju hullem,
tuleb ette ka Margel. "Selliseid juhtu-
meid on küll olnud, et lähed käe-
valu peale, aga lõpetad hoopis elus-
tamisega," ütleb ta. Juhtub ka nii,
et väljakutses teatatakse, et käest
tuleb kõvasti verd, kohale jõudes
avastatakse sealt aga väike pind.

Margele kui ämmaemada ametit
tundvale inimesele on meelt mööda
sünnitusega seotud väljakutsed.
Tundub võib-olla kuidagi veider,
kuidas saab üks väljakutse rohkem
meeldida kui teine ning miks üldse
peaks kellelegi meeldima õnnetus-
paigale väljasõit. "Vahel peab välja-
kutsesele minema, täitsa nõuab kohe,
et tahaks kuskile minna," jutustab
Indrek. Ootamine on tüütu. "Sa oled
kogu aeg mingisuguse pinge all,
sest ialgi ei tea, mis juhtub, millal
juhtub ja kaua läheb," lisab Marge.
Teinekord juhtub ka nii, et minnak-
se tööle ja juba ongi väljakutse ning
pikema väljasõidu puhul võib tagasi

**Marge ja Indrek võivad
end nende inimeste
hulka lugeda, kes
nii päästjate kui ka
kiirabitöötajate tegemisi
paremini tunnevad ja
mõistavad.**

jõuda alles õhtul hilja.

"Ega see nii paha ka pole," vas-
tab Indrek kui pärida temalt olemas-
oleva päästetehnika kohta. "Sellist
tehnikat, mis ei sõida, on ikka uut
küll," lisab ta. Ka üks uus Katarii-
na-nimeline päästeauto on Viljandi
keskkomando garaažis olemas
lisaks kahele vanemale masinale.
"Ära saab teha kõik asjad. Eks need
lagunevad ikka, kui väljas käid,"
räägib Indrek ja meenutab siinkohal
üht kunagist vanemat autot, mida
pärast igat väljasõitu remontida oli
vaja, see muutus lõpuks väga tüü-
tuks.

"On ja ei ole ka," räägib Marge
kiirabitöös vajalikust tehnikast.
"Ikka peab hakkama saama sellega,
mis on ja kui küsitakse juurde, siis
õeldakse, et raha ei ole ja praegu
ei saa. Aga siis mingil hetkel raha
koguneb ja midagi vanemat vaheta-
takse jälle välja," ütleb ta. Samas li-
sab Marge, et hiljuti sai kaks Viljandi
kiirabiautot parameedikute soovide
järgi ära komplekteeritud – mida
küsitati, seda ka saadi. "Asjad lähevad
järjest paremaks," selgitab ta.

Kui 2007. aastal on Margel ja Ind-
rekul 24-tunnised vahetused ja töö-
graafikud õnnestunud siiani omava-
hel sobitada, siis 2008. aasta toob
Indrekule 12-tunnised vahetused,
mis kummalegi ei meeldi. "Praegu
on hea, kui tema lõpetab, siis mina
alustan ja nii on vähemalt kaks päe-
va perega koosolemise aegagi," sel-
gitab Marge, kelle sõnul uus kord tek-
kitab olukorra, kus mõlemad saavad
harvemini teineteisega koos olla ja
Indrek lapsega vähem aega veeta.
Püsivat lisatööd Indrekul pole, kuigi
vahel saab ka juhtuõid tehtud.

KOMANDO

Narva elektriijaamu turvavad

Eve Ojala

Ida-Eesti Päästeteskuse avalike suhete büroo juhataja

Kroonikale tuginedes võib Narva elektriijaamade komando ajalugu lugema hakata alates 1966. aasta 2. aprillist, mil seoses hüdroelektriijaama ehitamisega moodustati vabatahtlik päästeüksus. Juba järgmisest aastast muutus komando professionaalseks.

1984. aastal reorganiseeriti komando sõjaväestatud tuletõrjekomandoks ning liideti 1991. aastal Narva Tuletõrjeametiga. Piirkonnas olemasolevate tuletõrjeüksuste ja malevate baasil moodustatud ametit määrati juhtima Anatoli Nikolajev. 1993. aastal nimetati asutus Narva Päästetekomandoks, mille direktor oli hilisem Narva keskkomando pealik ja poolteist aastat tagasi meie seast jäädavalt lahkunud Juri Jurtšenko.

Aastal 1999 liideti Narva Päästetekomando Ida-Viru Maavalitsuse hallatava Päästeteenistusega. Moodustati 441 töötajaga organisatsioon, mille keskus asus Jõhvis. 2002. aastal sõlmis Ida-Viru Maavalitsus ka lepingu Eesti Elektriijaamaga. Kolme aasta pärast said maakondlikest päästeteenistustest Päästetekomando hallatavad asutused ning aasta hiljem moodustati neli regionaalset päästeteskust. Momendil on AS-i Narva Elektriijaamad lepingupartner Ida-Eesti Päästeteskus. Ligi veerandsada aastat on Narva Elektriijaamade komando pealik olnud Juri Štšukin, kes omal ajal alustas elektriijaamas tööd valvemasinistina.

"MEIE PRÜGIKASTE EI KUSTUTA..."

ütles rühmapealik Sergei Tšernomazov Narva elektriijaamade komando peamist eripära iseloomustava lause. Ja tõepoolest, komando väljasõidustatistikat uurides selgubki, et kutseid tulekahjudele on neil võrreldes teiste piirkonna komandodega olnud ülivähe. Kui Narva linnas ja ümbruskonnas (Narva-Jõesuu linn ja Vaivara vald – E. O.) leiab aset keskmiselt 700 tulekahjut aastas (väljakutseid kokku kaugelt üle tuhande – E. O.), siis elektriijaamade komando väljasõidud on peamiselt seotud õppustega ning kustutustöödel osalemiste arv

jääb aastas alla kümne. Aga see-eest peab meie suurima elektriijaama kõrval baseeruv komando häda korral väkikiirelt appi ruttama mõlemale meie riigi jaoks üliolulisele objektile. Ühes elektriijaamadega tuleb turvata ka nende territooriumitel asuvat õlitehast, tuhakäitlus- ja kütuseettevõtet ning teisi väiksemaid objekte.

Kui tavaliselt sõidavad päästekomandodest meeskonnad välja vaid Päästetekomando häirekeskuse kutse peale, siis elektriijaamade komandol on lisaks veel oma väike häirekeskus, õigemini vastava sisustusega kabinet, kus valves olevale mehel on otseühendus elektriijaamadega ning sealnal jaamad skeemid. Häirekeskuse päästekorraldaja saadab elektriijaamade komandost päästeauto välja vaid siis, kui on tegemist mõne suurema õnnetusega. "See aga peab olema tõeliselt suur ja oluline juhtum," toonitas rühmapealik, sest põhiobjekte ei saa ju valveta jätta.

Komandopealikule meenub seni kõige ohtlikuma tulekahju juhtum, mis leidis aset 1990. aastate alguses, kui ühel talvel põles Narva lähedal aianduskooperatiivis olev aiamaa, kus hulgaliselt sõjamoona leidis. Kustutustöid teostati siis tõelises lahinguolukorras, kus iga natukese aja tagant vägevad kargatused käisid ja majakesest pilpad laiali lendasid. "Paugud ajasid liikvele isegi piirivalvurid, kes tulid vaatama, mis "sõda" seal käib," meenutas Juri Štšukin.

Kohapealsete riskide parema selgitamise huvides näitab komandopealik üht venekeelset elektriijaamades olnud tulekahjusid kajastavat raamatut, milles punase pastapliiatsiga on märgitud sarnastel objektidel aegade jooksul aset leidnud suurimaid tulekahjusid. 1983. aasta augustis puhkes põleng Ekibastuzi hüdroelektriijaama ühendatud abikorpuses. Elektriikeevitustöödel tuleohutusnõuete rikkumise tõttu ühes energiaplokis põlema lahvanud kaableid kustutasid tuletõrjujad tookord ligi kaks tundi.

Potentsiaalsest ohust olenevama tundub vähikule Eesti elektriijaam lähemalt tutvudes olevat üsna turvaline objekt, kus on tarvitusele

Mehed, kes valvavad elektriijaamasid. Autor - Eve Ojala

voetud mitmesuguseid ohutusabinõusid. Näiteks käivitub tulekahju puhkemisel automaatselt transformatorite kustutussüsteem.

Tulenevalt komando ülesannete eripärast on mõningal määral teistsugune ka päästjate väljaõpe, milles veel osaliselt lähtutakse siamaani energeetiliste objektidele 1984. aastal Moskvas koostatud

programmist. Õppeprogramm koosneb tehnika tundmaõppimisest, tuleohutusala teadmiste omandamisest, tuletõrje-taktikalise ning füüsilisest ettevalmistusest. Enamus valveajast kulutatakse näiteks nn objektitreeningule, mille käigus tuleb mööda kõrgeid treppe üles-alla ronides näidata väga head füüsilist ettevalmistust.

Sellest majast tõtatakse päästma riigile üliolulisi objekte. Autor - Eve Ojala

mehed prügikaste ei kustuta

Komando käsutuses olevad "vanad head" ZIL-id ja URAL-id paistavad silma oma täielikult ümberehitatud pealisehituse poolest. "Samasuguseid päästeautosid Eesti komandodes praegu kusagil rohkem ei leidu.

"... JA AUMÄRKE EI TEENI"

Oma töö spetsiifilisusest tulenevalt ei ole komando päästjatel ajajooksul olnud ka võimalusi silma paista eriliste teenetega. Näiteks elupäästja medalit on neil olnud praktiliselt võimatu teenida sel lihtsal põhjusel, et pole sattunud situatsioonidesse, kus olnuks võimalik inimesi päästa. Siiski võime komando kroonikaraamatust leida sissekande, et aastal 1972 pälvis leitnant Aleksandr Zolotarjov medali mehise eest metsatulekahjude kustutamisel. Aastast 1983 kuni tänaseni on Aleksandr komandos täitnud pealiku asetäitja kohuseid. 1988. aastal on aga kroonikasse kantud, et eeskujuliku töö eest päästeteenistuses anti rinnamärk viiele momendil juba pensionäripõlve pidavale mehele.

Sellest samast fotodega illustreeritud kroonikast võime lugeda vaadata palju muudki – näiteks on komandos meeste seas läbi aegade populaarne olnud kehakultuuri ja tuletõrjespordiga tegelemine, kuid juttu on ka kultuurisündmustest ning isegi kunstinäituse avamisest komandos.

"MEIE KASUTUSES OLEVAT TEHNIKAT MUJAL EESTIS EI LEIDU ..."

AS Narva Elektriijaamad kulutab oma nn turvakomando ülalpidamiseks ligikaudu viis miljonit krooni aastas. Lisaks on tehtud üsna mahukaid investeeringuid depoohoone renoveerimisse. Töid alustati oktoobris 2005 ja lõpetati vahetult enne regionaalsete päästekeskuste moodustamist jaanuaris 2006. Samuti on aastatega täielikult ümber ehitatud komando autod ning muretsetud uut päästetehnikat.

Investeeringute tulemusel on elektriijaamade komando selles piirkonnas üks parima väljanägemise ning olmetingimustega. Päästjatel on normaalsed töö-, puhke- ja söögiruumid, korralike treeningvahenditega varustatud jõusaal jne.

Komando hingekirjas on hetkel 33 inimest, kellest neli õpivad

praegu Väike-Maarja päästekoolis. Kaks päästja kohta on vakantsed. Korraga ollakse valves kuuekesi, kuid lähitulevikus on seda arvu plaanis suurendada kaheksale.

Komando käsutuses olevad "vanad head" ZIL-id ja URAL-id paistavad silma oma täielikult ümberehitatud pealisehituse poolest. "Samasuguseid päästeautosid Eesti komandodes praegu kusagil rohkem ei leidu," teavad päästjad kinnitada. Ja kuna läbisõit nendel masinatel on väike, siis ei saa miinusena nimetada ka suurt küttekulu. Väljanägemine on neil autodel sama hea kui uutel.

Komandohoones paikneb ka kiirabiauto, millele võetakse vajadusel peale velsker elektriijaama arstipunkti ning tõtatakse meditsiinilist abi andma, ükskõik, millises elektriijaama punktis seda siis parajasti vajatakse.

Elektriijaamade ajalugu ja tänapäev

Narva linna piirist viie kilomeetri kaugusel asuv Balti elektriijaam sai valmis aastal 1966 ning 24 kilomeetri kaugusel Vaivara vallas Auvere külas asuv Eesti elektriijaam anti käiku aastal 1973. Narva elektriijaamad on maailma suurimad põlevkivi põhikütusena kasutatavad elektriijaamad, tarbimisega ca 9,5-10 miljonit tonni aastas.

Kahe elektriijaama baasil moodustati 1999. aastal AS Narva Elektriijaamad, mille summaarne installeeritud elektriline võimsus on kokku 2380 MW ja soojuslik võimsus 484 MW. Eesti suurim põlevkivi põhikütusena kasutatav Eesti elektriijaam toodab elektrit 1615 MW ning soojust 84 MW.

AS-i Narva Elektriijaamad aktsiad kuuluvad sajaprotsendiliselt Eesti Energiale.

Narva elektriijaamad hoiavad lambikesi põlemas 93% ulatuses üle kogu

Eesti, on üheks suurimaks töandjaks Eesti Vabariigis (ettevõttes töötab ligi 1800 inimest – E. O.) ning peamiseks Narva linna soojusega varustajaks. Elektri- ja soojusenergia kõrval on ettevõtte peamised tuluartiklid põlevkiviõli ja -tuhk. Kokku 1623 hektaril paikneva Eesti elektriijaama, ehitamise juures oli tähelepanuväärne, et kui 1964. aastal esimesed ehitajad ehitusplatsile saabusid, selgus, et tulevase elektriijaama territooriumil leidub hulgaliselt mürske, miine ja muid lõhkekehi. Sõjaväesapööridel kulus tulevase ehitusplatsi lõhkekehade puhastamiseks üsna pikk aeg. Elektriijaam on unikaalne selles mõttes, et võib toota kuni kümme miljardit kWh elektrit aastata ja 1977. aastast alates saata tarbijatele kuni kaks miljonit tonni tuhka aastas. Seda kuni 12 miljoni tonni põlevkivi tarbimise juures.

Komando väljasõidustatistika:

- 2005 - 264 väljakutset
- 2006 - 140 väljakutset, millest näiteks operatiivplaanide õppusi oli 32, tulekahjusid 9, elektriijaama objektiõppusi koos personaliga 8, elektriijaamadele osutati teenuseid 21 korral ning kiirabiauto sõitis väljakutsele 14 korda.

TEHNIKA

Õlireostuse efektiivsemaks likvideeri

Ivar Frantsuzov

Päästetööde planeerimise ja analüüsi talituse peaspetsialist

Kuno Tammearu

Päästetööde osakonna juhataja

Eelmisel aastal saadi valitsuselt õlitõrjevahendite soetamiseks raha 13,7 miljonit krooni. Lisavahendeid anti 2,8 miljoni krooni näol Keskonnainvesteeringute Keskuselt. Õlireostuse efektiivsemaks likvideerimiseks soetati isikukaitsevarustust, õlikorjeseadmeid ja -tõrjevahendeid. Õlitõrjevahendeid ei kasutata mitte ainult merel, vaid ka siseveekogudel. Samuti saab mõningaid seadmeid kasutada reostuse likvideerimisel maismaal.

ISIKUKAITSEVARUSTUS

Lisaks ühekordsetele kaitseüliskondadele, täiendavatele kaitsevahenditele neile, kes teevad mustemaid töid või püüavad linde veest, (kalamehe)kummikutele ja töökinastele soetati saadud raha eest ka käsitõrvahendid. Nendeks on nii spetsiaalsed tööriistad kui ka lihtsad teada-tuntud vahendid, nagu istutuskühvel ja kellu. Sama teed on läinud ka muu maailm. Iga ese, millele kirjutatakse juurde „õlikorjehend“, maksab poole rohkem, kuigi sellega teeb ära sama palju tööd kui nt tavalise kelluga.

Isikukaitsevahendeid soetades on arvestatud ka sellega, et neid jätkuks nii päästetöötajatele kui ka vabatahtlikele. Siinkohal on oluline rõhutada, et vabatahtlike kaasamine reostustõrjele pole mitte märk kaardripuudusest, vaid levinud nähtus ka mujal. Õlireostuse likvideerimine nõuab suurt inimressurssi, mida pole mõtet n-ö ooterežiimil hoida, et see siis võib-olla kord viie aasta jooksul käiku lasta. Seda enam, et tööd ranniku õlireostuse likvideerimisel on oma olemuselt üsna lihtsad, kuigi väga pikaajalised.

Päästetööde vahel on vahendid jaotatud nii, et 50 inimesele oleks kaitseriietus koos käsitõrvahenditega kolmeks päevaks tagatud. Seega on päästetöökuse võimekus 50 inimest ja kolm ööpäeva pidevat tööd. Lisaks on veel analoogne varustus olemas üleriigilises logistikakeskuses 150 inimesele terveks nädalaks, millele vajadusel ollakse valmis ka lisa soetama. Vastavad arvud on saadud varasemate

näidete põhjal ning saadud tulemust veel omakorda suurendades.

TÕRJEVAHENDID

Kalda kaitsmiseks ja veekogus oleva õli sobivasse kohta suunamiseks on päästel ranniku- ja kaldapoomid. Rannikuvees kasutatava rannikupoomiga kaitstakse kallast õli eest või suunatakse see sobivasse kohta. See on poole meetri kõrgune ja vette asetades toimib nagu aed, mis õli läbi ei lase.

Kui on vaja tegutseda madalamas kui 50 sentimeetri sügavuses vees, siis minnakse üle kaldapoomile. See näeb välja nagu oleks kolm tuletõrjevoolikut üksteise peale. Kaldapoom lebab vee põhjas ja selle saab tõmmata kaldale nii, et poom säilitab oma püstuse, samas kui rannikupoom kukub madalamas vees ümber ja laseb õli sedasi mere tagasi.

Rannikupoomi on päästel selle aasta lõpuks kokku 300 ja kaldapoomi 225 meetrit. Lisandumas on veel 900 meetrit 75 sentimeetri kõrgust rannikupoomi.

300 meetrit poome on pakitud konteinerisse (suur taara) ning neid saab reostuse korral kohe rakendada, aasta lõpuks lisandub veel teist sama palju. Ülejäänud poomivarud jäävad reservi pakituna nn euroalustele (väike taara).

LIKVIDEERIMISEADMED

Õli veest korjamiseks ja edasi pumpamiseks kasutab päästel hariskimmereid ehk pinnakoorigid. Need koosnevad ühest ümmargusest harjast, mis on paigutatud ujubatoonide peale. Tööpõhimõte on nagu tavalisel harjal – haarab veest õli külge ning vastu spetsiaalset kraabitsat tõmbab selle omakorda maha. Sealt liigub õli juba pumpade abil sobivasse kohta, kus see pannakse konteinerisse, spetsiaalsesse basseini või otse transportsisterni.

Hariskimmereid on erineva tootlikkusega. Vähem võimsamaga on võimalik õli kokku korjata 10-12 kuupmeetrit tunnis, kuid selle eelduseks peab olema vee temperatuur 23 kraadi, lainetus peab puuduma ja õli paksuseks peab olema kuus millimeetrit. Reaalselt võetakse aga pool teoreetilisest võimsusest. Suurema tootlikkusega pinnakooriga suudab haarata 20 kuupmeetrit õli tunnis.

•1• Tööaeva katsetused Pirita Sadamas Tallinnas. •2• Hariskimmerite konteiner. •3• Keslinna komando päästja Jevgeni Logvinenko uut kiviikonda proovimas.

Päästetöökuse vahel on vahendid jaotatud nii, et 50 inimesele oleks kaitseriietus koos käsitõrvahenditega kolmeks päevaks tagatud.

Väiksemate hariskimmeritega on võimalik opereerida madalates veekogudes, siseveekogudes, kaldakraavides ja seadet natuke modifitseerides võib sellega ümber pumpata ka ohtlikke aineid. Kuna seade töötab sisepõlemismootoriga, siis põlevvedelikke sellega pumpata ei tohi.

Väikseid hariskimmereid on üle Eesti kokku seitse ja suuri viis. Lisaks on veel üks eriskimmer, mille saab kinnitada tööpaadi külge. Sedasi saab õli korjata ka sügavamates vetes ja operatiivsemalt.

Vähem võimsama hariskimmeri komplekti saab kätte 300 000 - 400 000 krooni eest ja suurema tootlikkusega aparaadi hind jääb vahemikku 300 000 - 700 000 krooni. Komp-

miseks soetatud varustus ja tehnika

lekti kuulub jõujaam, hariskimmer, hüdraulika- ning õlisiirdevoolikud.

Logistikakeskuses asub n-õ stardivalmis ka üks suur taara, millesse on pakitud hariskimmer. Kui kuskil juhtub õnnetus, kus lisaks päästeteeskuse hariskimmerile on vaja lisaks veel ühte, siis saab logistikakeskusest ühe komplekti näol koheselt võimekust juurde saata.

TÖÖPAAT

Hariskimmerite merele viimiseks on päästeteenistusel vastav veesõiduk. Põhja-Eesti Päästeteeskuses asuv selleks ette nähtud tööpaat on eriline ka seetõttu, et sellega saab liikuda madalas, poole meetri sügavuses vees. Samuti saab sellega teostada logistilisi töid – transportida inimesi ja ATV-sid näiteks laiule reostustõrjet tegema.

Katamaraan-tüüpi paat on kaheksa ja pool meetrit pikk ning kaks ja pool meetrit lai. Treileril on seda võimalik transportida igasse Eestimaa nurka. Paati vees liigutavaks jõuks on 2x150 hobujõulised mootorid ja kandevõimeks kuni kaks tonni. Alusel on ka kraana, millega saab teki peal tõsta kuni 800-kilogrammist laadungit ja üle ääre kuni 200-kilogrammist eset.

Kuna paadile saab paigutada nii kustutussüsteemiga varustatud ATV-sid, voolikuid, tuletõrjepumpasid kui ka muud päästetöödeks vajalikku, siis saab seda lisaks õlireostuse likvideerimisele rakendada ka päästetöödeks väikesaartel.

Taolisi, ligi kaks miljonit krooni maksvaid veealuseid on plaanis ka tulevikus soetada.

Järgmisel aastal on kavas koolitada välja ka inimesed, kes oskaksid soetatud tehnikat kasutada. Sel aastal anti igas päästeteeskuses kolmele või neljale inimesele n-õ õlireostuse spetsialisti väljaõpe. Nemed oskavad reostuse puhul päästetöid juhtida või nõustada päästetööde juhti ning teavad, kuidas teiste ametkondadega koostööd teha.

Isikukaitsevarustus:

- Tööriided (tunked ja töökindad)
- Ühekordsed kaitseülikonnad
- Kindad
- (Kalamehe)kummikud
- PVC-kaitseülikonnad (paksemad ja vastupidavamad isikukaitsevahendid neile, kes õliga rohkem kokku puutuvad)
- Inimese saab riidesse panna umbes 300 krooniga.

13 komandole pinnaltpääste võimekus

Urmas Paejärv

Päästetööde planeerimise ja analüüsi talituse peaspetsialist

Kuno Tammearu

Päästetööde osakonna juhataja

Uuel aastal on 13 komandole plaanis luua veepääste võimekus pinnaltpääste tööde tegemiseks. Selleks soetatakse vastav arv varustusekomplekte. Lisaks läheb üks varustusekomplekt Väike-Maarja päästekoolile, et õpetada välja pinnaltpääste spetsialiste. Komplekti kuuluvad paat, ohutusvarustus, päästelaud, nõõrivarustus ja isikukaitsevarustus.

PAAT

Soetatav päästetööde paat on alumiiniumkeregaga ning plastpontoonidega ümbritsetud vastupidav veesõiduk, mis on ühtlasi vastupidav madalas vees, jääoludes ja ka üleujutuste korral tänavatel liikumiseks. Samuti ei teki tegevust mõjutavaid kahjustusi, kui paati maismaal lohistada. Oma üldiseloolelt on paat kerge, suhteliselt kiire, ei lähe ümber, kui küljelt kedagi peale lohistatakse ning on päästjatele ohutu. Lisaks pinnaltpäästele on paat mõeldud kasutamiseks ka üleujutustel. Üks meeskond peab paadi opereerimisega hakkama saama lisajõududeta.

Varustust soetades mõeldakse mitmele asjale: seda on võimalik kasutada erinevatel sündmustel, see peab olema kasutajale mugav ja abi osutajale ohutu. Kui vaadata veepääste sündmuste hulka aastas, siis ongi oluline, et asi oleks universaalne.

Paadi hanked on siiani läbi kukkunud. Põhjusteks olid firma mittekvalifitseerumine ja hiilinemine pakkumise tegemisega.

Kümne paadi peale on planeeritud 1,4 miljonit krooni ja see loodetakse kätte saada järgmise aasta teise kvartali alguses.

PÄÄSTJATE KAITSEVARUSTUS

Varustuse soetamisel arvestatakse sellega, et ollakse valmis inime-

si päästma ka voolavas vees. See tähendab, et juurde on vaja nõõrivarustust ja päästjatele paremat kaitsevarustust. Ilma spetsiaalsete vahenditeta ei ole võimalik inimest niisama lihtsalt veest päästa. See ei vasta kaasaja nägemusele ohutusest.

Päästeteenistuse ülesanne on teha pinnaltpääste töid siseveekogudel, aga kui inimene upub meres ja päästeteenistus jõuab kohale enne piirivalvet, siis tehakse need tööd ka seal.

Peale varustuse soetamise korraldati 2007 aastal ka pinnaltpääste instruktorete õppusi 26 inimesele, kes omakorda hakkavad pinnaltpäästjaid välja õpetama.

Kümme komplekti varustust on olemas käesoleva aasta lõpuks. Valitsusala arengukava näeb ette 20 pinnaltpääste võimekusega komando tekkimist Eestisse ja esimesena on sel juhul nimekirja lisandumas Loksa komando.

Päästjate

isikukaitsevarustus

Koosneb:

- alusriided, vaheriided, kuivülikond, lestad, kindad, jalanõud, masktoru, nuga, paukvest, muutmata ujuvusega vest, kiiver, jäänaasklid.

Uue pinnaltpääste varustuse saavad järgmised komandod:

1. Pirita
2. Keila
3. Nõmme
4. Kopli
5. Narva
6. Sillamäe
7. Haapsalu
8. Pärnu
9. Kuressaare
10. Tartu
11. Viljandi
12. Jõgeva
13. Põlva

ÕPPUS

Virumaa ranniku "õlireostused"

EVE OJALA

Ida-Eesti avalike suhete
büroo juhataja

Ida-Eesti Päästkeskuse ja Virumaa maavalitsuste kriisikomisjonid korraldasid oktoobris rannikuala reostustõrje kompleksõppused Lääne-Virumaal Rutjas ja Ida-Virumaal Liimalas. Enne õppust läbisid osalejad Eestimaa Looduse Fondi korraldatud reostustõrjealase koolituse, kus muuhulgas selgitati, kuidas õlitselindudega korrektselt toimida.

Õppuste eesmärk oli läbi mängida erinevate ametkondade koostöö õlireostuse likvideerimisel ning kontrollida maakondade rannaala reostustõrjeplaani toimimist.

Kusjuures, kahe õppuse vahele jäänud nädalavahetusel ähvardas Toila lähistel randa jõuda reaalne reostus, mille likvideerimiseks ka valmis oldi. Õnneks osutus see juhtum kardetust kergemaks ning hajus merel. "See näitab, et tajusime "trendi". Õppuste korraldamisel olemegi lähtunud sellest, et võtame teemaks õnnetuse, mille juhtumise tõenäosus on kõige suurem. Näiteks eelmisel aastal korraldasime ohuhinnangu-test tulenevalt linnugripiga seotud õppuse. Õppus peab toimuma enne kui õnnetus," kommenteeris Ida-Eesti Päästkeskuse päästetööde teenistuse juht Tauno Suurkivi Virumaa Teatajas.

Eisma ja Rutja rannas "aset leidnud" reostus oli oma mastaabilt mõnevõrra suurem kui Liimalas, sest esimesel juhul pärines reostus tankerilt, teisel juhul salakaubanduseks kohaldatud kalatraalerilt. Ka oli ajakirjanike surve ehk nn vastumäng sündmuse kajastamisel Lääne-Virumaal mõnevõrra tugevam. Kui Rutjal tuli reostustõrjetoid oma koeraga segama pahane külamees, kellel oli tekkinud segaduses "kaotsi läinud" paar kodulindu, siis Liimalas sai "vigastada" kohalik kalur ning nii sai õppusest lisaks päästeteenistusele, keskkonnainspeksioonile, piirivalvele, kohalikele omavalitsustele, looduskaitsekeskusele ja vabatahtlikele reaalselt osa ka kiirabi.

ÕPPUSE STSENAARIUM LÄÄNE-VIRUMAAL

8. oktoobril kella 15.24 ajal tulid ärevad teated Soome lahelt, Vaandloo saarest 20 km põhja pool, Soome

Vabariigi majandusvööndist. Seiniteadmata põhjustel sattus seal merehätta Venemaalt Hollandisse suunduv Malaisia lipu all seilav tanker Runhambra, mille lastiks 30 000 kuupeetrit kütteõli. Konkreetse kütteõli erikaal on veidi väiksem kui veel, mistõttu jääks see reostuse korral veepinnale.

Laeva 22-liikmeline meeskond koosnes erinevate riikide kodanikest, kelle seas esialgsetel andmetel Eesti kodanikke ei olnud. Meeskonna päästmisega tegeles Eesti ja Soome piirivalve.

Eesti mereinstituudi teadurid hoiatasid, et võimaliku reostuse korral soodustavad hoovused ja mitmel järgmisel päeval püsiv põhjakaarte tuul reostuslaigu suundumist Eesti põhjaranniku suunas.

Arvestades laeva kreenivajumise kiirust, ennustasid eksperdid laeva uppumist juba sama päeva hilisõhtul, st 8. oktoobril kella 21.00 ja 23.00 vahel. Reostus jõuab randa paar päeva hiljem ning siis tuleb alustada kriisi likvideerimisega.

TEGEVUS

Lääne-Virumaa kriisikomisjon kogunes 10. oktoobri hommikul kell 9.00 Rakveres asuvas kaitseliidu hoones. "Kriisi" likvideerimist juhtis Lääne-Virumaa maavanem Urmas Tamm.

Alguses läks kõik kiiresti – 17 minutiga jagati inimesed gruppidesse, määrati juhid ning kriisireguleerimise töö võis alata. Operatsioonide grupi juhiks sai Mairo Nõlvak päästeteenistusest, situatsioonide grupi hakeras juhtima Lembit Kerve piirivalvest ja logistika gruppi Tõnis Randlane maavalitsusest.

Samal ajal käivitus ka kogu operatsioon – masinad hakkasid liikuma ranniku suunas, varustusega pungil kastid ja konteinerid tõsteti kärudesse ning haagiti veoautodele sappa.

Iga minutiga saadi üha rohkem infot. Selgus, et reostus võib kasvada Eesti riigi jaoks üle võimete suureks, ligikaudu poole hektari suurune õlilaik võib kasvada mitmekümne kilomeetri pikkuseks rannikureostuseks.

Veerand tundi enne kella kümnet jõudis õlilaik randa Eisma ja Rutja vahelisel alal, reostades seda ligikaudu 800 meetri ulatuses. Laevast juurde lekkiv õli ohustas aga kogu Kunda ja Vergi vahelist rannikut. Õliseid linde polnud veel leitud.

Kell 11.00 toimus kriisikomisjoni pressikonverents, mille käigus anti

Õppuste korraldamisel lähtutakse õnnetuse juhtumise tõenäosusest.
Foto: Peeter Lilleväli

Õppuste eesmärk oli läbi mängida erinevate ametkondade koostöö õlireostuse likvideerimisel ning kontrollida maakondade rannaala reostustõrjeplaani toimimist.

ülevaade tekkinud olukorrast ja informeeriti ajakirjanikke tarvitusele võetud abinõudest.

Samal ajal töötasid sündmuskohal õlitõrjelaevad Kati Eestist ja Merikarhu Soomest. Rutja ja Eisma vaheliselt rannalt oli leitud ka juba

sadu õliga määratud ja hukkunud linde. Sündmuskohal töötas neli päästemeeskonda, looduskaitsekeskuse ja keskkonnainspeksiooni töötajad, omavalitsuste esindajad ning Eestimaa Looduse Fondi seitse vabatahtlikku.

Reostust imiteeris rannal adru ning surnuid ja elus linde asendasid rannale laiali loobitud tühjad plastpudelid, millele oli märgitud linnu liik ning osadel ka lisamärke "S" ehk surnud. Plastpudellinnud korjati rannalt kokku nii, et surnud omaette ja elavad liikide kaupa virtuaalsetesse pappkastidesse, et nad siis edasi puhastusse saata.

Pool tundi pärast keskpäeva muutus tuul ja õlilaik hakkas rannikust eemale triivima. Spetsialistide hinnangul ei ohustanud 15 ruutkilomeetri suurune õlilaik rannikut enam otseselt. Meres oleva õli reostuse likvideerimiseks oli Soomest appi sõit-

Mait Mürk: Häire 112 kõigile kättesaadavaks!

ANNE MARTIN

Päästeameti nõunik

Tänaseks Sisekaitseakadeemia Päästekolledži juba lõpetanud Viljandi keskkomando pealik Mait Mürk otsustas uurida oma lõputöös võimalusi, kuidas kasutada päästeteenistuse ajakirja ennetusöö tegemisel, oma sõnumi kogu elanikkonnani viimiseks, päästeteenistuse põhiväärtuste ja päästja elukutse propageerimiseks.

Ajakiri Häire 112 on üks osa päästeteenistuse organisatsioonikultuurist. See on osa organisatsioonisisest ning ka organisatsioonist välja suunatud kommunikatsiooniahelast. Ajakiri on organisatsiooni sõnumite kandja ja põhistaja, päästeteenistuse ajaloo jäädvustaja. See, millisena päästetöötajad ise oma häälekandjat näevad, mõjutab kindlasti ka päästeteenistuse kultuuri.

Päästeamet ja kogu päästeteenistus on hakanud viimastel aastatel ümber orienteeruma õnneluse tagajärgi likvideerivast organisatsioonist ohte ennetavaks. Et taoline tegevus oleks aga efektiivne, vajab teenistus kindlasti vähemalt ühte kindlat usaldusväärset sõltumatut meediakanalit, mille kaudu oma sõnum n-ö laiaide rahvamassideni viia. Kõige kindlam viis, kuidas seda teha, on alati kasutada samast kultuuriruumist pärit ja samade põhiväärtuste kandjaks ellukutsutud väljaannet. Päästeteenistuse puhul ongi selleks ajakiri Häire 112.

ENAMUS PÄÄSTJAJD LOEB

Mürki lõputöö eesmärgiks oli välja

selgitada selline erialajakirja mudel, mis vastaks päästeteenistujate ja elanikkonna nõudmistele. Töö hüpoteesina väitis autor, et päästealane ajakiri peaks ilmuma sagedamini kui neli korda aastas ja olema kättesaadav kogu elanikkonnale.

Uurimustöö käsitletava lõputöö tarvis viidi läbi Viljandimaa päästeosakonna töötajate ja maakonna elanike seas. Autor kasutas kvantitatiivset uurimismeetodit – mõlemas uuringugrupis jagati välja 130 standardiseeritud küsimustikuga ankeeti. Päästetöötajatel saadi tagasi 105, teistel 110 ankeeti. Viimatini-metatud grupp koosnes suures osas päästeteenistuse koostööpartneritest: politseinikest ning maavalitsuse, kiirabi, punase risti ja kaitseliidu töötajatest. Lisaks olid valimis päästevaldkonnast huvitatud gümnaasiumiõpilased.

Kui see, et enamus päästeteenistuse töötajatest ajakirja loeb, pole mingi uudis (pigem see, et viiendik seda ei tee), siis teise uuringugrupi liikmetest oli ajakirja lugenud vaid 14 inimest. Samas kinnitas 61% kogu grupist, et oleksid meelsasti valmis lugema päästeteenistusega seotud teemasid. Enimhuvitatute valdkonnadadena töid pooled selle grupi vastanutest välja juhised ohuolukordades käitumiseks ja juhtunud õnnetuste analüüsi. Umbes viiendik loeks päästjate elust ja 10% suitsuandurite kohta. Päästeala inimesed loevad aga suurima huviga uuest tehnikast (57,9% vastanutest), komandokülastustest (35%), teenistuse ajaloost, spordist (34%), teenistuse arengust

ja tulevikuvisionidest (33%). Sündmuste analüüse eelistab 32% ning palga ja müütide teemade arendamist 30% lugejatest. Senisest enam ootab kolmandik päästetöötajatest sündmuste kirjeldusi ja nende analüüse, peaaegu kolmandik ennetustöö ja päästetehnikaga seotud kirjutiisi, viiendik loeks heal meelel rohkem komandode igapäevaelu kajastavaid lugusid.

NÕUS KA OSTMA

Kuna autor tööle püstitatud hüpoteesis väitis, et ajakiri peab olema kättesaadav kogu elanikkonnale, siis uuriti selle kohta ka vastajate arvamust. 91% mittepäästetöötajatest oli veendunud, et päästealane väljaanne peab olema kõigile vabalt kättesaadav, ligi 60% on kindlalt valmis seda ka ostma. 17% vastanutest väidab, et loeksid ajakirja vaid selle tasuta saamisel. Õpetust oma elukeskkonnas muutmiseks loodab ajakirjast saada ligi 93% vastanutest. Lisaks oodatakse ajakirja kuukirjaks muutumist. Ka küsitlud päästetöötajate enamus (77%) pooldaks ajakirja muutumist päästeteenistuse keskest väljaandest kõigile kättesaadavaks avalikuks infokandjaks. Ajakirja ollakse valmis endale isegi ostma (23,8% vastas "jah", 29,5% olid veidi kahtlevad, "ei" ütles 46,7%). Ajakirja uus kontseptsioon näeb töö autori arvates kokkuvõtvalt välja selline: "Häire 112" on kuukiri, mida saab vabalt igaüks endale tasuta muretseda. Ajakirjal on olemas veebiversioon, mis on tõlgitud vähemalt ühte Eestis enamkasutatavasse võõrkeelde.

nud veel kaks laeva ja nelja alusega loodeti õlilaik likvideerida.

Rannikule jõudnud õli reostas rannal 15 ja vees 30 meetri laiuse riba. Sündmuskohal likvideeris reostust umbes 35 spetsiaalse õlitõrjevahustuse- ja vahenditega varustatud inimest. Määrdund ja hukkunud linde oli sadu.

Enne kella 13.00 hakkas Kunda poole liikuma ka esmane linnuhaigla, mille ülesandeks on määrdund lindude puhastamine. Tund aega hiljem oli rannalt kokku korjatud juba 301 määrdund lindu.

Valmisolek rannareostusega võitlemiseks paranes nende õppuste tagajärjel kindlasti Esmaseks reageerimiseks soetasid rannaäärsed omavalitsused ühiselt reostustõrje- ja isikukaitsevahendite reservi kahepäevaseks tööks kolmekümnele inimesele, kulutades selleks üle 80 000 krooni.

ÕPPUS

Uudses simulatsioonikeskuses matkiti s

RAUL VATSA

TÜ Kliinikumi turbealdusspetsialist

JANNO SOIDLALõuna-Eesti Päästkeskuse
koolitusbüroo peaspetsialist**TAMBET VODI**Lõuna-Eesti Päästkeskuse
kriisireguleerimisbüroo peaspetsialist

Haigla jaoks on simulatsioonikeskond parim võimalus harjutada toimetulekut suurõnnetusel – patsientide evakueerimise juhtimist, logistikat, kommunikatsiooni ning erinevate osapoolte vahelist koostööd, häirimata seejuures haigla igapäevatööd, ravitegevust ja patsiente.

25. septembril toimus Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuse (KVÜÖA) uues simulatsioonikeskuses evakuaatsiooniõppus A.P.P.I., mille virtuaalne toimumiskoht oli Tartu Ülikooli Kliinikumi üks ravikorpust. Õppuse eesmärgiks oli simulatsioonikeskkonda kasutades harjutada erinevate ametkondade ja juhtimisstruktuuride koostööd suuremahulistel päästetöödel ning kontrollida TÜ Kliinikumi hädaolukorraplaanide toimimist tulekahju korral. Samuti testiti simulatsioonikeskuse võimalusi päästeõppuse korraldamiseks.

Õppuse ettevalmistamise ja läbiviimise olid kaasatud lisaks simulatsioonikeskusele TÜ Kliinikumi, Lõuna-Eesti Päästkeskuse, SA Tartu Kiirabi, Häirekeskuse ja Lõuna Politseiprefektuuri töötajad.

UUDNE SIMULATSIOONIKESKUS

Kriisireguleerimise võttes korraldatud õppused on väga mastaapsed ja laiaulatuslikud. Nende tarvis reaalse situatsioonide tekitamine ja läbimängimine nõuab suurt inim- ja tehnilise ressursi kaasamist, mis omakorda tähendab suuri kulutusi. Arvutisimulatsioon võimaldab aga õppust läbi mängida virtuaalselt, st ilma inimesi ja tehnikat liigutamata. Kokku on võimalik hoida ka planeerimisprotsessi kuludest, kuna korra ettevalmistatud õppust on võimalik läbi mängida mitmeid kordi.

KVÜÖA simulatsioonikeskuse näol on tegemist tulevikku suunatud keskusega, mis võimaldab arvutipõhiseid interaktiivseid simulatsioonisüsteeme kasutades toetada taktikalise ja operatiivtasandi juhti-

FOTOD: Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste simulatsioonikeskus loodi aprillis 2006 ja sisulise tööga alustati veebruaris 2007.

Keskuses kasutatakse USA päritolu staabisimulatsiooni JCATS – Joint Conflict And Tactical Simulation.

Ennekõike militaarstrateegia programm võimaldab läbi mängida erinevaid ühendoperatsioone (nt rahuoperatsioonid, päästeoperatsioonid), samuti ajaloolisi sündmusi ning otsuste kujunemise protsesse. Selle abil saab ka integreerida erinevaid madalama ja kõrgema taseme simulatsioonisüsteeme, kus staabi tegevust stimuleeritakse brigaadide ja pataljoni ülemate poolt reaaliajas saadava infoga. Programm jälgendab kuni 75% reaalsusest. JCATS käivitatakse LINUX operatsioonisüsteemi abil. Keskuses on 60 arvutit.

de ning staapide väljaõpet. Lühidalt öeldes – matkida lahingujuhtimist või kriisireguleerimist erineval tasandil ja erinevates olukordades.

Simulatsioonis arenevad stsenaariumi on võimalik kujundada päris realistlikuna, kuna programm võimaldab täpselt ette anda detaile, mis suursündmust mõjutavad. Õigete algandmete korral suudab arvuti sündmusi kujundada üsna üksikasjalikult ja mis peamine – kiiresti.

A.P.P.I.

Õppuse nimi A.P.P.I. on tähenduslik ja selle taga reaalne sisu: aita patsienti, pärast iseennast! Haiglas on palju patsiente, kes õnnetuse korral vajavad kiiresti kõrvalist abi ning selge on seegi, et suurõnnetuse korral haigla oma jõududega hakkama ei saa. Seetõttu on meedikute sujuv

koostöö reageerivate teenistustega äärmiselt oluline. Kuna haiglas oleks reaalselt õppust väga keeruline läbi viia, otsustati teha õppus arvutisimulatsioonina.

Õppuse tegevustik toimus peamiselt haigla ühes korpuses, kus asub ka intensiivraviosakond ning keskendus patsientide ja töötajate evakuaatsioonile tulekahju korral. Stsenaariumi järgi süttisid keldrikorusele paiknenud prügikonteiner ja remonditööde käigus maha jäänud puitalused. Põlemisgaasid levisid ülemiste korrusteni ja panid nii patsiendid kui ka haiglapersonali väga ohtlikku olukorda.

Stsenaariumile vastavalt sisestati arvutisse erinevad situatsioonid ja ressursid, mida programm reageerijatele lahendamiseks ette mängis. Kuigi tegemist on ennekõike milita-

suurõnnetust haiglas

arstrateegia programmiga, on seda võimalik kohaldada ka tsiviilotstarbeliseks mänguks. Simulatsiooni suureks eeliseks on õppuse käigust tekkinud interaktiivne ülevaade, mida saab üheaegselt jälgida nii detailselt kui ka üldpildina. Õppusele hinnangu andmisel andis selline lahendus meile palju täpsemat info läbimängitu kohta. Infot analüüsid saime hea ülevaate edukatest taktikalistest lahendustest või ka töö käigus tekkinud probleemidest.

ÕPPETUNNID

Õppusel oli päästeala hindamise objektiks staabi moodustamine sündmuskohal, käsuliini toimimine ning infovahetus ametkondade vahel. Samuti saime koolitada operatiivjuhete ja harjutada koostööd teiste operatiivteenistustega ilma, et peaks

“põllule” minema. Õppuse üldine korraldus oli hea ning tegevus sujus tõrgeteta, seda ka tehnilise poole pealt. Apsakas tekkis õppuse käivitamisel, kus mängijate ajamõõtjad ei olnud ühtlustatud. Ilmnes vajadus enne “mängu” aktiveerimist kontrollida ajamõõtjad, et tagada täpne ja ühtne kronoloogia. Kuna tegemist oli esmakordse kogemusega, siis edaspidi tuleb sarnaste simulatsioonide planeerimisfaasis pöörata suuremat tähelepanu mängijate instrueerimisele, võimalusel tuleks kaasata neid mänguoperaatorite koolitusele.

Õppus näitas, et sellise simulatsioonikeskuse kasutamine on äärmiselt kasulik, samas võimaldab kokku hoida rahalisi vahendeid töötajate väljaõppel, kriisiplaanide testimisel ja praktiliste harjutuste läbiviimisel.

Kärkna kütusebaasi põlengu likvideerimisel kasutati uut vahukonteinerit

MAREK KIIK

Lõuna-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja

Pilt 1: Vahuhaagis. Lõuna-Eesti Päästkeskuse, Eesti Raudtee ja Tartu Linnavalitsuse koostöös soetati põlevdelikega seotud suurõnnetuste likvideerimiseks vajalikku erivarustust sisaldav järelhaagis ja see kuulub päästkeskuse püsivarustuse hulka.

Pilt 2: Vahuhaagise sisu. Päästkeskuse spetsialistide soovitude järgi kohandatud järelhaagis sisaldab vahtaine tagavara ja vajalikke töövahendeid efektiivse vahurünnaku teostamiseks.

Pilt 3: Kärkna kütusebaasi tulekahju. Erivarustusega järelhaagis leidis esmakordselt kasutamist 23. augustil Tartumaal Kärkna asuva kütusebaasi mahuti tulekahju kustutamisel.

AJALUGU

Karl Lorenz – Pärnu

Heikki Perli

Karl Lorenz sündis 1876. aasta 26. aprillil Pärnumaal Audrus. Tema isa Heinrich Lorenz oli metsaülem, ema Olga kodune. Karl Lorenz lõpetas Tartus progümnaasiumi ning õppis sadulsepaks. Pärnus elades tegutses ta omal erialal edukalt edasi. Seal avas mees kaupluse ning sadulsepa ja peennaha töökoja.

28. jaanuaril 1901. aastal astus Lorenz Pärnu Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi liikmeks. Tolleaegne tuletõrjeselts oli saksameelne, töökeeleks oli saksa keel ja juhtivatel kohtadel sakslased. Vaatamata sellele võis selts alates 1899. aastast nimetada ennast Pärnu Keiserlikuks Vabatahtliku Tuletõrje Seltsiks. 1912. aastal sai seltsi töökeeleks vene keel.

Sajandivahetusel toimusid kustutustööd käsipritside abil. Seltsil oli ka üks võimas auruprits, kuid seda kasutati vee andmiseks pikema maa taha. Vesi võeti peamiselt Pärnu jõest. Varsti sai Lorenzist kolmanda pritsijaoskonna juhataja abi ning aastal 1906 selle juhataja. Tema juhitud pritsijaoskond omas kaarikul käsipritsi, mis oli jaoskonna ainsaks tulekustutusvahendiks.

ESIMISE MAAILMASÕJA MÕJUD

Aastal 1914 alanud Esimene maailmasõda tõi muutusi ka Pärnu Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi tegevusse. Suur osa saksa soost seltsi liikmeid tõmbus tegevusest kõrvale või lahkus Pärnust. Tooni hakkas andma vene keel ja meel. 1915. aastal evakueeriti mitmed Pärnu asutused Venemaale. Koos Pärnu Poeglaste Gümnaasiumiga läks sinna senine seltsi peamees H. Jacoby. Sama aasta suvel, kui Saksa väed olid lähenemas Pärnule ning nende laevad tulistasid linna, süütasid linnast paaniliselt põgenevad Vene väeosad Valdhofi puupapi vabriku koos puutagavaradega, Schmidt linaseemne- ja õlitehase ning Nobeli ja Amende petrooliumireservuaarid. 8. augustiks 1915 oli Pärnu elanikest tühi. Sinna olid jäänud vaid tuletõrjujad, kes püüdsid päästa, mis päästa annab. Nende tegevust juhtis Lorenz, kes alates 1915. aasta 1. veebruarist täitis peamehe (komandoülema – H.P.) kohuseid.

Ka järgnenud aastad olid rasked – revolutsioon ja Saksa okupatsioon. Neil aastail suutis Lorenz tänu oma organiseerimisvõimele seltsi koos

hoida ning haarata kaasa ka õppivat noorsugu. Novembris 1918 kadus Pärnust võõras võim ja tuletõrjeseltsi tegevuses algas ülesminek. 1919. aasta 6. ja 7. septembril Tallinnas toimunud esimesele Eesti Tuletõrje Kongressile valiti viie Pärnu saadiku hulka ka Lorenz. Sellel kongressil asutati Üleriikline Vabatahtlike Tuletõrjujate Seltside Liit (EVTL), mille juhatuse üheks liikmeks sai Lorenz. Ta valiti sinna tagasi ka 1922. aastal Viljandis toimunud neljandal kongressil.

1919. aasta 4. detsembril peeti Pärnu Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi erakorraline koosolek, kus valitud juhatuse koosnes täielikult eestlastest. Seltsi esimehiks sai advokaat Aleksander Soosaar, komandoülemaks Lorenz. Tal tuli täita oma kohuseid nii tuletõrjeliidu kui ka Pärnu tuletõrjeseltsi ees. 1920. aastate tähtsamateks ülesanneteks, mis mehel ees seisis, oli vanade pritside remont, õppetorni ehitus ja Pärnule esimese tuletõrjeauto hankimine. Vaatamata suurtele raskustele, mis väljendus eelkõige raha puudumises, said kõik need ülesanded tema juhtimisel täidetud. 1923. aastal valmis õppetorn ning 14. juulil 1924 anti tehase esindaja poolt üle Saksamaal H. Koebe tehases Benz-Gaggenau alusel valmistatud tolle aja kohta igati kaasagegne autoprits.

LENSALGA MOODUSTAMINE

1926. ja ka järgnevatel aastatel valiti Lorenz taas tuletõrjeliidu juhatuse liikmeks. Samal aastal tähistas Pärnu Vabatahtliku Tuletõrje Selts oma 60. aastapäeva. Järgmise aasta lõpus telliti Lorenzi initsiatiivil K. Rosenbaueri firmast kantav mootorprits ja kaks aastat hiljem võeti suund tuletõrje lensalga moodustamisele. Selleks osteti 1930. aastal uus Chevrolet autoalus ning ehitati see Pärnus asuvas C. Sebulke rauatööstuses veepaagi ja tsentrifugaalpumbaga tuletõrjeautoks. Sama aasta novembris alustas kümneheliline lensalk tegevust, saades 1933. aastal oma käsutusse teise samasuguse tuletõrjeauto. Kui viie aasta pärast kokkuvõtteid tehti, siis selgus, et kiirelt kohale saabunud lensalga poolt suudeti likvideerida 77% tulekahjudest. Siin oli peamees Lorenz tabanud kümnesse.

1931. aasta juulis viibis Lorenz EVTL-i delegatsiooni koosseisus Pariisis, kus võttis osa teisest rahvusvahelisest tuletõrjekongressist ning

8. augustiks 1915 oli Pärnu elanikest tühi. Sinna olid jäänud vaid tuletõrjujad, kes püüdsid päästa, mis päästa annab. Nende tegevust juhtis Lorenz, kes alates 1915. aasta 1. veebruarist täitis peamehe (komandoülema – H.P.) kohuseid.

Prantsusmaa Tuletõrje Liidu 50. aastapäeva juubelpidustustest. Prantsusmaa Tuletõrje Liit valis mehe oma auliikmeks. Septembris 1931 võttis Lorenz Eesti tuletõrje esindajana osa Riias toimunud Balti Tuletõrje Liitude Liidu konverentsist ja Läti Tuletõrje Liidu juubelpidustustest. Teda autasustati ka Läti Tuletõrje Liidu poolt.

1930. ja 1932. aastal korraldati Lorenzi eestvedamisel Pärnus tuletõrjekursused, millest ta ka lektorina osa võttis. 1932. aastal valiti mees EVTL-i abiesimehiks.

Lorenzil oli 1936. aastal kaks tähtpäeva – veebruarist täitus tal 35 aastat Pärnu Vabatahtliku Tuletõrje ridadesse astumisest ja sel puhul

tuletõrje suurmees

E. Ü. Tuletõrje Liidu juhatus ja ametnikud 1932. a.

Istuvad vasakult paremale: Asjaajaja prl. G. Berggrün, varahoidja A. Sork, abiesimees K. Lorenz, esimees B. Melis, laekur H. Klaus, abilaekur A. Tant.

Seisavad: „Tuletõrje Teated“ tegeetoimetaja E. Tetsmann, abioarahoidja E. Vares, sekretär P. Hausvalter, laduvalitseja A. Põu, raamatupidaja ja instruktõri k. l. V. Peterson. Pildil puuduvad abiesimees S. Songi ja abisekretär A. Pallon.

autasustati teda EVTL-i kõrgeima hoolsusmärgiga. Aprillis sai Lorenz 60 aastat vanaks ning valiti EVTL-i auliikmeks. Peale Eesti aumärkide omas ta ka Läti, Leedu, Poola, Soome, Prantsuse, Jugoslaavia ja Luksemburgi tuletõrje aumärke. Lorenz oli teoinimene ja suur organisator, kes seisis alati tuletõrjajate esiridades. Talle ei meeldinud paberlik asjaajamine ja polnud ta ka eriline kirjamees, kuid nii sõna kui ka teoga oli ta noorematele eeskujuks.

Lorenz oli uue tuletõrjeseaduse ja -struktuuri väljatöötamise juures. Siseministri käskkirjaga nr. 60 määrati ta 1937. aasta 23. jaanuaril Pärnumaa Tuletõrjebrigaadi pealikuks. Ta hakkas juhtima rohkem kui 5000-liikmelist tuletõrjajate peret. 10. juulil 1938 toimus Pärnumaa Brigaadipäev, millest võtsid külalistena osa ka sotsiaalminister Kask, Eesti sõjaväe ülemjuhataja kindral Laidoner ning Soome sõjaväe ülemjuhataja kindral Östermann. Vaatamata haigusele juhis Lorenz nii paraadi, rivistust kui ka manöövrit, mida toodi teistele eeskujuks. Ka 1939. aasta tuletõrje suurpäevade – juunikuus Pärnus toimunud pealikute päeva ning EVTL peakoosoleku – organiseerimine toimus Lorenzi juhtimisel.

ELU OKUPATSIOONIVÕIMU ALL

1940. aasta juunikuus kahel esimesel päeval korraldati Rakveres viimased tuletõrje suurpäevad iseseisvas Eestis. Teiste ürituste hulgas toimus ka EVTL-i peakoosolek, kus Lorenz valiti tagasi uue 15 liikmest koosneva juhatuse koosseisu. EVTL oli selleks ajaks palju saavutanud – 72 000 liiget, kelle käsutuses üle 300 mootorpritsi ja tuletõrjeauto. See oli samuti Lorenzi teene. Vähem kui kuu aja pärast enam iseseisvat Eestit ei olnud.

4. septembril 1940 andis EVTL-i esimees Boris Melts ameti üle August Košemäkinile, kes sarnaselt temale oli elukutselt vandeadvokaat ning pikka aega olnud Pärnu Vabatahtliku Tuletõrje Ühingu liige. Suurem osa vabatahtliku tuletõrje juhtkonnast säilitas vähemalt esialgu oma ametipostid – tulekahjusid oli ju vaja kustutada. Oktoobris 1940 pandi ametisse Siseasjade Rahvakomissariaadile (NKVD – toim) alluvad maakondade ja suuremate linnade tuletõrjeinspektõrid, kelle kätte kogunes reaalne võim tuletõrjes. Tagasitõmbununa säilitas Lorenz nii Pärnumaa brigaadipealiku kui ka EVTL-i juhatuse liikme ameti (arhiividest pole leitud ühtki käskkirja tema vabastamise kohta – H.P.). Ka

1941. aasta juuniküüditamine jättis ta puutumata, samas küüditati ja arreteeriti neli brigaadipealiku. Kasutades veoautode natsionaliseerimist, õnnestus Lorenzi eestvedamisel osta Pärnu Vabatahtlikule Tuletõrje Ühingule kaks ja Pärnumaa Tuletõrje Brigaadile üks veoauto, mis ehitati ümber tuletõrjeautodeks.

Pärnusse saabusid Saksa väeosad 1941. aasta 8. juulil. Linnas praktiliselt lahinguid polnud. Süttisid Siseasjade Rahvakomissariaadi ja miilitsa hooned ja need tulekahjud likvideeriti. Pärnu linna tuletõrje säilitas kõik kustutusvahendid ja tuletõrjehooned. Nagu arhiividokumentidest näha, tegutses Karl Lorenz edasi Pärnumaa brigaadipealikuna. Seda kinnitati veel Eesti Tuletõrje Korpuse pealiku kohusetäitja Fr. Parmaski käskkirjaga nr. 3 1941. aasta 25. oktoobril. Sisedirektori Oskar Angeluse (Eesti omavalitsuse siseministri ametinimetuse – H.P.) otsusega 1942. aasta 24. jaanuarist määrati Lorenz kui endine juhatuse liige EVTL-i esimeheks. Selle ameti võttis ta vastu sama aasta 29. jaanuaril kell 14.00. Ametikohast tulenevalt sai temast ka Eesti Tuletõrje Korpuse pealiku abi. Lorenz säilitas ka Pärnumaa brigaadipealiku ametiposti.

See oli väga suur koormus juba eakale, 65-aastasele töömehele. Lorenzi asukohaks jäi Pärnu, sest seal asus tema põhitöö. Eelpool nimetatud ametid olid ühiskondlikud. Ilmselt ei suutnud EVTL-i esimees tagada vajalikku kontrolli tuletõrjeliidu palgalise ametkonna tegevuse üle. Hakkas lonkama töökodade, ladude ja raamatupidamise töö ning hääleandja toimetamine. Tuletõrjeliidule eraldatud suured summad ei jõudnud sinna, kus neid vaja oli. Tuginedes sõjaaja seadustele, allutas Eesti Tuletõrje Korpuse pealik Fr. Parmask endale ja oma staabile kogu EVTL-i asjaajamise ning finants- ja majandustegevuse.

JUHIKOHALA OOVUTAMINE

27. veebruaril 1944 toimus nelja-aastase vahega järgmine EVTL-i peakoosolek, mille avasõnad ütles Lorenz ja kus valitud uue juhatuse liikmete hulgas oli ka tema. EVTL-i esimeheks sai Arnu Sork, kellele Karl Lorenz 1944. aasta 6. mail kell 10.25 juhtimise üle andis. Oma käskkirjas nr. 5, mis pärineb 1944. aasta 6. maist, tänab Eesti Tuletõrje Korpuse pealik teda soojade sõnadega teenistuse eest ajavahemikus 29. jaanuar 1942 kuni 5. mai 1944.

Lorenz pühendus Pärnumaa Tuletõrjebrigaadi juhtimisele, kuid aega polnud talle enam pikalt antud. Ühel 1944. aasta augustikuu päeval sõitis mees oma ametiautos Opel Olympia koos perekonnaga Pärnust Tallinnasse, et astuda laevale, mis neid Gotenhafenis viis. Pärnusse ei pöördunud ta enam kunagi tagasi. Siinkirjutajal puudub informatsioon, millal ja kus Lorenz suri.

Pärast nõukogude korra kehtestamist anti Lorenzi elukoht Pärnus Karusselli tänaval nr 6 Eesti Kommunistliku Partei esimese sekretäri Nikolai Karotamme käsutusse. Viimane majutas sinna oma vanemad, kes tulid linna Tõstamaa kandist Rammuka külast.

Lorenzile kuulunud hooned on säilinud siiani, ka maja Rööüli tänav 41 (endine Kalevi tänav – H.P.), kus asus tema kauplus ja ametiruum.

Mehe, kes seisis 28 aastat kõrgeima kustutusõde juhina Pärnus ja Pärnumaal, mälestus vajaks jäädvustamist. Tema elukohas võiks olla mälestustahvel ja tema eesnimiga – Karl – võiks nimetada mõnda Pärnu tuletõrjeautot, näiteks uut redelaatot.

Igor Volke: "Kodukultuuri üks osa on ohutuskultuur"

Rakvere haiglas läbiviidud ohutuskonverentsil tõdeti, et enamik meid tabavatest õnnetustest on ennetatavad ning neid ei peaks inimeste aruka käitumise korral üldse juhtumagi.

EVE OJALA

Ida-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Sisejulgeoleku ülesehitusest rääkinud Rahvusraamatukogu töökeskonnas tuleohutuse spetsialist Igor Volke sõnul on hoone seda tugevam, mida tugevamad on selle tellised. Tema hinnangul tuleb meil hakata tõsisemalt tegelema uue põlvkonna inimeste suhtumise kujundamisega. "Kurb statistika näitab, et eestlased põlevad sisse üheksa-kümme korda sagedamini kui põhjanaabrid soomlased ja rootslased. Kui põhjanaabritel on suitsuandur ligikaudu 98% kodudes, siis eestlastel hinnanguliselt 15-20%," loetleb Volke statistilisi andmeid. Tema sõnul on mõtlemapanev see, et iga päev põleb Eestis keskmiselt seitse eluhoonet ning 1,5 autot. Tulekahjude tekkekohaks on 75-80% ulatuses kodu ja koduümborus. "Tegutseks nagu terminaator, kelle kaasaaitajaks oleme ise. Siit moraal – kodukultuuri üks osa on ohutuskultuur ning siinjuures pole vaja ootama jääda, mil riik sekku hakkab. Teeme nii, et minu kodu oleks nii minu kui ka lähedaste kindlus ja mina selle komandant," rääkis Volke. "Kes ei sooviks elada ohutult ja muretult, töötada vigastusteta ja nautida loodust, kodu, vara ning perekonda. Selle eeltingimuseks on aga tsiviliseeritud ja ohutusteadlik eluhoiak ehk ohutuskultuur," lisas ta.

TRAUMAPUNKT NAGU KAINESTUSMAJA

Vajadust muuta inimeste hoolimatut mõttelaadi ja käitumisviisi toonitas ka Rakvere haigla erakorralise meditsiini osakonna juhataja Reet Simson, kelle sõnul registreeriti 2005. aastal Lääne-Viru maakonnas 9747 trauma saanud inimest, kellest 2138 olid lapsed. "Üldlevinud mõtteviis on, et ega minu ja lähedastega niikuinii midagi ei juhtu," rääkis Simson, kel-

le ütlusel tekivad traumaotlikumad olukorrad peamiselt üleväsimusest, liigsest töötempo (liinitöödel), isiklike kaitsevahendite mittekasutamisest ja oskamatusel ohutuse peale mõelda. "Nädalavahetustel on traumapunkt nagu kainestusmaja filiaal," viitas Simson traumade hulgale, mis saadakse ebakaines olekus.

Ida politseiprefektuuri Rakvere politseiosakonna korrakaitsetalituse vanemkomissar Lembit Kalda rääkis, et politsei tegevuse üks prioriteet on liiklussurmade vähendamine. Kui aastatel 2003-2005 võisime konstateerida liikluses hukkunute arvu püsimist viimaste aastate madalamal tasemel (alla 150 hukkunu aastas), siis mullu toimus Eestis 2582 kannatanutega liiklusõnnetust, milles hukkus 204 ja sai vigastada 3505 inimest. Seetõttu pöörab politsei senisest suuremat tähelepanu nii roolijoodikutele, lubatud sõidukiiruse ületajatele kui ka turvavööta sõitjatele.

OLULINE ON KOOSTÖÖ

Konverentsil osalenud tõdesid, et enamik meid tabavatest õnnetustest on ennetatavad ning neid ei peaks inimeste aruka käitumise korral üldse juhtumagi. Nii mõnigi õnnetus võinuks olemata jääda meie õigeaegse sekkumise korral. Näidetena võib siin tuua alkoholijoo- bes tuttava autoroolis, ehitusplatsil mängivad lapsed või turvamatat töö- mehmed ehitustellingutel.

Konverentsil osalenutelt kogutud ettepanekute seas domineeris soov koostöö ja ühiste arutelude jätkamiseks ja tõhustamiseks ning erinevate ettepanekute ja koostöömudelite ühiseks strateegiaks vormistamiseks.

Lääne-Viru Maavalitsuse ja Ida-Eesti Päästkeskuse korraldatud ohutuskonverentsil peeti oluliseks kõigi kolme sektori koostööd ning teadlikkust naabermaakondade ohutusalasest tegevusest.

Igor Volke sõnul on ohutu elu eeltingimuseks tsiviliseeritud ja ohutusteadlik eluhoiak.

Minu ja lähedastega niikuinii midagi ei juhtu, iseloomustab Reet Simson üldlevinud mõtteviisi.

Konverentsil osalenud tõdesid, et enamik meid tabavatest õnnetustest on ennetatavad ning neid ei peaks inimeste aruka käitumise korral üldse juhtumagi.

Ohutuskonverentsi idee algataja ja moderaator Mairo Nõlvak lubas, et järgmisel korral võetakse arutluse alla juba konkreetne ohutust puudutav probleem. Maavalitsuse juures tegutsev traumanõukogu on kõikideks sellekohasteks ettepanekuteks avatud.

Oktoobri eelviimasel päeval Rakvere haiglas korraldatud ohutuskonverentsi peamine eesmärk oli kaardistada ohutust ja turvalisust pakkuvate organisatsioonide tegevus ning arendada ühisprojektide tegevust erinevate organisatsioonide vahel Virumaal. Konverentsil esines ettekannetega üle kümne ohutusega seotud eluvaldkonna esindaja.

Tuletõrjijate ja kooliõpilaste ühine majapõletamise õppus

EVE OJALA

Ida-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Oktoobri keskpaigas viis Päästkeskuse koolitusbüroo Lääne-Virumaal Laekvere vallas Moora külas läbi majapõletamise õppuse. Seal osalesid Väike-Maarja ja Simuna tugikomandode meeskonnad ning Rakvere komando pealiku Mati Väljaotsa juhendamisel Kadrina Keskkooli 10. klassi õpilased.

Kadrina keskkooli õpilased proovisid Mati Väljaotsa juhendamisel suitsusukeldumist.

Ida-Eesti Päästkeskus korraldas Virumaa noortele tuletõrjespordipäeva

EVE OJALA

Ida-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo juhataja

Fotod: Raivo Saare

Septembris selgitati Rakveres Ida-Eesti Päästkeskuse eestvõtetel aasta parim noortevõistkond tuletõrjespordis. Teist aastat järjest saavutas üldarvestuses esikoha Võsu Põhikooli esindus, keda juhendab kohaliku tugikomando pealik Andrus Aasmäe. Võsu Põhikoolile järgnesid Rakvere Eragümnaasium ja Reaalgümnaasium.

Tuletõrjespordipäeval osales 16 kümneliikmelist võistkonda kümnest Virumaa koolist või mitme õppeasutuse ühendusest. Neist kaheksa oli Lääne- ja kaks Ida-Virumaalt.

Mõõtu võeti kahel spordialal: 6x60 meetri tuletõrje pendelteatejooksus ning 400 meetri tuletõrje ringteatejooksus. Mõlemal alal tuli kasutada päästjate töövõtteid, nagu roobadesse riietumine, veevoolikurulli ja tulekustuti kandmine, voolikuotsa ühendamine jagajaga jms.

Arvestust peeti eraldi kahes vanuseklassis: IV-VI ja VII-IX klass. Võistkondlik paremusjärjestus selgus kohapunktide summeerimise teel.

Lisaks teatejooksudele jagasid päästkeskuse spetsialistid staa-

Võistlusaladeks olid roobadesse riietumine ja...

Tulekustuti kandmine.

dionil viibijatele ka tuleohutusala-seid teadmisi. Õppekõõgi abil näidati, kuidas pannil süttinud õli õigesti kustutada ning mis juhtub siis, kui seda teha veega.

Võistluste peakorraldaja, päästkeskuse järelevalveteenistuse juhi Mairo Nõlvaku sõnul olid sündmuse eesmärkideks tuletõrjespordi populariseerimine ja väärtushinnangute kujundamine turvalisema eluhoiaku suunas. Eakohaseid ja huvitavaid teatejookse ning põnev vaatamängulisust pakuti sel päeval nii osalejatele kui ka pealtvaatajatele.

Tulemused:

noorem vanuseklass (IV-VI kl.)

I	Rakvere Eragümnaasium (60 m II ja 400 m I koht)	4 p.
II	Võsu põhikool (I ja III koht)	6 p.
III	Rakvere Reaalgümnaasium (5. ja II koht)	10 p.
4.	Rakvere gümnaasium I (4. ja 4. koht)	13 p.
5.	Rakvere gümnaasium II (III ja 7. koht)	14 p.
6.-7.	Kiviõli vene gümnaasium (7. ja 5. koht)	16 p.
	Tudu põhikool (6. ja 6. koht)	16 p.

vanem vanuseklass (VII-IX kl.)

I	Võsu põhikool (60 m II ja 400 m I koht)	4 p.
II	Rakvere Eragümnaasium (III ja III koht)	8 p.
III	Narva Tuletõrjeühing I (I ja 9. koht)	12 p.
4.	Tamsalu gümnaasium (V ja IV koht)	13 p.
5.-8.	Simuna põhikool (6. ja 6. koht)	16 p.
	Vinni-Pajusti gümnaasium (9. ja III koht)	16 p.
	Narva Tuletõrjeühing II (4. ja 8. koht)	16 p.
	Kiviõli vene gümnaasium (7. ja 5. koht)	16 p.
9.	Rakvere Reaalgümnaasium (8. ja 7. koht)	19 p.

Eesti pritsumehed EM-il kaheksandad

Mootorpumbaga hargnemises jäid Eesti poisid kümnendaks. Esiplaanil Ando Vainjärv, voolikuga Lauri Nurgamaa ja tagaplaanil Margo Tammepöld

LEONID FJODOROV

Võistkonna esindaja

Tšehhi Vabariigis, Ostravas 4.-6. septembril toimunud III Euroopa meistri-võistlused tuletõrjespordis osales 12 riiki. Eesti koondvõistkonda kuulusid: Ando Oviir, Janno Remmel, Alvar Oviir, Mattis Torn, Ilmar Koppel, Mario Pajustik, Margo Tammepöld, Sirgo Voore, Ando Vainjärv ja Lauri Nurgamaa. Treener – Ülo Laks.

5. septembri hommikul toimus staadionil võistluste pidulik avamine. Samal päeval oli kavas 100 meetri takistusriba läbimine. Järgmise päeval korraldatud finaali pääsesid Sergei Aksentsev ja Sergei Gurtšenko Venemaalt, Jevgeni Beltsenko Ukrainast ning Dmitri Shavliik Valgevenest. Tulemusega 15,83 sekundit võitis Jevgeni Beltsenko, teiseks tuli Sergei Aksentsev ja kolmandaks Sergei Gurtšenko. Eesti parim Ando Oviir pääses ajaga 16,95 sekundit 28. kohale.

Õhtul võisteldi konkredeliga ronimises õppetorni neljandale korrusele. Harjutuse finaalis jooksid Aleksei Kalinin ja Aleksei Bezumov Venemaalt ning Aleksandr Makartšuk ja Aleksandr Tšiskovski Valgevenest. Ajaga 13,79 sekundit võitis Aleksei Kalinin, teiseks tuli Aleksei Bezumov ja kolmandaks Aleksandr Makartšuk. Parim Eesti võistleja Ando Oviir ajaga 14,86 sekundit oli 27.-s.

Teisel võistluspäeval olid kavas 4x100 meetri teatejooks, hargnemine mootorpumbast ning võistluste lõpetamine. 4x100 meetri teatejooksus tulid Euroopa meistriks Tšehhi sportlased ajaga 55,43 sekundit, teiseks jäi Ukraina (56,29 sekundit) ja kolmandaks Valgevene (56,29 sekundit) koondised. Eesti koondis (Ando Oviir, Ilmar Koppel, Janno Remmel ja Margo Tammepöld) ajaga 57,67 sekundit saavutas seitsmenda koha. Võistluste viimane ala oli hargnemine mootorpumbaga.

Kuldmedalile tulid Tšehhi sportlased ajaga 26,07 sekundit, hõbemedalid võitsid Bulgaaria võistlejad (28,52 sekundit) ja pronksi Slovakkia (29,79 sekundit) sportlased. Eesti võistkond (Ando Vainjärv, Janno Remmel, Ando Oviir, Margo Tammepöld, Sirgo Voore, Ilmar Koppel ja Lauri Nurgamaa) ajaga 38,88 sekundit oli kümnend.

III MM toimuvad aastal 2008 BULGAARIAS

Eesti koondvõistkonna tulemused 100 meetri takistusriba läbimises

Koht	Nimi	Aeg [sek]
28.	Ando Oviir	16,95
36.	Janno Remmel	17,12
42.	Ando Vainjärv	17,33
43.	Ilmar Koppel	17,34
50.	Mario Pajustik	17,48
74.	Mattis Torn	18,28
100.	Margo Tammepöld	26,76

Eesti koondvõistkonna tulemused konkredeliga ronimises õppetorni neljandale korrusele

Koht	Nimi	Aeg [sek]
27.	Ando Oviir	14,86
44.	Margo Tammepöld	15,74
46.	Lauri Nurgamaa	15,76
63.	Janno Remmel	16,36
64.	Mario Pajustik	16,42
70.	Alvar Oviir	16,71

	Riik	Punktid
1.	Tšehhi	10
2.	Venemaa	12
3.	Valgevene	13
4.	Ukraina	15
5.	Leedu	28
6.	Läti	28
7.	Bulgaaria	32
8.	Eesti	32
9.	Sloveenia	34
10.	Iraan	34
11.	Kasahstan	36
12.	Saksamaa	38

Margo Tammepöld 4x100 meetri teatejooksus.

Tuletõrjespordi karikavõistluste "Pritsu karikas 2007" kokkuvõtte

Mehed						
KOHT	100 m	Konks		Kahevõistlus		
	Nimi	punkte	Nimi	punkte	Nimi	Punkte
I	An. Oviir	200	An. Oviir	200	A. Oviir	200
II	M.Tammepöld	179	V. Nurgamaa	182	M.Tammepöld	186
III	S. Voore	175	M.Tammepöld	181	V. Nurgamaa	175
4	M. Torn	171	S. Voore	166	S. Voore	170
5	V. Nurgamaa	167	M. Torn	164	M. Torn	169
6	I. Koppel	144	I. Koppel	133	I. Koppel	136
7	J. Remmel	130	J. Remmel	133	A. Vainjärv	92
8	A. Vainjärv	92	A. Vainjärv	131	J. Remmel	88
9	M. Pajustik	86	Al. Oviir	130	M. Pajustik	84
10	A. Kasepöld	81	M. Pajustik	84	A. Kasepöld	80
11	R. Kavak	44	A. Kasepöld	78	R. Kavak	44
12	Al. Oviir	41	R. Kavak	45	Al. Oviir	43
13	A. Arikainen	38	L. Nurgamaa	39	A. Arikainen	38
14	L. Nurgamaa	37	A. Arikainen	37	L. Nurgamaa	37

Noored "A" grupp						
KOHT	100 m	Konks		Kahevõistlus		
	Nimi	punkte	Nimi	punkte	Nimi	Punkte
I	M. Meerja	191	M. Meerja	194	A. Dubinin	192
II	E. Sepp	189	A. Dubinin	188	M. Meerja	189
III	R. Tragel	187	R. Lai	185	R. Lai	184
4	A. Dubinin	182	E. Sepp	181	R. Tragel	181
5	R. Lai	178	R. Tragel	179	E. Sepp	181
6	I. Niidu	171	I. Niidu	171	I. Niidu	172
7	G. Eesmäe	166	G. Eesmäe	167	G. Eesmäe	169
8	M. Tepaskin	124	M. Tepaskin	125	M. Tepaskin	123
9	A. Mets	80	A. Mets	80	A. Mets	80
10	K. Vill	43	K. Vill	42	K. Vill	43
11	M. Michelson	43	I. Mäekivi	40	I. Mäekivi	41
12	I. Mäekivi	42				
13	M. Kondin	41				

Noored "B" grupp						
KOHT	100 m	Konks		Kahevõistlus		
	Nimi	punkte	Nimi	punkte	Nimi	Punkte
I	O. Nõmm	197	O. Nõmm	200	O. Nõmm	200
II	K. Nurgamaa	191	A. Viit	191	K. Nurgamaa	188
III	A. Viit	183	S. Kaaver	182	A. Viit	185
4	S. Kaaver	175	K. Nurgamaa	179	S. Kaaver	175
5	E. Mäekivi	131	E. Mäekivi	172	E. Mäekivi	130
6	K. Uulits	130	J. Kommer	131	K. Uulits	129
7	J. Kommer	126	K. Uulits	124	J. Kommer	127
8	R. Reiska	45	R. Reiska	44	R. Reiska	44

Noored "C" grupp						
KOHT	100 m	Konks		Kahevõistlus		
	Nimi	punkte	Nimi	punkte	Nimi	Punkte
I	S. Nurgamaa	197	S. Nurgamaa	200	S. Nurgamaa	200
II	H. Kõlli	194	H. Kõlli	186	H. Kõlli	191
III	L. Laks	177	L. Laks	184	L. Laks	177
4	R. Osila	171	R. Osila	183	R. Osila	174
5	R. Provornikov	171	R. Provornikov	174	R. Provornikov	171
6	Kr. Kase	166	Kr. Kase	165	Kr. Kase	166
7	K. Kase	159	K. Kase	159	K. Kase	159
8	A. Kukk	89	K. Kann	86	A. Kukk	89
9	K. Kann	87	A. Kukk	85	K. Kann	86
10	K. Kerb	45	R. Nõmm	44	S. Nõmm	45
11	S. Nõmm	45	K. Kerb	42	R. Nõmm	45
12	R. Nõmm	44	S. Nõmm	42	K. Kerb	44
13	P. Tiit	43	P. Tiit	41	P. Tiit	41
14	H-L. Koort	40	H-L. Koort	40	H-L. Koort	40
15	K. Kütt	37	K. Kütt	37	K. Kütt	37

Leonid Fjodorov, võistluste korraldaja

Harpo Stroo viimased pingutused enne finišit

Võidukarikat hoiab Harpo Stroo juba teist korda

Trepijooksus võidutsesid vennad Strood

Kõrghoone Kuninga tiitli võitis rekordajaga Harpo Stroo Põhja-Eesti Päästekeskusest.

REIMO RAJA
toimetaja

Oktoobrikuu kolmandal pühapäeval toimunud võistlusel läbis 17-kilose päästevarustusega Harpo Stroo 22 Sokos Viru Hotelli korrust aja 1.37,9 minutit. Eelmine rekord 1.41,3 minutit kuulus samuti temale. Tiitli võitis päästekeskuse menetlusbüroos töötav mees juba teist korda. Võistkondlikus arvestuses oli parim Nõmme keskkomando.

“Võit on endale rahuoluks ning näitab ka, et füüsiline vorm ei ole oluliselt langenud,” ütleb Harpo. Eritrenni mees võistluse jaoks enda sõnul ei teinud, küll aga käib ta vahelduva eduga jooksma, jõusaalis muskleid pumpamas ning Sisekaitseakadeemias enesekaitsetreeningutel. Eesmärgiks seadis Harpo varasemaga võrreldes mitte väga kehvemini võistelda.

Harpo ei läinud jooksma mõttega võita tiitel, kuna füüsiline vorm ei tundunud mehele nii hea kui eelmisel aastal. “Tõsisem tahe tekkis vahetult enne starti kui kuulsin oma venna (Toomas Stroo – toim.) aja ära, mis tõstis tema sel hetkel liidriks,” sõnab võitja. Nooremale vennale Harpo aga kaotada ei tahtnud.

Täpselt kaheksa sekundit rohkem võttis Harpo vennal Toomas Strool aega Sokos Hotel Viru treppidest üles jooksmine. Üldarvestuses II koha saavutanud Tartu keskkomando päästja Toomas 21. korrust ei mä-

leta, kuid see hetk, mil käsi sai finiši märgiks seinale löödud on tal veel meeles. Päästekeskuste arvestuses võistluse noorimale jooksjale meenub veel, et vahepeal kadusid jalad alt ära ning teda oli vaja natuke turgutada. Trepijooksus osales Toomas esimest korda.

VÕISTLESID KA NAISED

Kõrghoone Kuninga jooksul osales esmakordselt ka kaks naist – Anneli Ambel Põhja-Eesti Päästekeskuse tuleohutusbüroost ja Marit Lepik Päästeametist. Anneli suutis oma ajaga seljatada kaks meest, Marit leppis viimase kohaga. Sportlikke eluviise harrastab neidudest viimane töökaaslastega palli mängides ja ujumas käies. Trepijooksu ta varem harrastanud pole, kuid lasteaiapäevilt meenub võrdluseks üks huvitav võistlus – 30 meetri jooksmine kummikud jalas. “Ja ükskord varem olen ka hingamisaparaati selga proovinud,” lisab Marit.

Kohapeal võistlejate tervist jälginud Tallinna kiirabi peaarst Raul Adlas hindab meeste treenitust sel aastal väga heaks ja taastumist normikohaseks. “Kõige kiirem mees pani kõik endast välja ja see väike reaktsioon oli nii noorele inimesele üsna normaalne,” kirjeldab Adlas kõrghoone kuninga Harpo jooksujärgset seisundit. “Ikka trenni, trenni,” soovitab Adlas neile, kes Kõrghoone Kuninga tiitli sihiks seavad.

Üheksanda kõrghoone jooksu võistlusega plaanitakse vallutada kaksiktornid. “Proovime arendada koostööd Swisshotel Estoniaga,” räägib korraldaja Raoul Raidna. Distantiks poleks sel juhul aga mitte hoone täiskõrgus ehk 30 korrust, vaid piirduks maksimaalselt 25 korrusega.

Kõrghoone Kuninga jooks 2007 Viru hotell

Individaalne					
Nimi	Võistkond	Aeg	Üldarvestus	Päästearvestus	Põhiarvestus
Harpo Stroo	Juhtkond	01:37.9	1	1	1
Toomas Stroo	Tartu KK	01:45.9	2	2	
Andre Eding	G4S	01:46.5	3		
Johannes Ehala	Nõmme	01:52.3	4	3	2
Asko Valdman	Loksa	01:57.4	5	4	3
Ingmar Markov	Tartu KK	01:57.8	6	5	
Raoul Raidna	Juhtkond	01:58.0	7	6	4
Mihkel Pärn	Kose/Kehra	02:00.1	8	7	5
Marko Mürk	Kose/Kehra	02:02.6	9	8	6
Ivar Frantusov	Päästeamet	02:02.7	10	9	
Mehis Pass	Viru Hotell	02:02.8	11		7
Urmas Paejärvi	Päästeamet	02:03.7	12	10	
Andres Laanemägi	Rakvere KK	02:04.5	13	11	
Juri Semjonov	Viru Hotell	02:04.6	14		8
Taavi Tiik	Nõmme	02:04.8	15	12	9
Sergei Gerassimov	Nõmme	02:06.4	16	13	10
Raino Poll	Jõgeva PO	02:08.2	17	14	
Vjateslav Bortnik	Muuğa	02:08.4	18	15	11
Kaido Korkma	Loksa	02:10.2	19	16	12
Erki Keel	Nõmme	02:10.5	20	17	13
Martti Parve	Juhtkond	02:11.2	21	18	14
Andrei Orponen	Kesklinn	02:11.2	22	19	15
Vladimir Karetnik	Kesklinn	02:12.0	23	20	16
Enno Kurvits	Valga PO	02:14.1	24	21	
Sten Miller	Kiirabi	02:16.9	25		17
Remi Kask	Viru Hotell	02:17.3	26		18
Harald Mürk	Kose/Kehra	02:18.3	27	22	19
Dmitri Zigadlo	Kesklinn	02:18.9	28	23	20
Ermo Veelain	Kose/Kehra	02:19.4	29	24	21
Kristjan Aaren	Päästeamet	02:21.6	30	25	
Rainer Treilman	Pirita	02:23.5	31	26	22
Deniss Korolkov	Keila	02:24.3	32	27	23
Tarmo Padar	Loksa	02:25.5	33	28	24
Andrus Ostrov	Muuğa	02:27.4	34	29	25
Teet Kallaste	Loksa	02:27.6	35	30	26
Maksim Sova	Muuğa	02:29.0	36	31	27
Arne Pihkva	Tallinna LJ	02:30.4	37		
Marko Ild	Kiirabi	02:31.5	38		28
Siim Poll	Keila	02:32.1	39	32	29
Nikita Pahhutsi	Kesklinn	02:33.3	40	33	30
Aleksander Ivanov	Muuğa	02:36.8	41	34	31
Reio Roos	Loksa	02:38.5	42	35	32
Tanel Kütt	Jõgeva PO	02:39.7	43	36	
Priit Orusalu	Nõmme	02:40.3	44	37	33
Kaido Klemmer	Kesklinn	02:43.2	45	38	34
Marek Uiibo	Viru Hotell	02:46.9	46		35
Niko Dahlström	Viru Hotell	02:48.9	47		36
Marti Magnus	Juhtkond	02:50.4	48	39	37
Toomas Viks	Päästeamet	02:53.4	49	40	
Marek Barantsev	Keila	02:53.7	50	41	38
Kert Õismets	Muuğa	02:57.0	51	42	39
Toomas Pöder	Kiirabi	02:59.0	52		40
Anneli Ambel	Keila	03:06.1	53	43	41
Andres Mumma	Juhtkond	03:22.8	54	44	42
Innar Sõrmus	Keila	03:33.7	55	45	43
Marit Lepik	Päästeamet	03:36.5	56	46	

Erik Tihhomirov
5 aastane
Laekvere lasteaed
juh. Ljudmilla Lazanova

MÕNUSAT UUT AASTAT!

